

Brassói Lapok

Előfizetési példány
Árusításba nem bocsátható

XL. évfolyam
80 szám.

Főszerkesztő:
Szele Béla dr.

Vasárnap
1934. évi április 8

ELŐFIZETÉSI ÁRAK: Belföldre: postai szétküldéssel postautalványon átutalva, vagy a kiadóhivatal pénztárához befizetve havonként 60 lej. Aki pénzbeszedő megbízott utján fizet, az beszedési díj címén Brassóban további 2 lej, vidéken 6 lej fizet havonta. — Kézbesítési díj havonként 8 lej. — Külföldre negyedévre 300 lej, félévre 600 lej, egész évre 1200 lej. — Magyarországon negyedévre 12 pengő, félévre 24 pengő, egész évre 48 pengő. — HIRDETÉSEK díja hirdetési oldalon 5 lej, páros (bal) szövegdalalon 6 lej, páratlan (jobb) szövegdalalon 6 lej négyzetcentiméterenként. Hirdetési díjak előre fizetendők. Szerkesztőség és kiadóhivatal: Brassó, Károly király-utca 56-58, telefon-zámok: kiadóhivatal 92, szerkesztőség 83.

MA: LÁSSUK KOLOZSVÁRT!

Néhány órával a színajai gyilkosságpörbeli ítélet után

Megszavazták az államvédelmi törvényt is

A belpolitikai élet hullámverése a román húsvéti szünet előtt

Bukarest, április 7

A pénteki nappal megkezdődött a közélet húsvéti vakációja, amely az eredetileg várt pihenés helyett most inkább a politikai viszonyok tisztázására szolgál. Lehetséges, hogy az ünnepek szokásos esendjében és nyugalmában ezalkalommal jelentős változások termelődnek ki. A parlament mindkét háza is kivette csütörtökön este a húsvéti szünetet. A szenátus befejezte a középiskolai oktatásról szóló törvény módosítására vonatkozó javaslat általános és szakaszonkénti vitáját s a javaslatot nagy többséggel megszavazta. Ezután az elnök bejelentette, hogy a következő ülés április 16-ikán lesz. A képviselőház ülése este 10 órakor ért véget. Az ülés végefelé megszavazták az államvédelmi törvény javaslatát, amely ezáltal törvénnyé vált s mielőtt az uralkodó szentesíti, a hivatalos lapban való közzétételével életbe lép. Megszavazta még kapuzárása előtt a képviselőház több más javaslat között a lakhéttörvény meghosszabbításáról szóló javaslatot is. A kamara szintén április 16-ikán tartja legközelebbi ülését.

Mit tartalmaz az új államvédelmi törvény?

A véglegesen megszavazott új államvédelmi törvényt az alábbiakban ismertetjük:

A bevezető részében ismerteti a különböző államokban eddig életbeléptetett hasonló törvényeket és azt a következtetést vonja le, hogy a román államvédelmi törvény szelidebb rendelkezéseket tartalmaz, mint azok a hasonló törvények, amelyeket a világ két legdemokratikusabb állama, Amerika és Csehszlovákia léptetett életbe.

A csehszlovákiai rendtörvény feljogosítja a kormányt az olyan politikai pártok feloszlására, amelyeknek tevékenysége fenyegeti a demokratikus köztársaság államformáját. Az ilyen párt vagyona, valamint mindazoké, akik a pártot támogatják, elkobozható. A hatóságoknak jogukban áll megcenzurálni a feloszlott párt tagjainak magánleveleit és táviratait s a párt tagjait el is távolíthatják bizonyos országrészekből. A párt köztisztviselő tagjai elvesztik állásukat. Amerikában azokat, akik politikai reformokat erőszak, vagy más törvénytelen eszköz segítségével akarnak érvényre juttatni, tíz évig terjedhető börtönnel sújtja a törvény.

Drákói intézkedések a szervezett erőszak ellen

A román kormány által a parlament elé terjesztett törvényjavaslat, amelyet most megszavaztak, négy szakaszból és huszonnégy paragrafusból áll. Az első szakasz kimondja mindazon politikai csoportok feloszlását, amelyek eszméjük terjesztésében, vagy programjuk

végrehajtásában a szervezett erőszakot vennék igénybe, veszélyeztetve ezáltal az állambiztonságot, a politikai és társadalmi rendet. Ugyancsak feloszlathatók az olyan csoportok, amelyek felfegyverzett harc alakulatokat szerveznek, valamint azok a csoportok, amelyek a feloszlott csoport tagjait a maguk sorába felveszik. Az egyes szakaszok és paragrafusok főbb rendelkezéseit röviden összefoglalva, az alábbiakban ismertetjük. Egy évtől öt évig terjedő börtönnel sújtható, ha valaki egyenruhát, különleges ruházatot, vagy bármilyen jelvényt visel, amely egy feloszlott csoport tevékenységében való részvételt jelképezi.

Tilos a feloszlott csoport számára pénzt gyűjteni, vagy ilyen csoportba tartozó személyeket rejtegetni. Ötvenévtől százezer lejig terjedhető pénzbüntetéssel sújthatók azok az egyesélek, akik bármilyen formában anyagi támogatásban részesítenek ilyen csoportot, vagy a belügyminiszterium figyelmeztetése ellenére alkalmaznak vállalatuknál feloszlott csoporthoz tartozó egyéneket. Köztisztviselők, akik a csoport tagjai voltak, felfüggeszthetők, vagy elbocsáthatók. Ez a rendelkezés vonatkozik az

összes köztisztviselőkre, a különböző egyházak papi karára a tanári testületre és mindazokra, akik bármilyen formában az állam, a megyék, vagy községek költségvetéseiben szerepelnek.

Diákok és középiskolai tanulók időlegesen, vagy örökre kizárhatók az ország összes iskoláiból és egyetemeiről.

Feloszlott csoport nem vehet részt választásokon, választási jelölő-listáik jogilag semmiek.

A törvényhozó testületek, megyei és községi tanácsok olyan tagjai, akik valamely feloszlott csoporthoz tartoznak, elvesztik mandátumukat, ha az illető testület, vagy tanács ezt szótöbbséggel elhatározza.

Eltöltött, illetve feloszlott alakulat újraszervezése mindenféle formában tilos. Hat hónaptól egy évig terjedő börtönnel sújtja a törvény azokat, akik az ilyen alakulatok újraszervezésében részt vesznek, vagy a titkos alakulattal összeköttetést tartanak fenn. Köztisztviselő, ha ilyen alakulatról tudomást szerez, azt jelenteni köteles, amelynek elmulasztása háromtól hat hónapig terjedő börtönt von maga után.

Drákói szigorral, kettőtől hat évig terjedhető börtönnel sújtja a törvényjavas-

A hadbírószági ítélet hatása

tartamára. Maniu péntek délelőtt 9 órakor szintén vonatra ült, hogy visszatérjen Badacsonyra az ünnepekre.

Másrészt Titulescu külügyminiszter, aki szombaton este akart Genfbe, onnan pedig Párisba utazni, egyelőre elhalasztotta elutazását.

A kormány és a kormánypárt vezetőtagjai az éjjel és a péntek délelőtt sűrű megbeszéléseket folytattak különösen Uica tábornok hadügyminiszterrel, Inculetz belügyminiszterrel, Iamandi belügyialminiszterrel és Titulescu külügyminiszterrel, a tanácskozások azonban déltájban abbamaradtak. Minden jel arra mutat, hogy a megbeszélések folytatását a román húsvéti utánra halasztották el.

A színajai orvgyilkossági pör három

lat 14. szakasza mindazokat, akik a törvény által tiltott eszközökkel a monarchia, a parlamentáris rendszer és az általános választójog ellen fejtenek ki propagandát.

Érdekes a törvénynek az a rendelkezése is, amely kimondja, hogy mindazok, akik tiltott egyenruhát viselnek, feloszlott szervezet számára pénzt gyűjtenek, ilyen szervezet tagjait rejtegetik, titkos szervezetekben részt vesznek, a törvény által előírt büntetés kiszabása mellett a börtönbüntetés kitöltése után arra is ítélték, hogy egy bizonyos helységről, vagy vidékről eltávozzanak, vagy pedig, hogy egy bizonyos helységet el ne hagyjanak. Az ilyen büntetés időtartama kettőtől öt évig terjedhet.

Ugyancsak érdekes az az intézkedés is, hogy nem lehetnek újságírók és lapszerkesztők olyan egyének, akik a jelenlegi törvény valamely rendelkezésével szembekerültek.

Az államvédelmi törvénybe ütköző cselekedet ellen vétőt csak egyetlen ügyvéd védheti és a törvény által kiszabott büntetések még az enyhítő körülmények alkalmazása mellett sem szállíthatók le a büntetés felénél kevesebbre.

Ezek nagyjában az új rendtörvény főbb intézkedései.

Az állam védelméről szóló törvényjavaslat megszavazása előtt Antonescu igazságügyminiszter rövid beszédet tartott, amelyben hangoztatta, hogy az az aggodalom, amely jelenleg a demokrácia őszinte védelmezőit elfogja, valaképpen egy frontba állítja a liberális pártot a nemzeti parasztpárttal. Mind a két párt találkozik abban a gondolatban és felfogásban, hogy a demokrácia vesztélyben van s a jelenlegi államszervezetre fenyegető veszedelem leselkedik. A kis pártok bírálatán nem csodálkozik. Aki azonban építettek valamit ebben az országban, azoknak joguk van és kötelességük foglalkozni az állam megvédésével.

életfogytiglani kényszermunkára elítélt fővádlottját, Constantinescut, Caranicát és Belimacét csütörtökön este, nem sokkal az ítélet kihirdetése után, kiszállították a jilvai katona börtönbe. Védőik fellebbezést jelentettek be az ítélet ellen.

A 49 felmentett vádlottat, élükön Zelea-Codreanu Cornéllal, a betiltott Vaszgárda volt vezérével s Zizi Cantacuzino tart, tábornokkal Hofineanu ezredes, katonai ügyész nyomban szabadlábra helyezte.

Zelea Codreanu Cornél a hadbírószági épületéből egyenesen egy templomba ment, ahol háláadó imá mondott. Cantacuzino tábornok, hazaérkezve lakásába, több ismert politikai személyiséghez segédeket küldött s párbajra hívatta ki azokat.

Tatarescu cáfolja a kormány lemondását

Bukarest, április 7.

Tatarescu miniszterelnök nyilatkozatot adott a párisi L'Intransigeant bukaresti tudósítójának s határozottan cáfolta a kormány lemondásának híreit.

A kormány élvezi az uralkodó és a parlament bizalmát s rendíthetetlenül helyén marad, hogy elvégezze nehéz nemzeti munkáját.

Pénteken délután 4 órakor egyébként Tatarescu miniszterelnök újabb kihallgatásán jelent meg a királynál.

Az audienciát megelőzőleg, déltájban, a miniszterelnök hosszas megbeszélést folytatott Titulescu külügyminiszterrel.

Tessék kivágnai és eltenni!

3. sz. SZELVÉNY a B. L. áprilisi regény-ajándékára.

1-15-ig sorszámmal ellátott 15 darab áprilisi szelvény és 4 lej befizetése ellenében a B. L. minden példányvásárlója megkapja a B. L. ajándékregénytárának 1934 áprilisi havi kötetét. — A szelvények és a 4 lej beszámlálhatóak Bukarestben: a B. L. kiadóhivatalában (Str. Sf. Mina 9), vagy a főbizományosnál („Cosmopolis”, Calea Griviței 10); Brassóban: a B. L. kiadóhivatalában; mindenütt máshol: a helyi bizományosnál. — Előfizetőknek nem kell a szelvényeket gyűjteniük, a 4 lejt befizetik az előfizetési díjjal egyidejűleg, a könyvet ugyanolyan uton kapják meg, mint az újságot.

Kína nagyon kéri a mandzsuriai császárt, hogy ne lépjen kínai területre, mert kénytelen lesz letartóztatni

Sanghaj, április 7.

Mandzsúria új császára, Pu-Yi, akit nemrégiben koronáztak meg, bejelentette, hogy utra akar kelni és meglátogatja Kínát is. Ez a hír a kínai kormány kebelében óriási megrökönyödést keltett. A kínai kormány Pu-Yit és minden kínai követőjét hazaárulónak nyilvánította, a hazaárulásért pedig halálbüntetés jár. A törvényt a kormány nem adhatja fel, nem adhatja fel már csak azért sem, mert az új mandzsuriai császár palotájában ma is kínai állampolgár.

A kínai kormány, hogy elkerülje az esetleges kellemetlen kényszerüsitéseket, átiratot intézett a japán kormányhoz és kérte, hogy akadályozzák meg Pu-Yi kínai útját, vagy beszéljék le a tervéről. A kínai kormány szeretne elkerülni minden politikai összetűzést és ezért figyelmezteti a mandzsuriai császárt, hogy abban a pillanatban letartóztatják, mihelyt kínai területre teszi a lábát.

A LEGPISZKOSABB SERPENYŐT IS EGY PILLANAT ALATT TISZTITJA MEG A VIM

VIM TAKARITÓ A DOBOZBAN

mindent tisztít semmit sem károsol

NEMES FERENC:

INTERJU SZŐKE SZAKÁLLAL,

aki Kolozsváron és Bukaresten keresztül Athénbe utazott filmezni

Beszélgetés a világhírű filmkomikussal készülő filmjéről, kész szindarabjáról, szemüvegéről és egyébekről

Kolozsvár, április 7.

Reggeli nyolc óra van, egy másodperccel se kevesebb, amikor a „költő” címet bitorló szállodai alkalmazott erőteljesen bekopog a Hotel-Newyork 16-17. számú szobájának ajtaján, amely mögött Szőke Szakáll, a Kolozsváron átutazó világhírű filmkomikus és felesége szunnyadozik...

— Nyolc óra! — dörög a kiméltelen bariton.

— Ááá... hm... igen! — válaszol kelletlenül belülről a filmekről jólismert hang.

Azután egy darabig ismét méla csend lesz, csak a légfűtés szuszog asztmásan a folyosón. Félkilencor, fehér köpenyegben, talpig sterilben, megjelenik a sebészprofesszor külsejű borbély és dolyfős pillantással benyit az ajtón, hogy a kitűnő komikus tegnap óta kiserkedett szőke szakállát lekaparja.

— Felöltözt-e már a művész ur? — kérdeztem tőle később, amikor hatványozott göggel kifordul.

— Még gatyában van! — feleli naturalistikusan és a balfeleken ellibeg. Vajjon nem pizzamát akart-e mondani?

Néhány perccel 10 óra előtt felpattan az ajtó. Szőke Szakáll kilép, premierplanban, ingujjasan, világos sportnadrágban. Platinaszőke haját „necc” borítja rózsaszín arcán, szája körül a szokott jóvialis mosoly...

— Pardon, egy pillanatra! — szól felém és a folyosó végébe megy, ahová céltalan volna követnem.

— Rögtön lemegyek a kávéházba! — mondja visszafelé — tessék ott megvárni!

Azzal rokonszenves, formás kis potrohát ismét a szobába tolja. Rövid idő múlva tényleg együtt ülünk a kávéház egyik asztalánál, amelyen varázsütésre kávé gőzölög, vaj és dzsem illatozik. Csak eltűnődöm, hogy milyen suta, félszeg érzés olyasvalakivel találkozni, akit az ember csak beszélőfilmről ismer. Olyan valószínűtlennek tűnik fel, hogy Szőke Szakáll nem vázsonvékonysága, vetített kép, hanem élő valaki, akinek nemcsak szélessége és magassága, hanem egy harmadik, sőt tekintélyes kidomborodó dimenziója is létezik! Bámulom, hogy milyen plasztikus!

— Hova megy Kolozsvárról?

— Bukarestbe! (Igy mondja sz-el, idegenesen), onnan pedig Athénbe, illetőleg Korfuba, ahol a „Szép Heléna” című film felvételei készülnek.

— Mit játszik benne?

Szőke Szakáll csodálkozva néz rám... Hogy nem lehet ezt sejteni? — gondolja. — Menelaost! — feleli magától érthetőség.

— Ki lesz Szép Heléna?

— Iarmilla Novotna.

— Hát Páris?

— Páris még nincs. Ezután dől csak el... Hirtelen felemelkedik és egy frissen érkező, disztigvált szőke hölgyet tessék az asztalhoz...

— A feleségem! — mutatja be. (A jelek szerint Szőkéknél hagyomány, hogy mindenki szőke legyen!)

— Hány filmen játszott eddig?

— Hatvanheten! — mondja kétségtelelenül megelégedett nevetéssel.

— Mindig megnézi magát a vásznon?

— Nem mondhatnám. Van olyan filmem, amit egyáltalán nem láttam és amit már bajosan leszek alkalom megnézni...

Nahát! Ez a Szőke Szakáll se tudja, hogy mi a jó? Miért nem nézi meg mindig Szőke Szakállt? Hogy mulatna!

— Min dolgozott legutóbb Budapesten?

— Háromfelvonásos tragikomédiát írtam Vitéz Miklós társaságában.

— Valamit a darabról?

— „Ambrus ur” a címe. Elfoglaltság nélkül mondom, hogy Ambrusnál butább alak a világirodalomban nem létezik. Butasága következtében csinál karriert, amit azért veszít el, mert olyan buta, hogy a karriert észre se veszi. Itt a tragikum!

— Hol kerül színré?

— A bemutató előadás Zürichben lesz. A Stadt-Theaterben, szeptember elején...

Az olvasó téved, ha azt hiszi, hogy Szőke Szakállban új színpadi szerzőt üdvözölhet. A nagyszerű komikusnak már hosszú múltja van ezen a téren. Két, egész estét betöltő szindarabján, a „Náncsi”-n és a „Házasságzsedelő”-n kívül mintegy

150 egyfelvonásos bohózatot írt mostanáig...

A kávéházi asztal körül időközben úgy rajzanak az autogram-kérők, mint a méhek. Mind örül, hogy „megcsipheti” Szőke Szakállt, aki fáradhatatlanul és kedves meggyezések kíséretében teljesíti mindenki kérését...

Apró gimnazista állít az asztalhoz:

— Kérek egy autogramot — hebegi fülleg elpirulva, nagy nyelvéssel.

Szőke Szakáll homlokára tolja szemüvegét:

— Nincs iskola? — förmed a nebulóra tetetett szigorral.

— Ké...rem — dadog a gyerek — vakáció van, kérem szépen! Husvét!

— Ja, vagy úgy? — nevet megenyhülten a művész és nevet hamisítatlan szőke szakállas mozdulattal az eléjétett kartonlapra kanyarintja.

— Nem kellemetlen ez a nagy népszerűség? — kérdezem.

— Szó se róla — mondja Szőke Szakáll — sőt... Jól esik. Aki mást mond, az henge!

— Még egy kérdést! — szölok — miért visel szemüveget? Gyöngék-e valóban a szemei, vagy csak a hatásadászat kedvéért...?

— Ugyan? Hogy gondol ilyet? Tényleg rövidlátó vagyok!

...és megint nevet. Általában mindenkihez túlzottan kedves. A felesége „drágaságom” és „cicuskám!”, a soffőr „fiacskám”, a főpincér „szívem” Szőke Szakállnak, aki nemcsak a legkedveltebb és legnépszerűbb filmkomikus, hanem valószínűleg gyöngéd férj és minden bizonnyal a legszívélyesebb emberek egyike...

Ami határozottan nem árt a népszerűségének. A kávéház hatalmas üveglablak mögött egymásután tűnnek fel az érdeklődők, akik nyomorekká lapítják orrukat a tülekedésben. Nők és férfiak bukkannak fel az asztal körül. Megannyian sóvárgó, sokatmondó pillantással „szemczenek” Szőke Szakállal, aki szemrebbenés nélkül, zavartalanul állja a kíváncsi tekintetek ostromát.

A kitűnő filmszínész még elmondja,

hogy 16 évvel ezelőtt már járt Kolozsváron...

— Hogy is hívják ezt az utcát? — mutat a kávéház elé — „olyan papi neve van”?! Áhá! Káptalan-utca!

— Nem! — jegyzem meg csendesen — Egyetem-utca.

— Sebaj! — válaszol Szőke Szakáll — „majdnem” eltaláltam!

Bucszom. Ők is szedelőzködnek lassanként. Elsőnek a titkár, másodiknak Szőkének, harmadiknak a soffőr, negyediknek pedig a komikus ül a hatalmas fekete, még mindig berlini rendszámú turakocsiba, amelynek ajtaján Sz. Sz. monogram díszel. A mammutgépkocsi tetején, viaszkos vászon alatt, legalább 15 kisebb-nagyobb bőrönd szorong. Kell is a podgyász, messzire mennek. Néhány nap Bukarestben és aztán meg sem állnak Korfuig...

Időközben tekintélyes tömeg verődik az autó köré.

— Milyen édes? — bug egy meleg női althang...

— Csupa cukor! — visszhangzik a másik oldalról.

Autogramkérő kezek nyulnak a gépkocsiba. Mozgólódás. Tetszés. Apró, dragadtatott vihogások, szenvedélyes nyögések és sóhajok.

Azután elindul az autó. A rajongók majdnem utána kapnak...

Itt igazán nem aktuális az a csárdás, hogy: „Minek a szőke énekem, mikor én a barnát szeretem!”

Mert itt mindenki a Szőkét szereti!!!

Az Ekcéma

A Cadum kenőcs nagyhatású gyógyszerként állta ki a próbát az emberek ezreinél, akik éveken át szenvedtek kellemetlen és bántó kinézésű bőrbetegségekben. A bőr-ingerlékenység, kiütések és más kinos bántalmak tüstént engdnnek rendkívül figyelemreméltó gyógyító tulajdonságainak. Nem téveszthető össze semmilyen más gyógyszerrel a teljes bizalommal használható. Azonnali megszűnését idézi elő a viszketétségnek és ezután begyógyítja az ekcémát, sümört, pattanásokat, furunkulusokat, kelevényeket, kiütéseket, csalánkiütéseket, foltokat, aranyereket, izgulékonyságot, rühöt, vágásokat, karcolásokat, sebeket, tályogokat, égéseket és kergesedéseket.

Röhm kapitány irányítja a német — jugoszláv kereskedelmi tárgyalásokat

A német küldönség rövidesen visszatér Berlinbe, hogy közölje kormányával Jugoszlávia felhívásait

Belgrád, április 7.

Röhm kapitány, a rohamosztások parancsnoka, aki Rómából Raguzába tette át külföldi székhelyét, újabb cáfolatot adott ki azokkal az elterjedt hírekkel kapcsolatban, amelyek szerint külföldi látogatásának politikai célja és jelentősége volna. A cáfolat erejét azonban erősen gyöngíti az a tény, hogy a rohamosztások üdülő parancsnoka Raguzában összeült ott időző német kereskedelmi bi-

zottsággal és hosszas tárgyalást folytatott. Raguzában úgy tudják, hogy Röhm utasításokat adott a német — jugoszláv kereskedelmi egyezményről tárgyaló bizottságoknak.

A belgrádi kereskedelmi egyezkedés vezető tárgyalásai egyébként, úgy látszik, véget értek. A jugoszláv kormány közölt feltételeit a német bizottsággal, amely most hazautazik, hogy ezeket a feltételeket Berlinben is megtárgyalják.

Zajos külföldi visszhangja van Titulescu és Maniu beszédének

A francia félhivatalos azonosítja magát Titulescuval — A magyar képviselőházban azt mondják, hogy Titulescu és Maniu nem ragaszkodnak hűségesen a tényekhez

Kánya magyar külügyminiszter válasza a Budapesti Hirlapban

Páris, április 7.

Titulescu román külügyminiszternek a bukaresti képviselőházban tartott nagy külpolitikai beszéde meglehetősen feltűnést keltett a külföldön is. Ez a hatás természetesen elsősorban a közvetlenül érdekelt Magyarországon jelentkezett, de nem maradt visszhang nélkül a francia sajtóban sem. Érdekes és figyelemreméltó, hogy a párisi félhivatalos Temps, bár mindenben egyetért Titulescuval, mégis gondosan óvakodik attól, hogy a román külügyminiszter beszédének kommentálása valamiképp nehegy kedvezőtlenül hasson az olasz-francia újkélti barátságra és politikai összeköttetésre.

Jelentéseink szerint a francia sajtó általában nagy figyelmet szentel Titulescu megnyilatkozásának s fontos politikai tényként könyveli el. A félhivatalos Temps mellett a többi lapok is méltatják Titulescu kijelentéseit, de ugyancsak a Temps után azt is kijelentik, hogy nem kell túlzott fontosságot tulajdonítani azoknak a híreknek, amelyek Mussolini revíziós beszédével kapcsolatban elterjedtek. Franciaország tudja, hogy Mussolini sem tulajdonít olyan nagy fontosságot a revízió kérdésnek, mint ahogy azt a magyarok hiszik.

A Paris Soir már más hangon ír. Aggódik Titulescu „békülékeny” szellemű beszéde miatt s attól tart, hogy Mussolini esetleg újabb „hideg zuhanyt” válaszol a román külügyminiszter kétségtelenül higgadt és okos megnyilatkozására.

Az Intransigeant Titulescu beszédében a francia-román kapcsolatok mélységének a bizonyítékát látja.

A BUDAPESTI KÉPVISELŐHÁZBAN

Désy Géza kormányparti képviselő tartott nagy beszédet Maniu és Titulescu nyilatkozataival kapcsolatban. Megállapította, hogy a volt román miniszterelnök és a jelenlegi román külügyminiszter nem ragaszkodnak hűségesen a tényekhez. A magyar békeküldöttség nem tárgyalhatott Párisban, hiszen két hónapon keresztül szinte fogolyként kezelték őket. Azt is, hogy Apponyi elmondhatta három nyelven híres békebeszédét, csak Lloyd Georgnek lehet köszönni, aki szinte erőszakosan lépett föl ennek érdekében. Apponyi beszédére még csak megjegyzések sem történtek, röviddel később pedig a békeszerződést a magyar küldöttség előterjesztették, azzal, hogy azt minden feltétel nélkül alá kell írni. Désy szerint Maniu és Titulescu beszédeiből az tűnik ki, hogy Románia még mindig számot tart a Tiszáig való hatá-

Óriási esőzések pusztítanak Olaszországban

Róma, április 7.

Olaszországban az utóbbi időben hatalmas esőzések voltak. Az esőzések következtében az ország területén több helyt halálos szerencsétlenség történt. Nápolyban egy külvárosi ház beázott fala beomlott és két kisgyermeket eltemetett és megölt. Loqui községben az esőzések okozta földesuszamlás két gazdálkodót temetett maga alá. A határszéli Pallaura község környékén a határvörök két csempészt vettek üldözőbe. A menekülők egyike az esőzések által sikossá vált sziklákon megcsuszott és 50 méter magasságról a mélységbe zuhant. A másik csempész is súlyos sebesüléseket szenvedett.

Az esőzések óriási anyagi károkat okoztak országszerte.

HARMÓNIMUMOK

iskolai, énekkari, templomi és házi használatra különböző nagyságban, már 4550.— lejtől

WEGENSTEIN L. FIAI, orgona- és harmóniumgyár

Timișoara (Temesvár.) III. Bulev. Mihai Viteazul (Püspök-ut) 9 szám.

Meglepő hangtómorség, megbízható és tartós belső szerkezet, tetszetős, elegáns kivitel.

Rendkívül jutányos árak.

Ajánlat díjmentesen.

rokra. Az lehet, — mondotta Désy, — hogy az első Románia részén van, Magyarország azonban az erkölcsre hivatkozik. A beszédet a Iláz zajos tapsal fogadta.

Kánya magyar külügyminiszter a Budapesti Hirlapban írott cikkében válaszol Titulescunak. Mindenekelőtt azt állapítja meg, hogy Titulescu nyilatkozatát csak hírlapi közleményekből ismeri, pontos és hiteles szöveg nem áll a ren-

A öszülés nem szégyen, de eredeti hajszínét visszanyerheti a „FLOREAL” hajregenerátor használatával!
Nem festőszesz! Egy üveg ára 60 lej. Régi bevált hajviz!
Kapható minden jobb szaküzletben. Ha nem kapná, írjon Vezérképviselő: Drogueria „CENTRALA” Oradea

delkezésére, s így érdemben nem válaszolhat. Arra kéri a magyar közvéleményt, hogy ne tulajdonítson túlzott jelentőséget a megnyilatkozásoknak, hiszen a román külügyminiszter elmélete, hogy Romániára is rákényszerítették a békeszerződést, nem újkeletű. Az igaz, hogy Titulescutól nem egyszer hangzottak el már békülékeny nyilatkozatok, főként gazdasági természetű kérdésekben, több azonban nem történt soha, a helyzet nem változott. Magyarország most őszintén sajnálhatja, hogy a román külügyminiszter a kelet-európai medencében kialakuló békés hangulatot esetleg csírájában fojtja el ezzel a nyilatkozatával.

A francia lapok viszont ismét csak Mussolinót féltik ezt a kialakulóban levő békés hangulatot. Erősen kiemelik többek között azt,

hogy Mussolini a Magyar Nemzeti Diákszövetség küldöttsége előtt is olyan kijelentéseket tett, amelyek nem alkalmasak arra, hogy eloszlassák a nyugtalanságokat. Mussolini kijelentette itt, hogy a békeszerződések sem lehetnek örökéletűek, hiszen ez az emberiség haladásának megakasztásának és a történelem megkövesedését jelentené.

— Bélrenyhesség és kínzó főfájások, a máj és az epeutak bántalmái, gyomor- és bélhurut, aranyeres bajok és a végbél megbetegedései esetén a természetes „Ferenc József” keserűvíz gyorsan és biztosan megszünteti a hasi szervek pangását.

XI. Pius pápa súlyosan elítélte azt, ami ma Németországban folyik

„Ez már nem is álkereszténység, hanem pogányság”

Mikor nyílik ki már a szemük az erdélyi hitlerizmus kisebbségi magvetőinek?

Róma, április 7.

XI. Pius pápának, a katolikus egyház fejének a németországi elfajult eseményekkel és az ottani elferdült vallási és faji elfogultságokkal kapcsolatban már volt egynéhány nagyon erőteljes és a tiszta keresztény eszmény érdekében történt elítélő megnyilatkozása. Most a világ katolikuságának figyelme újra Róma felé fordult, mert az egyház legfőbb feje újra súlyos értelmű és nagy jelentőségű nyilatkozatot tett.

Háromszázötven katolikus német diák

zarándokolt Rómába és tett tisztelő látogatást a Szentatyánál. Pius pápa ebből az alkalomból beszédet intézett a német diákokhoz s többek között a következőket mondotta:

— Megáldalak benneteket, ifjak, mint olyanokat, akik minden megpróbáltatás ellenére is kitartottak hitük mellett. Ebben a küzdelmekben mindig számíthatok a Szentatya segítségére. Ami ma Németországban van, az már nem is álkereszténység, hanem egyszerűen pogányság.

Végül Pius pápa ezzel fejezte be beszédét:

— Nagy hálával gondolunk a németországi katolikus papságra, amely rendületlenül áll őrhelyén.

(A nagyváradi Erdélyi Lapok főszerkesztője, Schaffler tiszteletadó ur vajjon nem pap és nem katolikus? Vagy olyan rendületlenül benne az üzleti szellem, hogy azt az Erdélyben egészen egyedülálló kimérését, még a pápa kedvéért sem hajlandó mérgezetlenül áruval felszerelni?)

Forrongó hangulatban vannak a franciaországi köztisztviselők

Páris, április 7.

A francia kormány szükségrendeletet, amelyek megnyirbálják a köztisztviselői fizetéseket is,

egyre forróbb hangulatot teremtenek úgy a fővárosban, mint vidéken. A szociáldemokrata köztisztviselők elhatározták, hogy szombaton országos értekezletet tartanak, amelyen minden valószínűség szerint kimondják az általános munkabeszüntést. A szakszervezet titkára kihallgatást kért Doumergue miniszterelnöktől s bejelentette neki, hogy a köztisztviselők semmiféle fizetéscsökkentésbe nem mennek bele s készek a legmesszebbmenő harcra.

Párisban a Grenelle-telefonközpontnak mintegy 100 tisztviselője a szükségrendeletek megjelenésének a hírére az utcára tódult, követelte a sztrájk azonnali megkezdését és olyan fenyegető magatartást tanúsított, hogy a rendőrségnek erőlyesen kellett fellépnie.

Doumergue elnök kiáltványt bocsátott ki, amelyben hangsúlyozza, hogy a köztisztviselőknek éppen úgy meg kell hozniuk az áldozatot a haza érdekében, mint minden más társadalmi osztálynak. A kormány nem engedhet, mert más megoldás a költségvetési egyensúly helyreállítására nem volt.

Április 10-én mégis csak ülést tart a leszerelési értekezlet elnöksége

Németországban is idegesen figyelik a londoni tárgyalások eredményét — Anglia kijelenti, hogy ragaszkodik eddigi lefegyverzési tervéhez

Berlin, április 7.

A leszerelési kérdés várható fordulatai Németországot is erősen foglalkoztatják. Swich olasz külügyi államtitkár londoni tárgyalásai a német álláspont szerint is döntő hatásúak lehetnek a kérdésben s talán már Londonban eldőlt az, hogy vajjon érdemes-e egyáltalában tovább tárgyalni a leszerelésről a régi alapon, vagy pedig újra kell kezdeni mindent a Mussolini elképzelései szerint.

A német sajtó úgy tudja, hogy a leszerelési bizottság elnöksége április 10-én mégis megtartja ülését, ez az ülés azonban csak formai jelentőségű lesz. Henderson meghallgatja a nagyhatalmak megbízottainak jelentését s aztán a maga részéről bejelenti, hogy a biztonság kérdésében indított angol-francia tárgyalások még nem fejeződtek be s ezzel az ülést elnapolja.

Közben azonban már tisztázódik a francia álláspont is. Jelentések szerint a francia kormány pénteken fogalmazza meg az Angliának adandó választ. A kiszivárgott hírek úgy tudják, hogy a francia választ megkezdésére erőshango lesz. A francia kormány kifejezi biztonsi követeléseit s azt is kijelenti, hogy azokból nem hajlandó engedményeket tenni. A kormány egyébként nem akarja vállalni ezért a lépésért egyedül a felelősséget s éppen ezért pénteken este államtanács lesz, amely véglegesen határoz majd a választásjegyzék tartalma és hangja fölött.

Mire aztán ez a francia jegyzék megérkezik Londonba, már Swich olasz külügyi államtitkár is ott lesz s így a francia választásjegyzék nyilvánosságra hozatalakor Londonban már az olasz álláspontot is ismerni fogják. Tárgyalni és megállapítani ilyen körülmények között nem is

lesz nehéz, különösen akkor, ha Anglia továbbra is hajlandónak mutatkozik átérteni az olasz tervet.

Ugy látszik, hogy a francia sajtó máris számít az eddigi tárgyalási rendszer megszaktításával, mert olyan híreket terjeszt, hogy az angol kormány végleg lemondott volna a leszerelési tervéről s felhagyta eddigi közvetítési szándékait. Ezeket a híreket azonban Londonból erősen csúfolják. A félhivatalos angol sajtóügynökségek ismételtelen kijelentik, hogy Anglia nem hajlandó elejteni eddigi leszerelési álláspontját s igenis ragaszkodik ahhoz az elvéhez, hogy nemcsak az ezutáni fegyverkezés korlátozására van szükség, hanem arra is, hogy csökkenték a jelenlegi fegyverkezést. Franciaországnak tudvalevőleg ez a legkényesebb pontja, itt nem akar engedni a világért sem. A francia engedékenység legtovább addig mehet, hogy beletörődik az ezutáni fegyverkezési iram korlátozásába, de nem hajlandó lemondani egyetlen puskáról sem, amit már megszerzett.

Nagy tűz egy marosmegyei községben

Marosvásárhely, április 7.

A Marosvásárhelytől 28 kilométerre fekvő Bázéd községben hatalmas tűzvész pusztított péntek délelőtt.

10 óra körül, eddig ismeretlen okból ki-gyulladt Negrea János háza. A községben tűzoltószerkezetek nincsenek s így a falusiaknak tetlenül kellett nézniük az egyre inkább elharapózó lángokat. Azonnal érintkezést kerestek a marosvásárhelyi tűzoltókkal, akik ki is vonultak a helyszínre s hozzákezdtek az oltási munkálatokhoz. Ugyancsak kivezényelték Bázédbe egy csendőrszázadot is, amely a megrémült faluban rendet teremtett.

A tűzvész négy órán át tartott s ezalatt a gazdáknak több mint egymillió lej értékű vagyona esett martalékául. Hat ház a gazdasági épületekkel együtt teljesen leégett, hat állat — szarvasmarha meg ló — odapusztult az istállókban.

A tűznek eddig három súlyos sebesültjét szállították be a marosvásárhelyi kórházba: idős Negrea Jánosné, ifj. Negrea Jánosné és Derzi Sándort.

A kolozsvári gyermekgyilkossági ügy új fordulata

Kolozsvár, április 7.

A kolozsvári borzalmas kegyetlenségű csecsemőgyilkosság nem zárult le Ratiu Joan beismerő vallomásával. A gyilkos apa első vallomásában azt hangoztatta: azért ölte meg a 11 hónapos csecsemőt, mert rájött, hogy nem az övé és attól kezdve engesztelhetetlenül gyűlölte. A további vizsgálóbírói kihallgatás során valószínűleg középkori sötétség újabb részletek merültek fel. A babonának és tudatlanságnak olyan tárháza, hogy a vizsgálóbíró is megdöbbenve hallgatta.

Ratiu Joan elmondotta, hogy Demeter Józsefné piaci kenyérfő asszonyt kereste fel, akit rég ismert és hallotta róla, hogy nagyszerű kuruzsló. Ratiu tanácsot akart kérni, hogy mit csináljon a gyermekkel, mert „egyre jobban gyűlölte és nem nézhette”.

Demeter Józsefné különböző titokzatos szertartás közepette kijelentette Ratiunak, hogy

„gyermekében nem emberi lélek, hanem disznó lakozik”.

— Amikor ezt meghallottam — vallja Ratiu — attól kezdve a gyerekekre nem tudtam többé nézni, mint emberre. Azért nem is sajnáltam, amikor megöltem.

A vallomás után Demeter Józsefnét, akit a vizsgálat elején is kihallgattak, újra elővették. Zavaros vallomást tett, mire Hosszu dr. rendőrorvoshoz utalták nyolcnapos megfigyelésre. A rendőrorvos valószínűleg tartja, hogy Demeter Józsefné — elmebeteg.

A vizsgálat tehát még mindig befejezetlen ebben a borzalmakat halmozó ügyben.

Csomakőrös maradandó emléket akar nagy szülöttének, — Körösi Csoma Sándornak

Csomakőrös, április 7.

Körösi Csoma Sándornak, a már-már legendás emlékü nagy székely tulónak szülőfaluja, a háromszéki Csomakőrös meleg és megható ünnepséget tartott április harmadikán a falu öreg templomában, azon a helyen, ahol 150 évvel ezelőtt a később világhírű tudóst valószínűleg megkeresztelték. Szép, magasztos és tartalmas ünnepély volt. Az igaz kegyelet tiszta érzése öntötte el a hallgatókat, a mikor Debreczy Sándor helyi születésű tanár eddig soha nem hallott adatokat sorakoztatott fel a világjáró életkörülményeiről, megkapó egyéniségéről. A szép ünnepség kiegészítő számai Jancsó László református lelkész, Incze László helybeli lelkész, Kovács Gyuláné, Jancsó Lászlárné és a helyi református dalárda adták.

De nem is a jólsikerült csomakőrösi ünnepség a fontos, hanem az a mozgalom, a mit ebből az alkalomból Csomakőrösről

lapunkon keresztül az erdélyi magyarság jóindulatába ajánl.

„Ez a mi ünnepségünk csak bevezetője lehet annak az ünnepély-sorozatnak, — írják Csomakőrösről —, amely ebben az évben következni fog mindenütt, ahol Körösi Csoma Sándor nagy személyiségét és példamutató életét átérteni, értékelni tudják. A mi ünnepségünk kihangsúlyozta azt a már szinte szegycmenteljes mulasztást, hogy Körösi Csoma Sándor szülőfalujában még mindig nincs maradandó emléke a nagy tudósnak. Ezt a maradandó emléket ennek az évnek kell meghoznia. A csomakőrösi református egyház most erre a célra adományokat kér. Vajjon lesznek-e, a kik meghallják ezt a kérést, lesznek-e, a kik a kegyeletet némi áldozatkészséggel kapcsolják össze s eljuttatják adományait erre a célra?”

Mi reméljük, hogy lesznek. Nagyon sokan lesznek.

Fontos — autótulajdonosoknak,

akik

Ford, Chevrolet, Buick 50, Chrysler 50, 60, 62, 65, De Soto Six Pontiac, Plymouth, stb. gépkocsikkal rendelkeznek

A következő méretű pneukkel:

- 4. 50x21 "
- 5. 00x19 "
- 4. 75x20 "
- 5. 25x18 "
- 4. 75x19 "
- 5. 25x19 "
- 5. 00x20 "

Modernizálja autóját!

AZ

„Air Cushion“ FIRESTONE

újfajta légpárna auto pneu igen alacsony légnymást igényel.

Mélyen leszállított árak mellett, speciális külön kérések többlet-költség nélkül, elláthatja kocsiját az új AIR CUSHION pneukkel, amelyek a gépkocsik eredeti kerekeire alkalmazhatók.

Szereljen fel próbaképpen ilyen pneukat autójának hátsó kerekeire s már az első uton érezni fogja a kivételes kényelmet.

Kérje mindenütt az új „AIR CUSHION“

Firestone

autopneut.

Husvétii szünet előtt:

Lázás munkában a világ legszélsőségmentesebb parlamentje

Kisértetek órája a szenátusban Mameluklázadás a konverzió miatt

Pillanatfelvételek a román husvét előtti ülésről

Bukarest, április 7.

Most már elemében van Tatarescu parlamentje is.

Eddig csak vitatkoztak elvi kérdésekről, meg praktikus megoldási lehetőségekről. Visszhangoztak a falak: Szabadság, cenzura, osztrómalap, diktatura, demokrácia, az antiszemitizmusról a filozofikus beszédeken át egészen a zsidó fajvédelemig (Jorga a szenátusban kérte a „nemes zsidó fajt”, közölte ki kebeléből a nem faj-szemita máramarosi galiciánereket). Kanállal fitták a kisebbségeket és akadtak öszirte komoly védelmezők is a megértő román parlamenterek közül.

De most már ez a parlament is befutott elődei megszokott vágányára. Gyorsabb tempóban gyárta a törvényeket, mint Krupp, Skoda, Schneider és Creuzot és többi társai a fegyvert. Reggeltől estig és estétől reggelig. Rövid szünetekkel hajnalban, délben, este és éjjelkor.

Ilyen lázasan dolgozik a világ legkülönösebb parlamentje.

Igen, Románia most újból dicsekedhetik valamivel. Az összes országok közül, ahol még tényleges parlamenti rendszer működik (a diktátorok álparlamentjeit nem számítva), Romániában van a legpompásabb parlament. Itt nincsenek szélsőségek. Sem fasiszták, sem kommunisták.

Cuza? Már nem számít. Amióta Hitler ellopta a programját, nagyon jámbor nyársalpogár lett. Az ő pártja nem protestált a vasgárdista leteremtés ellen.

Még a szociáldemokratákat is kifüstölték a kamarából. Padjaikból a most ellenzékben for-

radalmároskodó nemzeti-parasztpártiak hangoskodnak.

A szenátusba nagynehezen beengedték a szociáldemokrata Jumancát, aki nagyon árvának érezvén magát, a kisiparos Samoilával együtt elbujt a nemzeti-parasztpárti kormány volt munkaügyi miniszterének, D. R. Joantescunak szélesen csapkodó szárnyai alá.

És most mindkét törvényhozó testület szavaz rendületlenül. Nem ismernek fáradtságot a tisztas honatyák. Mert ha ledarálták a terveket azon a törvényörönlön, kikapják a fizetésüket, meg aapidijhátralékukat és elmehetnek vakációra, piros tojást koccintani.

Csak az újságírók káromkodnak éktelenül. Pedig vannak köztük, akiknek ingük a konverzió. De ott egye meg a fene, csak lehetne már aludni.

De nem lehet, mikor hiv a haza. Mikor miniszterek és szenátorok engedelmességek, mit csináljon a sajtó?

A szenátusban alig fejezték be a reggeli ülést, már hozták az éjszaka folyamán a kamarában megszavazott konverziót és megkezdődött a délutáni ülés.

Tatarescu kezét dörzsöli izgalomban. — Hamar hagyjanak félbe mindent és egykettőre szavazzák meg a konverziót.

De a jó öreg Leonte Moldovanu kemény ember. Az egy jöttányit sem enged a szentírásból. Először le kell tárgyalni a napirendet. A miniszterelnök kénytelen belenyugodni. Igaz, hogy kimegy a büffébe levegő után. De azért kibírja néhány ajakharapással.

Ilyen elnöke nem volt még a román szenátusnak. Nem ismer se anyját, se apát. Ugy rendreutasítja a minisztereket, mint a tani-

tóbácsi a hátulgombolós gyerekeket.

Pedig a világ legközépsőbb parlamentjének többségéhez tartozik.

Ő összeköti a parlamentárizmust a diktatúrával. A parlamentben diktál.

A nemzeti-parasztpárt egyik legjobb szónoka, Gafencu kiáltotta a miniszteri pad felé:

— A barna és vörös diktatúrák korát éljük. És ehhez szegődik egy harmadik, amely a demokrácia megmentésének ügye alatt eltöpor minden demokráciát.

A diktáló elnök most a minisztériumi pad mellé szegődik. Latbavetve gladiátor termetét, expressz tempóban hajtja a szavazógépet.

Este már a törvények szerinti nyílt szavazásra kerül a sor. A szenátus nekifekszik a konverzióknak. És megy.

Alig két óra alatt letárgyalják a száznál több paragrafust.

Az elnök kalapácsütései közül néha felcseng egy szám:

— Articolul 87, 88... 91... 102...

A visszhang:

— Votat... vot... at... ttatttatatatata...

A többség oda se figyelve, gépszertien kat-

tog.

Mikor egy ellenzéki tiltakozik, lehurrogják. Ha egy cikk megváltoztatását kéri, anélkül, hogy tudnák, miről van szó, egyhanguan visszautasítják.

— Respins... spins... spins...

Egyesek barátságosan integetnek az ellenzéki kollégák felé:

— Hagyjátok a fenébe. Ugyis hiába. Nem fogadják el. Nincs idő. Itt a vakáció, meg kell szavazni.

Ez nem ennek a parlamentnek a büne. Ez így ment mindig. Minden kormány alatt.

Ezt az örökösön kattogó többséget nevezik parlamenti zsargonban mameluksergeknek.

De ime, a mamelukok lázadnak. Az egyik többségi hirtelen felszólal:

— De legalább olvassák fel a benyújtott cikk-javaslatot, hadd tudjuk mi is, mit utasítunk vissza.

Először röhögnek. De aztán leintik.

— Hagyd a fenébe! Hadd legyen már vége. Megszavazzák az egész törvényt:

176 fehér golyó, 15 fekete.

A sajtópáholy felsóhajt:

Végre!

De nincs még vége. Még van egy csomó megszavazandó törvényjavaslat. De az elnök lelkiismeretes. Ragaszkodik a házszabályokhoz. Éjfél előtt öt perccel felfüggeszti a gyűlést, hogy a naptár új napjának első percében folytassa.

Szünet alatt, mikor a büffében az óra a kísérteties éjfélt üti, az egyik mindenkor jól informált kolléga kijelenti:

— Egyetlen módosítást sem engedtek meg. Mert akkor még vissza kellett volna vinni a kamarába és ott talán szintén módosították volna. Ez eltartana néhány napig. Tul hosszúra lehet. Már pedig az nem lehet, hogy nálunk egy kormány ne fusson nevével valami nagyobb törvényhez...

Huszár Emili

Szövő- és tricolage-gyárak figyelmébe!

Szövőcérna, pamut és Grohmann színes fejtőn kívül, raktáron tartunk minden számban ipari fonalakat (Strumpfgarne, Kette X. W., Pincops)

„BUMTEX“

S. A. pt. Comerțul de Bumbac și Textile CLUJ, Strada O. Iosif No. 4.

HIREK

Előfizelőink figyelmébe!

Mindazon előfizelőinknek, akik nem helyi pénzbeszedő útján szoktak fizetni és előfizetésük I. hó 15-én lejár, a mai napon postautólevélben küldünk ki. Nagyon kérjük az illető előfizelőinket, sziveskedjenek ezen postautólevél felhasználásával az előfizetés megújítására szolgáló összeget mielőbb átutalni, nehogy — ennek hiányában — lapunk folytatásos küldésében megszakítás álljon elő.

Kolozsvári figurák:

„Hangatömegből“ bácsi

nem tűnt volna fel különösebben, ha nem szól állandóan közbe... Az Ipartestület viharos gyülesein szoktam megdöbenni rajta, amint a „megjelentektől“ husz méternyire, külön valahol, egy magányos széken, minden öt percben, akár beszél valaki, akár nem, tele megzördüléssel és tele szájjal felkiált:

— Hályás! Hályás!

Mindent helyesel, illetőleg „hályásál“ „Hangatömegből“ bácsi, aki ritkás lenszínű bajuszt, ábrándos gyermekszemeket és guggospöt visel. Általában mindenre tud valamit mondani. Olyan körülményes közbekifaltásokat, mint a „kecskére a káposztát!“, „de nem ámi!“, vagy „hályás! hályás!“, szunyókálásból felriadva, játszi könnyedséggel harsog a szónok felé.

A közbeszólások után mindig körül néz, hogy a gyéren előforduló forró pilantásokat, szerénykedve, „hát tehetek én róla, hogy így tudok?“ kézmozdulattal viszonzza. Szilárd hite, hogy többrendbeli bemonadásán fordul meg a gyűlés sorsa. Pótolhatatlannak és az értekezlet központjának, sőt fénypontjának érzi magát, de távolabb ül, hogy alkalomadtán bóbiskolhasson és mégis kaja-bálhasson.

Igaz! Olyanokat is tud, hogy „mi aztán nem!“ meg „bezzeg“ és „lény, de való“. Aztán, hogy „most bujik ki a szeg a zsákból...“

Ilyen frappánsakat mond.

Hát nem kell szeretni?

Csak ne idegesítene annyira!

(—s —c)

A Brassói Turista Egyesület időjárás jelentése a Nagykőhavasról

Az időjelentés kelte: április ötödike,

d. u. 6 óra.

Hőmérséklet: null fok.

Felhőzet: felhős.

Hőmagasság: helyenként 10—15 cm.

Hőminőség: fagyos.

Szél iránya: északkeleti és déli.

Megjegyzés: időközönként gyenge havazás.

— Időjárásjelentés. A budapesti idővizsgáló intézet jelentése szerint délkeleti légáramlás következik további felmelegedéssel. Kisebb fűtő esők lehetségesek.

— Halálozás. Brassó társadalmának nagy gyászja van. Róna Sándor műszaki tanácsos, nyugalmazott iparfelügyelő hosszas szenvedés után meghalt. Róna Sándor hosszú időn keresztül nagy szerepet játszott a város társadalmi életében, rendkívüli intelligenciájáért, alkotó tevékenységéért városzerte kivételes megbecsülésben, szeretetben és tiszteletben részesült. Pár nappal ezelőtt költözött Marosvásárhelyre, ott érte utol a halál és ott is temették el.

— Április 16-tól kezdve a vasúti kalauzok is adhatnak ki, folytatolagos utazáshoz szükséges jegyeket. A vasutigazgatóság megengedte, hogy április 16-tól kezdve, a vasúti kalauzok folytatolagos vasúti jegyeket szolgáltatassanak ki olyan utasok részére, akik az eredeti rendeltetési helyen túl, ugyanazon vonattal ohajtanak továbbutazni, de a jegyváltáshoz szükséges idő nem áll rendelkezésükre. A kalauznál váltott jegyekért a következő pótdíjat kell fizetni: I. oszt. 120 lej, II. oszt. 100 lej, III. oszt. 80 lej. Kivételt képeznek külföldről érkező utasok, akik pótdíj nélkül válthatnak ilyen jegyeket.

— Tisztikart választott a dicsőszenmártoni Ipartestület. Dicsőszenmártoni tudósítónk jelenti: A dicsőszenmártoni Ipartestület most tartotta tisztújító köz-

gyűlését. Az eddigi elnök Szinte Lajos mérszáros leköszönt az elnöki tisztségről. Helyette Szabó András cipészt választották meg elnöknek. Az újonnan megválasztott fiatal elnök hálás szavakkal adott munkaprogramot az egybegyűlt iparosság előtt. Alelnökök lettek: Cerna Mihály és Székely János.

— A csendőrszervező is hibás. Csikszere-dáról jelentik: A csikszere-dai vizsgálóbírónál még mindig erőteljesen folyik a közismert gyergyótekerőpataki sorozási kilengés vizsgálata. A csendőrség elleni támadás hat vezére előzetes vizsgálati fogságát a törvényszék vádtanácsa 30 napra meg is erősítette. Ezzel kapcsolatosan értesülünk arról, hogy Rádules-cu csendőrszárnyparancsnok sem feledkezett meg Stoica tekerőpataki őrsvezetőről, aki tapintatlan magaviseletével az egész kínos és a Székelyföldön egyedülálló támadást provokálta. Eltekintve attól, hogy a községben „hetvenkedő“ őrsvezetőt és legényeit azonnal leváltatta, Stoica őrmestert szigorú fegyelmi büntetéssel is sújtotta. Büntetését azzal indokolta, hogy tapintatosabban kellett volna a felügyelete alá helyezett község lakosságával bánnia, hogy ilyen súlyos kimeneteli esemény elő ne fordulhasson.

— Fiatal leány öngyilkossága. Marosvásárhelyi tudósítónk jelenti: Megrendítő öngyilkosság híre érkezett a marosvásárhelyi csendőrszárnyparancsnokságra. A jelentés szerint Baló Rózsika 21 éves folyfalvai (marosmegyei) leány tegnap este szülei távollétében az istállóban felakasztotta magát és meghalt. Tettenek oka: a tavasz, illetve egy ábrándos egyoldalú szerelem.

A híres énekesnő, a szédületes világsztár vadonatúj kastélyának vadonatregi parkjában ült és a nyári éjszaka illatos csöndjében először hallotta a fülémüle dalát. Elbűvölten kérdezte:

— Ki vagy te, Isten titokzatos madara, aki ilyen gyönyörűen énekelsz?

A fülémüle kibujt a bokorból:

— Én vagyok, a fülémüle. Talán hallottad már híremet. Az vagyok a madarak között, ami te az énekesnők között. A legnagyobb sztár.

— És mennyi föllépti díjad van esténként?

— Ingyen énekelek.

Az énekesnő nyomban kijózanodott. Egy kis sértődöttséggel rendreutasította a madarat:

— Édesem, ne tévesszük össze a dolgokat. Ha nem kapsz pénzt, akkor legföljebb zseni vagy. De nem sztár.

— Cigarettevétől gyulladt ki a csiksomlyói árvaház gazdasági épülete. Csikszere-dáról jelentik: A múlt éjjel a csiksomlyói árvaház gazdasági épülete hirtelen tűzet fogott. Az erős szélben oly gyorsan terjedt a tűz, hogy a lélekszakadtan dolgozó lakosság sehogy sem tudta megmenteni az épületet, mely porig égett. Az ügyben bevezetett csendőrségi vizsgálat megállapította, hogy az épületben felhalmozott félvagon széna, szalma és gazdasági felszerelések is a tűz martaléka lett. Kiderült az is, hogy az árvaház gazdasági személyzete tegnap késő estig szalmát rakott be az épületbe. Munkaközben cigarettáztak is. A csendőrség jelentésében leszögezi, hogy ezalkalommal került egy égből cigarettavég és szalma közé és ez okozta a tüzet. Az ügy végleges tisztázása érdekében a nyomozás tovább folyik.

— Erdélyi háziipari kiállítás Marosvásárhelyen. Tudósítónk jelenti: Figyelemreméltó kezdeményezés történt Marosvásárhelyen. A marosvásárhelyi Református Nőszövetség, Gyárfás Pálné és Fekete János nyáradkarácsonyfalvi ref. lelkész közreműködésével és kezdeményezésére nagyszabású kiállítást rendez a marosvásárhelyi ref. leányiskola nagytermében. A kiállításon felvonul a székelly háziipari igen sok figyelemreméltó terméke. Csiki szőnyegeket, udvarhelyi marosmenti és nyáradmenti szőtteket és varrottásokat, ugyszintén udvarhelyi faragásokat és díszcseréptárgyakat fogunk a kiállításon elhelyezni. A kiállítást Marosvásárhely után Dicsőszenmártonban is megrendezik. A marosvásárhelyi kiállítás április 11-től 15-ig lesz nyitva.

— A csikmegyei magyar ifjuság is tömörülni akar. Csikszere-dáról jelentik: Dr. Nagy András orvos, dr. Kolossy László ügyvéd és Schmiedt József mérnök kérvénnyel fordultak a csikmegyei párttagozat vezetőségéhez, melyben előadják, hogy a többi tagozatokhoz hasonlóan, a párt keretén belül és felügyeletével életre akarják hívni az ifjusági szakosztályt. Tehát az első komoly lépés megtörtént a csikmegyei székelly ifjuság tömörülése érdekében. Jelen pillanatban nem lehet látni, vagy következtetni arra a munkára, vagy annak irányára, amit a székelly ifjak tervezték. Egy bizonyos: a komoly munka ideje nem most, hanem már régen elérkezett. Tenni kell valamit. Ahhoz sem fér kétség, hogy az ifjuságnak kell a legelső sorokban alapos felkészültséggel harcolnia.

— Ismét megjelentek a farkasok. Brailából jelentik: Az utóbbi hideg napok újra előcsaláltak az éhes farkasok csordáit. A Braila közelében lévő Bertesti község környékén egy farkascorda teljesen szétmarcangolta Voinea Jonica tanyásgazda juhait és háziállatait.

1934. TAVASZÁRA

GALLIA

AJÁNlja
AKÖVETKEZŐKET:

EXCLUSIV MINTÁS ANYAGOK
TAFETAS-ECOSSAISE
SOIE-ECOSSAISE,
MODERN FANTÁZIA-ANYAGOK

Ha ismerni akarja a divat fejlődését látogassa meg leltélenül a

GALLIÁT

Brassói fiók: Szabadság-tér 3 szám.

Szebeni fiók: Str. Regina Maria 34.

ABLAK

— A Háromszékmegei Műkedvelő Zenekarok Szövetségének versenye. Sepsiszentgyörgyről jelentik: Vasárnap, román husvét első napján zajlik le Sepsiszentgyörgyön az a hatalmas műkedvelő zenekari verseny, amire már hónapok óta készül egész Háromszékmege. Ez a zenésnap lesz hivatalos tanubizonyítást tenni arról, hogy Háromszéken a zenétművelőknek milyen hatalmas tábora él és dolgozik. Az impozáns méretű zenei esemény az egész napot kitölti. Délelőtt kilenc órai kezdettel gyülekezés, diszgyűlés, sorsolások megajátása és a közös próbák lesznek, egy óra közös ebéd az Iparosothonban, a zenekarok muzsikája mellett. A tulajdonképpeni zenekari verseny délután 4 órakor kezdődik a kollégium tágas tornacsarnokában. A versenyre benevezett zenekarok három csoportban: fuvós, vonós és vegyes zenekarok alosztályában versenyeznek. A résztvevő zenekarok között arany és ezüst érmek és a különféle testületek és egyletek által adományozott tiszteletdíjak kerülnek kiosztásra. A verseny méltó befejezéséül ugyan csak a kollégium tornatermében este fél kilenc órai kezdettel a Szövetség hatalmas méretű zenekari hangversenyt rendez. A hangverseny műsorának legkiemelkedőbb számai a következők: Kodály: Háry János című operájából részleteket játszik a szövetség összes zenekarából alakult 100 tagú filharmonikus zenekar. Gounod: Faust egyvelegét és Mascagni: Parsztabcsület egyvelegét játssza a Kézdivásárhelyi Filharmonikus Zenekar. Zagoni Dezső székelly nótákat énekel 50 tagú zenekar kíséretével. Négycimbalmon előadott kuruc nóták. A Sepsiszentgyörgyi Iparosothon Zenekara. Kacsó: János vitéz egyvelegét és dr. Keresztes Károly Siculia című nyitányát adja elő. Magyar népdal egyvelegeket játszik az összes műkedvelő zenekarokból alakult 200 tagú zenekar. A délutáni versenyen a győztes zenekarok versenydarabjait adják elő. A diszhangverseny után a résztvevő zenekarok barátságos összejövetelt tartanak az Iparosothon helyiségeiben, majd az egész városnak adandó szerezettel fejezi be a Szövetségnek első és hatalmas méretű zenésnapját.

— Sepsiszentgyörgyi tudósítónk jelenti: Zabolai községben vakmerő rablőgyilkosság történt. Ismeretlen tettesek behatoltak Kovács Sámuelné zabolai, magánosan élő özvegy asszony lakására és a tehetetlen szerencsétlent botlításokkal és kézzurásokkal meggyilkolták. Borzalmas tettük után a gyilkosok feltörték az egyik szekrényt és onnan néhány ruhadarabot és nagyszegű pénzt zsákmányoltak, majd nyomtalanul eltűntek. A csendőrség erőlyes nyomozást indított az elvetemedett rablőgyilkosok elfogatására. — Névtelen feljelentés értesítette a bodoki csendőrszárny parancsnokát arról, hogy Józsa Ilona bodoki fiatal lány el-

tűnt a faluból. A bevezetett nyomozás megállapította, hogy a fiatal lány teherbe esett és szügyene elől elmenekült az egyik udvarhelymegyei körorvoshoz, akinek felesége tiltott műtétet hajtott végre rajta. A csendőrség le tartóztatta a fiatal lányt és átadta a sepsiszentgyörgyi ügyészségnek. Az ügy iratait Sepsiszentgyörgyről vizsgálat végett a székellyudvarhelyi ügyészséghez teszik át.

— Szőke Szakáll Brassóban. A híres filmkomikus, Szőke Szakáll, csütörtökön este autóján fia és felesége társaságában Brassóba érkezett. Pénteken délelőtt a névalírás-kérek nagy serege lepte meg a világhírű filmszínészt, aki kedves mosollyal irta alá az elébe tolt papírlapokat. A világhírű filmszínész Brassóból Színájába ment, onnan Bukarestbe megy.

— Jól sikerült szövegetanfolyam Csikkozma-son. Csikszere-dáról jelentik: Csikkozma-son Dorzsi Papp Rózsika méréfalvi illetőségű iparművész kéthónapos szakzerű szövegetanfolyamot rendezett. A szépen sikerült tanfolyamon 16-an vettek részt. Papp Rózsika különösen az eredeti székelly szövetesek szövetésére fektetett nagy súlyt, amit sikerült is tökéletesen elsajátítaniuk a résztvevőknek.

— Elveszett. Március 28-ikán a csikszere-dai törvényszék és kaszárnya közötti utvonalon egy fontos okmányokat és igazolványokat tartalmazó irattáska veszett el. A becsületes megtaláló a táskát átadása pillanatában 5 ezer lej jutalomban részesül a felcsiki autóbúszját tulajdonosánál.

— Agy- és szíverelmeszesedésben szenvedőknek megbecsülhetetlen szolgálatot tesz az enyhe természetes „Ferenc József“ keserűvíz általa, hogy a tápcsatorna tartalmát kiméletelesen levezeti és az emésztőrendszer működését biztosan elősegíti. Klinikai tapasztalatok alapján kétségtelemmé vált, hogy a Ferenc József víz feloldali hűdésben fekvő betegeknek is általában mindig megteszi a kellő hatást és így nagy megkönnyebbülést szerez.

— Lezuhant a tetőről egy aradi betörő. Aradról jelentik: Pénteken a kora reggeli órákban az aradi Szabadság-tér és Forray-utca sarkán levő üvegüzlet tulajdonosa telefonon jelentette a rendőrségnek, hogy az éjszaka folyamán betörték üzletébe. A kiszállott rendőrségi bizottság megállapította, hogy a betörő faibontás útján jutott be az üzletbe, de csakhamar távozott, valószínűleg azért, mert nem talált semmit. Innen egy közbeszó ház tetőjén keresztül egy harmadik ház udvarára akart bejutni, de megcsúszott és a tetőről a második ház világitó udvarának kövezetére zuhant le. A rendőrök eszméletlen állapotban és tört lábbal találták meg a szerencsétlenül járt betörőt. Az újult, vérző ember katonaruhát viselt és 24 évesnek nézett ki. Azonnal kórházba szállították, de nem sikerült még kihallgatni, mert még nem tért magához. A rendőrség azt hiszi, hogy a betörő, aki valószínűleg husvétit szabadságát töltötte Aradon, az üvegüzlet után a Bársony-féle kötött-szövetőtáru üzletet akarta kifosztani.

Professor ZAZRA
grafologus

mindenben utbaigazítja Önt és értékes tanácsokat ad jövőjére vonatkozólag. Analizálja karakterét. Küldje be születési dátumát és 24 lejt postaköltségre. Cluj, Piaja M. Viteazul 7. ajtó 7.

Seregszemle a kolozsvári képzőművészek felett

Kik és mit alkotnak Erdély fővárosának műtermeiben?

Mielőtt Kolozsvár képzőművészei felett seregszemlét tartanánk, sajnálattal bár, de le kell szögeznünk, hogy városunkban ugynevezett „művészeti élet“ nem nagyon van, sőt egyáltalán nincs, jóllehet művészek — és itt nem címet, hanem tudást értünk — szép számmal akadnak. Néhány évvel ezelőtt Kolozsváron sikerült az erdélyi művészek kollektív kiállítását nyelbeütni, határozottan jelentős erkölcsi, de jóval jelentéktelenebb anyagi sikerrel. Az elmúlt év nyarán a kolozsvári művészek rendeztek kiállítást, amelyen Szolnay Sándor, Szervácus János, Wiedmann Walter, Demian Tassy, Cornea és Catul Bogdan művei szerepeltek, különösebb sikere azonban ennek a tárlatnak sem volt.

— Lehet akármilyen intelligens a közönség — jegyezte meg a multkorjában valaki — ha nem kapott művészeti nevelést. Elfordult már, nem is egy ízben, hogy intelligensnek ismert „műértők“ olyan képet vásároltak meg, amittől az ember a haját tépi. Portrét pedig leggyakrabban éppenséggel dilettánsokkal festettek!

Sietve kijelentem, hogy a fenti megállapítások nem festőművész vagy grafikus szájából hangzottak el, tehát minden elfogultságot és túlzást mellőzök. Ez a helyzet, mit is szépítenék rajta! De térjünk a tárgyra: lássuk külön-külön a kolozsvári művészeket!

Kezdjük talán azzal, hogy a helybeli művészeket, irányzatot illetőleg, két csoportba lehet osztani. Vegyük sorra legelőbb a progresszívokat, akiknek festészetében, illetőleg szobrászatában nagyobb adag nyszerűség és haladás észlelhető.

Szolnay Sándor. A legtehetségesebb és legkevesebbet kereső kolozsvári festőművész. Nagybányáról indult, Pesten Réti tanítványa volt. Ujabb nagybányai tartózkodás után Kolozsváron telepedett le. Fírenzében járt tanulmányuton. Impresszionista, bár ujabban sok figyelmet fordít arra, hogy a formák vaskosságát és terjedelmét kifejezze. Néha lokális színek uralkodnak a képein. Érdekes, hogy Réti színképalját csaknem mindegyik tanítványa átvette, — Szolnay nem! Az élénk színeket „vásári színeknek“ tartja. Portréfestészetében egészen eredeti csapásokon halad, karaktert ad. Nem abban a modorban dolgozik, ami a közönség igényét, illetőleg hiúságát kielégitené. Ősszel Szervácus János szobrászművésszel iskolát csinált, de olyan kis tandíjjal szedték, hogy abból éppen csak a modellt, terembért fűtést és világítást tudták fedezni. Nekik semmi sem maradt!

Wiedmann Walter. „Civilben“ a kolozsvári román opera dizlettervezője. Festményei szerfölött dekoratívek. Minden kis művén kiütözik a vérbeli dizlettervező.

Demian Tassy. Grafikus és festő. Mint grafikus és diszitómotívum-tervező, a román népművészet legősibb megnyilatkozásából indul ki. Rajzait primitív báj jellemzi. Két évvel ezelőtt egy román iskolai énekkönyvet illusztrált művészi módon, majd Kádár Imre dr. „Havasi balladák“ című műfordításaihoz készített határozatos, finom rajzokat. Demian az elmúlt évben Temesvárra helyezett kolozsvári képzőművészeti iskolának egyik tanára

volt. **Ciupe** festőművész társaságában a kolozsvári görög-keleti katedrális freskóit festette.

Cornea, grafikusművész. A kolozsvári tanítóképző tanára. Őt évvel ezelőtt Párisban járt, ami lényeges befolyást gyakorolt művészetére. A tér, tömeg és forma érzékeltetésében azzal a biztonsággal dolgozik, ami a párisi impresszionizmus visszahatásaképpen feltámadó neoklasszicistákat jellemzi.

Szervácus János. Szobrászművész. Valamikor asztalos volt. Annakidején a faanyagot tökéletesen megismerte és ahhoz szobrász korában is hű maradt. Párisban is tartózkodott, ahol mint vezetőmunkást, egy műbutorgyárban alkalmazták. Közben sokat tanult és amikor hazajött, „Madonnájával“, önarcképével és más tanulmányaival Kolozsvár művészkörébe valóssággal lázbacjította. Minden raffineria nélkül készült, absztrakt művei többnyire idegeneknek tetszettek meg. Vásárlói voltak a mindenkori kolozsvári francia konzul, a francia utépítők, Maniu, Pop Jonel és mások. Ez együttesen azt is bizonyítja, hogy az a magyar társadalom, amely Szervácuszt szereti, anyagilag — sajnos — a legkevésbé sem tehetőse.

Guncser Nándor. Mint karrikaturista európai szinten áll. Óriási témagazdagsága van. Szípkázóan szellemes ember, amit rajzai is hiven visszatükröznek. Igazán, csak a sors szeszélye, hogy Guncsert nem valamelyik világvárosi lap szerkesztőségében látjuk, mint karrikaturistát...

Tóth István. Linoleum-metszeteket, könyvillusztrációkat készít. Inkább grafikus. Dekoratív rajzait nagy finomsággal és gondossággal készíti el. Sokáig kereste önmagát, míg végre, mint mese-illusztrátor, megtalálta a helyes ösvényt.

Jelentős helyen áll a progresszív csoportban két fiatal művész: **Gy. Szabó Béla** és **Ziegler Emil** is. Mindkettő váratlanul

nagy tehetség.

Gy. Szabó Kós Károly fedezte fel. Rögtön a Helikon és az Erdélyi Szépművész Céh munkatársa lett. Mérnök volt, leépítették, mire teljesen a művészetnek szentelte magát. Nyiró József „Isten igájában“ című regényéhez, amely románul a „Boabe de Grău“ című folyóiratban jelent meg, frappáns illusztrációkat készített. Dsida Jenő „Nagycsütörtök“ című verseskötetének és Nyiró József „Kopjafák“ című novelláskötetének illusztrációit is ő készítette. Óriási erő árul el a szegény, szerencsétlen és beteg emberek megrajzolásában. Tájképeket is rajzol, de tehetsége főként a portrétanulmányokban érvényesül. Főleg fában dolgozik, olykor téllal is. Kós Károlyról készített fametszete a B. L.-ban is megjelent. Munkáiban sok a szociális tendencia.

Ziegler Emil. Portréfestő, különben — hosszútávon — Románia huszonnyolcoszoros uszóbajnoka. Pasztellel dolgozik, főleg portrékat. Tájképeit a portrékban, mint hátteret használja. A légiesség és a finomság kifejezésében csak a japánokat lehet vele együtt említeni. Éveken át ugyezől-ván magának dolgozott. Jelenleg Lepadatu erdélyi miniszter leányának portréját festi. Eredeti színt és fényhatásait anyai meglepő ujdonságot árul el, vonalritmusa olyan biztos és kifejezett, hogy mint az erdélyi képzőművészet nagy nyereségét könyvelhetjük el.

A kolozsvári művészek második csoportját a maradiabb nyomdokokon haladó festők és szobrászok, a naturalisták alkotják.

Gál Ferenc. Rómában tanult festeni. Művészete az impresszionizmus és a naturalizmus keveréke. Jó portréfestő. Annyal ellenére, hogy Rómában tanult, Rembrandt, Rudnay és Munkácsy hatások

váltakoznak képein. Fejlődés alatt áll.

Vágó Gábor. Szobrászművész. Naturalista. Ideálja: Michelangelo. Néhány év alatt műtermet épített magának. Alkalman van monumentális dolgokat is csinálni, mert megrendelői néha biztosítják, hogy kompozícióit márványba faragja. Nagy sikereket ért el Majláth Gusztáv erdélyi püspök és Kós Károly szoborportréival.

Nemrégiben költözött Kolozsvárra Berde Mária íróno testvére: **Dóczyiné Berde Amál**, festőművésznő. Képeit női gondosság és finom érzék jellemzi. Csendéleteket, tájképeket és interióroket fest.

Makkai Piroksa. Porcellánt fest. A fiatalabb nemzedékhez tartozik. Az élet gondjai miatt eddig nem volt alkalma, hogy reprezentatív oeuvre-t állítson össze. Egyéni meglátásait munkáiban is 100 százalékosan érvényesíti. Különböző tervező az Irisz-porcellángyár festészeti osztályán.

Áts Ferenc. Impresszionista festőművész. A kolozsvári közönségnek még élénken emlékeztében vannak hosszú életvonásokkal készített tájképei és portréi. Ma már nagyon keveset szerepel.

Elsősorban **Kós Károlyról** kellett volna megemlékeznünk, aki az erdélyi képzőművészet legnagyobb szervezője. Mint építész, nemcsak Erdélyben, de magyarországi viszonylatban is első helyen áll. Vele már volt alkalmunk nemrég egy külön cikkben foglalkozni. Ujat ugy sem mondhatnánk arról a sokoldalú művészről, akit az erdélyi magyarságon kívül a külföld is megtanult már régen tisztelni.

ABLAK

Tegnap történt a kolozsvári korzón. Sose ennyi csodálkozót! Néhány pillanatra minden sétáló száját tátott a meglepetéstől. Egy ember, mintha csak kiszámított volna, éppen az egyik gyógyszerár előtt zuhant ájultan a kövezetre. Gyorsan mesterséges légzés, satöbbi, nem sikerül magához téríteni... Hát vigyük a patikábal — mondja valaki. Viszik. Vinnék! A tulajdonos nem engedi be. Hát mit csináljon szegény ájult, lassan magához tér odakint, feltápáskodik és tovamegy, tovasodródik az árral, az időközben ismét mozgásbajlott tömeggel, amely úgy, de úgy csodálkozott a történeten, hogy kétszer-háromszor végigment a korzón, tátott szájjal, közönyösen kimeresztett pupillákkal s csak akkor jutott szóhoz, de még mindig hebegett! Különös volt együtt ez a kollektív csodálkozó tömeg, kísérteties csendjével, a melyen erősen átütött a hallgatóság mögött fészkelődő, harsány, dühös ordítás!

Mi lesz a román Opera koncessziójával?

A kolozsvári román Operáról a napokban meglehetősen riasztó hírek keltek szárnyra. Azt beszélték, hogy a minisztertanács a koncessziót megsemmisítette és így a „műintézet“ ismét állami kezelésbe kerül. A beavatottak már azt is tudták, hogy Pavel Constantin, az Opera igazgatója — ugyis mint a koncesszió ezidőszerinti tulajdonosa — lemondási tervvel foglalkozik, sőt lemondását még ebben az évadban az illetékesek elé terjeszti.

Amiből valószínűleg bajosan lesz valami, mert Pavel a nemzeti-parasztpárti kormánnyal annakidején ötéves szerződést kötött (1928 jan. 1-ig) olyan értelemben, hogy az egyességet csak hivatalosan megállapított szabálytalanság esetén lehet felbontani. Kormányváltás után a liberálisok küldtek is egy inspektort, aki azonban semmifajta szabálytalanságra nem bukkant, sőt az Opera helyzetéről kedvező jelentést is tett.

Most már csak az a kérdés, hogy az ügyről a kormány miként vélekedik? Mert a koncesszió megsemmisítéséről Kolozsvárra érkező hírek — amint mondják — a leghivatalosabb helyről származnak... és így Pavelnek mégis távoznia kell! Talán? Állítólag arról van szó,

hogy az Opera ügyeinek további vezetésével — az év végéig — esetleg megint Pavelt bízzák meg...

Különböző, nem zörög a haraszt, ha stb. Annyi bizonyos, hogy az Opera helyzete pillanatnyilag nagyon bizonytalan.

Egyet, amire már régen szükség van...!

Kolozsvárt, az egyesületek hazájában, új egyesület alakult, amelynek, a jelek szerint, nézégpótló szerepe lesz. A friss alakulat ugyan is, amely a munkások egészségügyi helyzetét, illetőleg szükségletét akarja rendezni, egy munkás-szanatórium létesítésének a tervét is programjába vette. Megelőzőleg, — addig is, amíg a tervbevett szanatórium felépülhet, — a munkások részére poliklinikai ambulatóriumot állítanak fel, ahol majd a szülés előtt álló nők is megfelelő gondozásra találhatnak.

A feltétlenül rokonszenves, új egyesület ideiglenesen a Szentegyház-utca 24. alatt helyezkedett el, ahol máris az érdeklődők rendelkezésére áll.

A munkásbiztosító pénztár körüli terhek és mizériák sietteték ennek az egyesületnek a megalakulását, amelynek további működése a munkások támogatásától függ. A tagdíjak meglehetősen csekélyek (családtól heti 10, családtagnál 5 lej).

Kolozsváron felgyújtottak egy szörmeüzemet

Kolozsvár, április 7.

Tegnap este fél tíz órakor a Csörtörö-utcába vonultak ki a tüzoltók. A 42. szám alatti Déry szörmeüzem állott lángokban. A tüzoltók az oltási munkálatok megkezdésével egyidejűleg az áruaktár megmentéséhez láttak. A lángoló épületből sikerült is kimenteni az értékes szörmeanyagokat. A tüzet eloltották, az épület egyik szárnyát azonban nem sikerült megmenteni: teljesen elhamvadt. Déry szörmeüzem kára negyven-ötvenezer lej. A tulajdonos véleménye szerint gyújtogatásról van szó. A tüzvizsgálat is ebben az irányban indult meg.

LEGJOBB ARCSZÉPÍTŐ
A
Dr. BIRÓ FÉLE
HAVASI GYOPÁR CRÉM
ELTÜNTETI A SZEPLŐT, KISIMITJA A RÁNCOKAT.
ÁRA CSAK 35 LEI
KÉRJE MINDEN SZAKÜZLETBEN

Tavaszi divatszínék festése és tisztítása, kifogástalanul olcsón és pontosan készül

„CRISTAL”

KELMEFESTOGYAR
CLUJ-KOLOZSVAR
STR. MOLDOVEI 15.

Postai megbízások
soron kívül.

K Ö Z G A Z D A S Á G

Az építőmesterek küzdelme az építés fellendítéséért

Az építőmesterek harca szerzett jogaiknak az építész kamarai törvény által való konfiskálása ellen

Irta: Csiszár Lajos, az Építőmesterek Szövetségének elnöke

Amerikától kezdve minden állam azért küzd, hogy építés legyen, mert ezzel 32 iparágat lehet egyszerre foglalkoztatni és ezáltal duzzad meg az egész gazdasági élet minden kategóriája munkával.

Sajnos, itt Romániában éppen az építőmesterek, akiknek építeniük kellene, megszámlálhatatlan fronton kell küzdeniük, nemcsak a munkáért, a minimális életfenntartó lehetőségért, hanem az ipari közigazgatás, a közgazdaság társadalmi, világnézeti harcok minden skálájában.

Ez a nagyiparhoz nem tartozó középiparosság a munkakamarába van terelve, ahol egyéges frontot alkot vele szemben a munkásság, adója elviselhetetlen, anyagának fuvarja horribilis, minden építőanyag kartell terméke és ezért megfizethetetlen. Az új építésben nem találja meg senki a számítását.

Legujabban a tervezési jogától akarja megfosztani a közművesmesterekkel együtt az összes építőmestereket az építész kamarai törvény, melyet máról holnapra egy délután hoztak és rendelkezése értelmében csak kamarai tagok írhatnak alá terveket, ellentétben a megelőző törvények érvényes rendjével.

Erdemes szembenézni ezzel az új törvénnyel. Az építész kamarai új törvény a régi joggyakorlattól eltérően, az ipari minisztertől, francia mintára, a közművelődési és művészeti minisztérium körébe utalja a tervezési foglalkozás építés által végezhető kategóriájának főfelügyeletét. Az erdélyi és bukovinai törvények szerint a tervezés, mint a képzés, szakad művészi foglalkozás volt, akár a szobrászat, festészet, vagy éremkészítés és csakis azokat a terveket kellett vizsgáztató szakértők által a felelősség vállalása miatt aláírni, melyek építési engedély végett a hatóságokhoz beadatnak. A régi törvények az élet- és vagyonszükséglet miatt a szerkezetekre tették a hangsúlyt, a gyakorlat is fontos volt, ma ez mind felbomlott az építész kamarai törvény által, mert a régi, szerzett jogu építőmestereket még mindig nem írták be az építész kamarába.

Az ebből következők nagy visszatetszés miatt Angelescu miniszter egy küldöttségnek kiállításra helyezte, hogy az évtizedes foglalkozásban levő kenyérkereső családapákat eddigi tervezési jogukban nem kívánja bántani és ezért egy hármast bizottságot delegált az ügy kivizsgálására, hogy a bizottság a törvény felülvizsgálata iránt tegyen javaslatot.

Két teljes hónap telt el a miniszteri ígéret óta, de nem történt semmi. Ez okból az Építőmesterek Szövetsége újabb deputáció küldését határozta el és pedig most már azt kérve, hogy az építész kamarai törvény végrehajtása tetszenék át a legkompetensebb minisztérium alá, az ügyeket teljesen ismerő, ipartügyi minisztérium részére.

Az Építőmesterek Szövetsége, tekintettel a nagy munkahiányra, mely a világháború kezdete óta som szűnt meg, a következő ügyekben készített emlékeztetőket az egyes miniszterekhez:

I. Pénzügyminiszterhez aziránt, hogy:

a.) Szállítástanak le a mai elviselhetetlen adók a kereset tényleges szintjéhez, mert a horribilis terhek okozzák az iparengedély nélküli „fekete munkát”. Rendes adóval a dupláján felül nőne az adózók száma és a kincstár is jobban járna a kisebb, rendes adóval, mert tényleg megkapná az adót minden iparüzőtől.

b.) Az építőanyagoknak, mint cement, bauxit-cement, vas, vasgerenda, szeg, bádóg, aszfalt és termékek, hygienikus berendezési tárgyak, olajok, festékek, csövek, stb. vámja szállítással le, hogy a mai háromszoros építőanyag-kartellárak a világon szerte érvényes árákkal legyenek hasonlóak.

c.) Adókedvezmény nyújtása nyugati mintára 20 évig, sőt tovább terjedő időre, minden új építésre, de különösen a hosszabb idő kedvezményre azokra a városi belsősegekre, melyek szabályozási vonalban esnek. A beépítésre kívánatos ingatlanok viszont külön adóval is sújthatóak, hogy tulajdonosaik építésre szorítsanak, vagy a rossz kezekből az építésre hajlamos kezekbe át kerülhessenek.

A régi, nedves, antimodern, egészségtelen épületek megújítása, átépítése, modernre tétele a befektetés arányához mérten, ugyancsak megfelelő nagy adókedvezményben részesítendő, mivel ezek átépítése is munkát eredményez, az új forrást jelent. Ezekből az átépíté-

sekből az államnak a haszna sokkal több, mint a rossz épület silány jövedelmén elvesztett adó, mert forgalom jön létre.

II. Munkaügyi minisztertől kéri:

a.) Az iparengedélyek taxájának 66 százalékkal való leszállítását.

b.) A kis- és kézműiparosságot a munkakamarából az iparkamarába áttenni.

c.) A kontárság megszüntetése miatt ipari rendőrséget szervezni, mely azonnal munkát szüntethessen, anyagot, szerszámot kobozva, a megrendelőt is büntethesse.

III. Igazságügyi minisztertől:

A rabmunka megszüntetését és a raboknak a földművelésügyi miniszternek való átadását.

IV. Földművelésügyi minisztertől kéri:

A rabokkal talajjavítások, erdősítések, gyümölcsoltvány telepek létesítését és mindazon munkálatok megtételét, melyek a mai „nem jövedelmező” mezőgazdasági termelés helyébe a jövedelmező, racionális, kézzel végezhető, inductriális mezőgazdasági új termelést meg tudja honosítani. Folyók szabályozását, vizek elvezetését, hajózhatóvá tételét, utak renbehozását, kőbányák tüzemhelyezését stb. A modern, újszerű gazdálkodás nagyon sok új farmépítéssel jár, mely államilag mozdítandó elő.

V. Ipar- és vasutügyi minisztertől:

Az építendő anyagok vasuti fuvardijának leszállítását, a mai 400-as indexszámról, a külföldön érvényes és a háború előtti normális nívóra. Tehát pont 75 százalékkal kellene mérsékelni a vasuti tarifát. A vasut szintén védi a kartellek három, négyszeres árát és egy akadályozója a munkának.

VI. A kormánytól:

a.) A konverzióknak egyenlően minden lakóra való kiterjesztését, mert a gazda, az egész nemzetgazdasági test éppoly részének minősíthető, mint a többi kategória. Ha ezt az általános konverziót keresztül vinni nem lehet: akkor egy oly restabilizációt, mely szerint 100 lej legyen egyenlő egy arany frankkal és ezáltal a hiteléletet vissza lehet állítani, a gazdát keresővé tenni és a betéteseket megmenteni. De egy nagy, komplikált munkát is lehetne kerülni, mint a mai konverziós labirint kuszált törvénye.

b.) Letesüljön állami bank, vagy ha ez nem lehetséges, az állam kötelezze a Nemzeti Bankot azon értékeknek 90 százaléka erejéig lombardot nyújtani, melyeket jelzálogintézetek (Creditul Fonciar) boesátnak ki ingatlanra, építésre nyújtott megfelelő betáblázási fedezetel.

Leszállították a kontingentált áruszállítmányok vasuti lekbérért

Bukarest, április 7.

A CFR vezérigazgatóságának legujabb rendelete értelmében az alább felsorolt esetekben 50 százalékkal mérsékeltek a kontingentált áruszállítmányok fekbérért:

1. Olyan áruknál, amelyeket 1932 december 9-ike előtt raktároztak be,
2. Olyan kontingentált áruszállítmányoknál, amelyek 1932 december 9-ike után érkeztek,
3. Olyan áruküldeményeknél, amelyek 1933 július 3-ika után érkeztek, s amelyeket a szükséges behozatali engedély hiányában nem tudtak elvámolni.

A Brassóban feladott postacsomagok április 1-eje óta kereskedelmi adó alá esnek

Brassó, április 7.

Április elsejével életbelépett szabályzat értelmében a brassói kereskedők, iparosok és gyárak által feladott postai csomagok után kereskedelmi adót (impozit comercial) kell fizetni.

A város területén működő postahivatalok tegnap vették kézhez a részletes utasítást, mely szerint kötelesek a város javára, a fentemlített csomagok után, — azok nyilvánított értékét alapul véve — 0.20 százalékos kereskedelmi adót beszedni.

Értéknyilvánítás nélkül feladott postacsomagoknál a tartalom kereskedelmi értéke irányadó.

Hatóságok és magánosok által feladott postacsomagok nem esnek ezen illeték alá. A postahivatalok kötelesek a lerótt kereskedelmi adóról külön nyugtát kiállítani, közös nyugtát csak egyazon feladótól eredő, egyidőben feladott, több csomagról adhatnak.

Szükségesnek tartjuk megemlíteni, hogy hasonló városi illetéket már évek óta szednek a Brassoba érkező csomagok után a postahivatalok.

SPORT

Gólarányjavítást rendezett a Venus a Tricolor ellen

Bukarest, április 7.

A Venus tegnap játszotta le Nemzeti Bajnok mérkőzését a plojești Tricolorral. Amint az előrelátható volt, a „román bajnokság Hungáriája”, a hosszú letörtségből magához tért Venus, legázóit a plojești csapatot. Olyan gólarányjavító délutánt rendezett a hétköznapi mérkőzésen, hogy a tabella 6. helyéről, jobb gólaránnyal a 4. helyre ugrott fel! A mérkőzés végig a Venus volt főlényben. Az eredmény:

Venus—Tricolor 6:0 (3:0).
(Ősszel 2:2 volt az eredmény!)

A Nemzeti Bajnokság A. csoportjának táblája így módosult:

1. Crisana	8	5	3	0	20:7	13
2. Universitatea	8	5	1	2	26:12	11
3. Kinizsi	8	5	0	3	17:15	10
4. Venus	9	4	1	4	22:18	9
5. AMTE	8	4	1	3	16:14	9
6. CFR	7	3	1	3	9:9	7
7. Tricolor	9	1	2	6	11:27	4
8. Brasovia	7	0	1	6	6:25	1

Feltámadt a régi Kispest (— igaz, hogy a Nemzeti ellen...)

Budapest, április 7.

Kispest nagy győzelmi sorozata után visszasett küssé: a forma örök törvényei alól, a Kispest sem kivétel. A forma hullámzó vonalán a mélypontra is eljutott. Ugy látszik, végetért gyengeségi időszaka. A tegnapi, hétköznapi bajnoki mérkőzésen már egészen jól játszott és au fő — a két pontot is megszerezte.

Kispest—Nemzeti 2:1 (1:0).
A magyar profibajnokság állása a tegnapi mérkőzés után:

1. Újpest	17	13	3	1	55:20	29
2. Ferencváros	16	14	—	2	50:19	28
3. Bocsikai	17	11	3	3	45:21	25
4. Hungária	17	8	2	7	40:28	18
5. Kispest	19	7	4	8	38:41	18
6. III. ker. FC	17	6	4	7	32:41	16
7. Szegedi FC	17	6	2	9	32:36	14
8. Phöbus	17	4	6	7	28:32	14
9. Budai „11”	17	4	5	8	28:45	13
10. Somogy	17	6	1	10	23:56	13
11. Nemzeti	18	2	6	10	26:50	10
12. Attila	17	3	2	12	25:41	8

Románia kilép az amatőrök Közép-európai Kupa küzdelmekből — határozta el hivatalosan is a szövetség elnöki tanácsának tegnapi ülésén.

Antineuralgic

DR. NANU MUSCEL

az egyedüli gyógyszer influenza, migren idegzsábák, stb., ellen Csakia eredeti csomagolásban árusítják. Minden dobozban az orvos jelzésével ellátott 2 kapszula (ostyában) van.

Kapható gyógyszerárakban és drogériákban

Négy hónap óta se csőd, se kényszeregyezés nem volt Csikban

Csikszereda, április 7.

Most egy éve a csikszeredai törvényszéken alig győzték iktatni a különböző kényszeregyezési- és csődkérelmeket. Megdöbbentő módon szaporodtak a legfélelmetesebb okmányhegyek. A törvényszék kereskedelmi ügyeit vezető elnök azt sem tudta, hol áll a fej. Allandó kiszállások és egzisztenciákat temető tárgyalások sorozatait kellett lebonyolítani. A hajdani kereskedelmi konjunktúra a törvényszék csőd- és kényszeregyezési osztályához költözött.

A legutóbbi négy hónapban aztán gyökeres változás állott be a csődfronton. A csikszeredai törvényszék illetékes osztályától szerzett értesüléseink szerint a múlt év decembere óta egyetlen csőd, vagy kényszeregyezési kéresem érkezett be. A folyamatban lévő ügyek nagyrészenek is szünetelésbe tételét kérték a felek.

Az, hogy csőd nincs, nagyrészen annak tudható be, hogy nincs hitel.

VESZÉLYBEN A KÜLFÖLDI CSAPATOK ROMÁNIAI SZEREPLÉSE! — A belügyminiszter nem akarja kiadni a beutazási engedélyt. A szükséges közbelépéseket megtették a futballszövetség és az érdekelt klubok vezetői, hogy a felbomlással fenyegető husvét program felől elhárítsák a veszélyt.

Május elseje — a Román Kupa mérkőzések következő fordulójának időpontja Torna

Románia a budapesti tornászvilágbajnokságon! A román tornászszövetség ma átiratban értesítette a magyar szövetséget, hogy egy a női-, mint a férfiszámokban indítja versenyzőit. A kiküldetés olyan formában történik, hogy a román szövetség engedélyt ad bármely romániai csapatnak a világbajnokságon való indulásra. Ugyanakkor Kolozsvárról 2 csapat, Resicáról, Temesvárról és Nagyváradról egy-egy csapat indulását jelentette be.

Ökölvívás

A román válogatott csapat ma indul Budapesten, az Európabajnokságra.

Összeállították a magyar válogatott csapatot az Európabajnokságra. Légsúlyban: Kubinyi, bantamsúlyban: Énekes, pehelysúlyban: Frigyes, könnyűsúlyban: Harangi, veltersúlyban: Varga, középsúlyban: Szigeti, kishézsúlyban a szegedi Szabó és nehézsúlyban Györfi képviselik a magyar színeket.

Asztali tenisz

Vasárnap és hétfőn tartja meg a brassói Ivria országos versenye és nem szombat-vasárnap, mint egy téves közlés hirül adta.

Tenisz-bérlet

A Trausch-réti BTE-teniszpályára bérlek korlátolt számban felvétetnek. BTE-tagoknak kedvezmény. Jelentkezni Sárossynál (Kapu-u. 55)

A meghosszabbított lakbértörvény új rendelkezései

Fél százalékra szállították le a lakbérjövédelmi adót

Bukarest, április 7.

A lakbértörvény meghosszabbításáról szóló törvény, amelyet a parlament mindkét háza megszavazott már, kimondja mindazon köztisztviselők és nyugdíjasok lakbér szerződéseinek egy évvel való meghosszabbítását, akiknek évi jövedelme nem haladja meg a 120.000 lejűt. Az érdekelt háztulajdonosoknak 40 napon belül jelentést kell tenniük az illetékes pénzügyigazgatóságon, arról az összegéről, amelyet a náluk lakó köztisztviselő, vagy nyugdíjas lakbéréből 1932-33-ban az állam viselt s be kell mutatniuk a meghosszabbított szerződést.

A lakók, akiket a törvény véd, a következő negyedévi lakbér rájuk eső részét április 23-tól május 6-ig fizethetik ki.

A törvény 9-ik szakasza kimondja a városi ingatlanok tiszta jövedelme után szedett 2 százalékos adónak fél százalékra való leszállítását, továbbá azt is, hogy azok a kereskedők és iparosok is élvezik a meghosszabbítást, akik április 23-án öt évet töltenek be ugyanazon üzlethelyiségben, vagy műhelyben.

Mellözön férfiak

Anglia tudvalevőleg a klubok hazája. A legkülönösebb egyesületek sorát most a híres nők ismeretlen férjei gyarapították klubjuk megalapításával. Mr. Putnam, az alapító, a híres Amalia Earhart óceánrepülő férje, nyilatkozatában elmondta a mellözött férjek keserves sorsát. Ha egy férfi híres lesz, vele együtt emelkedik és szerepel felesége, akit semmi esetre sem hanyagolnak el. Ezzel szemben milyen más a férjek sorsa. Fiatal házas korukban feleségét úgy mutatták be: Putnamné asszony, aki különben repülni is tud. Ma azt mondják: ez Amalia Earhart, az óceánrepülő nő, különben férje is van, valami Puttingham nevű ur. Ugyanez a sorsa a politikában szereplő, a művész, író, filmsztár, vagy egyéb módon híressé vált nők férjeinek. Érdekes például, hogy lord Astor, a híres írónő és politikai lady Astor férjét, sohasem mutatják be, mint lord Astor, hanem mint lady Astor férjét. A mellözött férfiak klubjában nincsen semmi harcias célja, híressé sem akarják egymást tenni, csupán a közös sorsban szenvedők békés megértését keresik.

Négy férfi, négy paróka

Róma egyik előkelő szállodájában elfogtak egy széthámosnót, aki 54 éves kora ellenére el tudott boldogítani minden férfit, akire kivétel-té hálóját. Csalásai következményei elől négy parókája — egy szőke, egy vörös, egy barna és egy fekete — segítségével eddig mindig meg tudott menekülni. Most azonban rajtavesztett. A szállodás, akinél lakott, ráismert kiskutyájáról amelyet a nő a rajongásig szeretett. A rendőrség kutatásai szerint a letartóztatott széthámosnóknak igen változatos multja van. Huszéves korában táncosnő volt Amerikában, ahol szépségével, amelyen mintha az idő nem rontott volna semmit, egymásután négy multimilliomossal sikerült magát elvételni. A férjek, mihielyest megtudták multját, elváltak tőle. Mikor már lehetetlen volt Amerikában való maradása, Európába tette át nagyszabású szédél-géseinek színhelyét. Rómában azután elérte a végzetet.

Megjelent és minden helyi megbizottunknál vagy a kiadóhivatalban megkapható

Héti Sándor:

AZ EZEREGYEDIK BÁBEL

című regénye.

A regény kezelési költsége 4 lej és a regényt e lap minden előfizetője és olvasója az ismert feltevélek mellett megszerezheti.

LEGUJABB

BEMUTAKOZOTT A BUDAPESTI SZOVJETKÖVET

Petrovsky Adolf, az újonnan Budapestre is kinevezett bécsi szovjetkövet, pénteken délután bemutakozó látogatást tett Kánya külügyminiszternél és egy óra hosszat tárgyalt vele. A tanácskozás során a szovjetkövet aziránt is érdeklődött, mikor nyújthatja át megbízólevelét Horthy kormányzónak? A külügyminiszter azt a választ adta, hogy ennek pontos idejéről majd értesíteni fogja.

BENES-LITVINOV TALÁLKOZÓ GENF-BEN

Prágai jelentés szerint Benes cseh külügyminiszter hétfőn, vagy kedden Genfben találkozni fog Litvinovval, a szovjetkormány külügyi népbiztosával s tárgyal vele egyrészt a szovjetkormányra a kisantant által való jogi elismeréséről, valamint a cseh-orsz kereskedelmi szerződés megkötéséről.

Hét éves kisfia sirjánál, a Kerepesi-uti temetőben agyonlőtte magát Dobránszky Bela dús gazdag budapesti ügyvéd

Budapest, április 7.

Megdöböntő öngyilkosság történt csütörtökön Budapesten, a Kerepesi-uti temetőben. Dobránszky Béla dr. ismert fővárosi dús gazdag ügyvéd, az Angol-Magyar Bank aligazgatója, a Tőzsgazdasági Rt. igazgatója, csütörtökön este hét éves kisfia sirjánál agyonlőtte magát és pár perc múlva meghalt.

A neves, sőt híres ügyvédet annyira megrázta kisfia nemrégiben történt halála, hogy azóta buskomorságra esett. Gyó-

gyithatatlan betegség is gyötörte annyira, hogy életkedve teljesen megtört s valószínűleg emiatt követte el az öngyilkosságot.

Dobránszky apja néhai Dobránszky Péter ugyancsak híres ügyvéd volt és egyetemi tanár is, akinek ügyével annak idején sokáig foglalkozott a magyar közvélemény. Az egyetemi tanárságig került Dobránszky Péter ugyanis az egyetemi hallgatóság körében igen nyíltan terjesztette a pánszláv eszméket s emiatt igen sok támadásban és kellemetlenségben volt része.

Uj seprő jó seprer?

Ahelyett, hogy csökkentették volna, nyolc és fél millió bevétellel növelték a szatmári városi költségvetést

Tulzott optimizmus, amely mihegyt magyar kulturáról van szó, pesszimizmussá változik

Szatmár, április 7

A B. L. annakidején részletes cikkben számolt be a szatmári városi költségvetésről, amely a város jövő esztendői bevételeit és kiadásait ötvenkétmillió lejtől állapította meg. Indokolatlannak és túlméretezettnek találtuk ezt a költségvetést és hangoztattuk, hogy a város vezetősége nem vette figyelembe a közönség teherbíróképességét.

A B. L. cikkeinek nagy visszhangja támadt Szatmáron. A lakosság az egyes tétel bírálatánál meggyőződött arról, hogy a városi költségvetés nem számol a valódi helyzettel. Mindenki az új interimárban reménykedett, mert a közigazgatási törvény előírja, hogy a jövő évi költségvetést az új interimároknak kell megcsinálniuk.

Noshát, az új időközti kineveztek. Tegnap összeült ez a tizenegy tagból álló új interimárbizottság és a pénzügyi osztály előadását meghallgatva, ismét foglalkozott a jövő évi városi költségvetéssel.

A mult városi bizottság is tulzottan optimista volt. De a jelenlegi az még optimistább. Mert ugy-e, az ember azt hiszheti, hogy beülnek az új emberek a városházára és bár nem a népakarat, hanem a miniszteri kegy küldte őket oda, hogy vezessék a város ügyeit, mégis megvizsgálják és figyelembe veszik a nép óhaját is.

Milyen naiv hit az ilyen?

A sajtó tiltakozhat, a közönség zugolódhat, minden nem számít.

Az történt ezen az új ülésen, hogy nemesak jórésztben változatlanul hagyták a jövő évi költségvetést, hanem a gyulai jóhiszeműséggel, valamilyen gyermekes esodavarással a város bevételi képességeit azzal óhajták fokozni, hogy nyolcmilliónyolcszáz ezer lejtől több bevételre számítsanak és többet irányoznak elő, mint az előző időközi bizottság.

Honnan veszik ezt a nyolc millió többet? Az ember azt hinné, hogy felállítanak egy új vágóhidat, vagy új adónemeket találnak ki, holott a régieket is alig

Csak a ragyogó fehér fogsor tetszik...

Tudományos eljárás, amely gyorsabban és alaposabban eltünteti a fogakon levő sárga foltokat, megfehéríti fogsorát... Egy kísérlet meg fogja győzni. Rövid időn belül látni fogja, hogy a KOLYNOS fogkrémtől olyan ragyogó fehérséget kapnak fogai, amilyent egyetlen más közönséges fogpasztával sem tud elérni.

Finom habja behatol a legszűkebb foghézagokba is, eltünteti a sárga foltokat és a fogzománcot látható lerakódást, anélkül, hogy a zománcot megtámadná. Kezdje meg azonnal a KOLYNOS fogkrém használatát, — egy centiméter nagyságu darab száraz kefén, kétszer naponta, — és azonnal észlelni fogja hatását: fehér, egészséges fogak, rózsaszín foghús. Vegyen még ma egy tubus KOLYNOS fogkrémet.

román sportegylet és harmincezer lej marad más kulturális célokra.

Kolozsváron a magyar színház évi kétszáz ezer lejes szubvencióját háromszáz ezer lejre emelték fel.

Szatmáron is van magyar színház.

Hat és fél hónapig játszik. Talán hosszabb ideig egyfolytában, mint Kolozsváron Nagynehezen szintén kapott szubvenciót. Mégpedig ingyen fűtést. Azonban ez sem biztos. Ezt is megfellebbezték. Pedig ez a magyar színház a román kulturát is szolgálja. Mert négy román operaelőadást is rendezett a szozon folyamán és az igazgató pontosan vigyáz arra, hogy havonta legalább kétszer bemutassa a román drámairodalom termékeit magyar fordításban. De — sajtóságos — senkinek sem jutott eszébe a költségvetés összeállításánál arra gondolni, hogy a magyar színháznak is juttatni kellene valamit a kulturális célokra előirányzott összegekből.

Hogy a magyar iskolákról ne is beszéljünk.

Itt, sajnos, nem voltak optimisták a városi tanácsos urak. Takarékoskodni kellett, mert a büdzséből nem futja.

És nem is biztos, hogy az a tizenötmillió lej az államtól be fog folyni.

Más kiadási tételről ez holtbiztos.

Ha a magyar színházról és a magyar iskolákról van szó, akkor, de csak akkor ez a tizenötmillió jövedelem merőben bizonytalan.

Igy gondolkodott az új interimár bizottság.

És még vannak, akik hisznek a közmondások igazában és elhiszik azt is hogy új seprő jól seper.

Szép egy seprés ez itt, amely nem tudja az ellogultság, a naivság örökségét hagyott maradványait kiséperni.

(b. l.)

A tót autonomisták elszakadnak Hlinkától

Prága, április 7.

A Prágai Magyar Hírlap nyilatkozatában közöl a tót néppárt egyik kimagasló egyéniségétől. A nyilatkozat erőteljesen hangsúlyozza, hogy a párt távolról sem egyetemes abban a fellogásban, hogy a pártközi kormányban való részvétel árán feladja eddigi önkormányzati törekvéseit. Amennyiben a tót néppárt belép a kormányba, úgy a tót önkormányzat nívó kiváló s még Hlinkával szemben is ellenzéki magatartást foglalnak el.

A cseh nemzetiszocialista lapok erősen igen élesen elítélik az autonomisták magatartását. Véleményük szerint a szlovák autonomisták teljesen a magyar kisebbségi politika vizein eveznek s úgy látszik, attól sem riadnak vissza, hogy megalakítsák Szlovenszkóban az öslakó politikai együttesét.

15 ezer bányamunkás marad munkanélkül Amerikában

Newyork, április 7.

Az alabamai szénbányák tulajdonosai közös értekezletet tartottak, amelyen bejelentették, hogy valamennyien bezárják üzemeiket, mert a nemzeti újjáépítési tanács még mindig nem intézte el a nyújtott fellebbezésüket.

Amennyiben a bányatulajdonosok valóban beváltják fenyegetésüket, úgy újabb 15 ezer bányamunkás marad munkanélkül Amerikában.

Vasárnapi Lapok

A B. L. VASÁRNAPI MELLEKLETE

Dávid István:

Rövidlátó irodalom

Korunk torlódó s látszólag zavaros ellentmondásokban bővelkedő eseményei a társadalomtudóst is sokszor meghökkenítik s észlelteinek szinte folyamatos kiegészítésére készítik. Annál feltűnőbb, amikor elismert írók bájos mozdulattal tárják az olvasó elé formailag oly kifogástalan, „végérvényes” megoldásokat, mintha csak legíríssebb irodalmi eseménnyel szolgálnának, a téma komolyságához mérten több-kevesebb elborult elmélkedéssel fűszerezve. Feltűnő, hogy ezekből a gazdag kedélyekből, a keresetlezh mérten különféle képpen módosult divatos egyéniségekből oly meglepően silány, kezdetleges elképzeléseket tudnak csak kicsalni a legszembezőkőbb tények. Mégis, legtöbbször megmaradunk egyszerű csodálkozásunknál, mert hiszen nem vagyunk hozzászokva, hogy a dolgok átértékelésnek mindig oly fölényes birtokában levő irodalmat éppen ebből a szempontból bíráljuk el.

Az olvasóközönség tudatosabb része, amely az írótól az ilyen válságos időkben elsősorban életmagyarazatot, a jelenségek homályos hátlatába való éles bevilágítást vár, egyre többször él a gyanupörrel az ilyen világproblémákat megoldó egyéni halandzsákkal szemben. Aggodalmi pedig annál inkább nőnek, minél gyakorlottabb és elegánsabb mozdulatok hártják el az egészséges kétely legparányibb fellegét is.

Lélektanba és külföldi irodalmak ismeretébe kösítik, de főként mesterségbeli fogásokban járta, hogy ne mondjam, mű-íróinknál a tény-szemponatoknak eme háttérbe szorítását sokféleképpen magyarázhatjuk. Így elmaradottságunkkal is az egyre jobban kiszélesedő, egyre több készütséget kívánó társadalomtudomány terén. Viszont ez a magyarázat sem áll meg önmagában, s tovább menve ugyanezen az úton, újabb kérdéssel találkozzunk. Honnan van az, hogy amíg részlettanulmányokon oly élvezettel elpepecselnek ugyanezek az írók, az egyetemes, nagy kérdésektől valószínűs rettegés (főlényeskedők esetében „undor”) tartja őket távol?

De hát kell-e egyáltalában társadalomtudományi diploma ahhoz, hogy valaki kimondja, ami a történelem mélyén kimondásra vár? Személyes élményeik után igazodó alkotók, sőt lírai költők is oly gyakran vezették már rá és vetették rá ma is az emberiséget megdöbbentő felismerésekre, hogy nem lenne meddő dolog velük kapcsolatban egyenesen társadalmi inkuizícióról beszélni. Hogy csak a multról szóljunk, így történt ez pl. a XIX. század első felében, jóval Zolának tudományos követeléseket hangzóató programja előtt. Megmaradva a saját portánknál, gondoljunk csak Petőfiének szabad, nagy társadalmi meglátásaira, amelyek egy forrongó kor még föl sem tört, de már megmutatózó belső erőt tisztultak profeciókát s amik az idők mai nehéz vajadásainál is előbbre mutatnak.

De hol vannak már a polgári rend mai írói ettől az ihletettségtől? Az a hagyományos írói módszer is, amely e tág horizontu, romantikus áradás után következtet be s a részletek pontos megfigyelésében és visszatükrözésében lelve örömet és értelmét, tulajdonképpen támaszólag részleteiben kezdte ki az általános célkitűzéseit hűtlen lett, de azokkal változatlanul takarozó polgári világot, s mintegy annak lesújtó „próbáját” adta, — ma már az is szemben áll eredei felfogásával. A mai világrományok korában már szemfényvesztés az a fajta realizmus. Ma ez a kizárólag részletekre terjedő figyelem gyanút ébreszt. Ma csak a lényeges dolgok szem előtt tartása, a valóság összegezőse, a nagy összefüggések megérezetése loboghat szem előtt s anélkül egy lépést sem tehetünk előre, ha korunk életadottságait becsületesen tisztáznunk akarjuk.

Mégis néha már ez a másodérettességi realizmus is mutathat fel eredményt, mikor következőes önmagához, oly gyakori ma az epizódokban is megnyilatkozó kort-kifejező vonás. De hol vannak már ettől szépíróink, akik a külső realitásról, amelynek megfigyelése és értékelése mindinkább kozkázattal járhat, rátértek az ennél kényelmesebb, n. n. belső realitás egyoldalú ábrázolására. Hol vannak már ők, akik egy zárt körbe mentik magukat s akiknek elvonatkoztatott lénye oly fehetetlenül áll szemben a változások logikájával. Hába igyekeznek mélylyükben a felmerülő társadalmi problémákkal, mint valami lélektani adottságokkal kísérletezni. Az eszmei eredmény, ha ruffin'uk lévet is ki tud csíholni, sehogysem éri föl a papazartolt formát. Alig ósodnak fel egyik

A BÜNTÉNY

Iria: ZSOLT BÉCA

Csodálatos ház volt a Murányi utca 143 számú négyemeletes bérkaszánya, holott a legkevésbé rendkívüli emberek laktak benne. Iparosok, kereskedők, munkások és néhány albérlő, a ház földszintjén nyíló fűszerbolt, cipőüzlet és partiáruháza segédei, valamennyien egyszerű és javarészt idősebb, komoly emberek, akiket csak a saját dolguk foglalkoztat. A harmadik emeleten háromszobás lakást bérelt egy negyvenéves, vörösbre festett hajú nő. Mindenki tudta róla, hogy tizenöt éve metresze egy belvárosi keresztény ügyvédnek, aki kedélyes agglegényi sörözés után minden este ugyanazzal a konflissal érkezett a ház elé. Gyakran ott hált, ilyenkor Margit nagysága már kora reggel hét órakor talpon volt és a folyosón örölte a pörkölt-kávét. A szomszéd Kardosné, a fűszeres felesége, a masina zenéjére kibukkant a konyhaajtón és mosolygós intimitással érdeklődött:

- Az ügyvéd ur már ébren van?
- Az? Még javában alszik. Félóráiig kell rázni, amíg kinyitja a szemét.
- Az uram szeretett volna megkérde-

rek hétkor keltek és félkilencor fekiidtek. Senki a házban nem látott eleven villamoselgázolást, eleven öngyilkost, eleven veszett kutyát. Csak az újságban olvasták, hogy ilyesmi is megcsi a városban. Az egyetlen szenzáció tizenöt év előtt történt, amikor Kardosné élete egyetlen jótékony célú táncmulatságára készült és miközben gyertyával a kezében gombostűt keresett a barna függönyben, hogy megtűzze a rózsaszín batztderekát, a láng belekapott a függönybe. Erről éveken át tárgyaltak a házban, de harmadéve, egy téli éjszakán a szomszéd utcában leégett a hatemeletes malom és ők csak reggel tudták meg az újságokból.

Es példál itt volt a háboru és a házban nem akadt egyetlen hadköteles. Senki sem feltette az urát, vagy a fiát s így az öt esztendő, eltekintve a drágulástól, meglehetősen zavartalanul telt el. A forradalomtól egy kicsit meghökkenetek, de az utcai lövöldözésnek legfeljebb az volt a következménye, hogy félkilenc helyett már nyolckor fekiidtek. Kommunista

második emeleti cipősék és a negyedik emeleti partiáruházasok gyerekei. Ezek a kölykek az utolsó évekből végre módot adtak a sváb házmesternek a morgásra és a német káromkodásra. Vágtattak a lépcsőházban, lekiabáltak egymásnak az emeletekről, leköpdöstek az udvarra, a mikor a szenesek a pincébe lapátolták a téli fűtőanyagot, vagy a bolond handlé ócskaruháért énekeltek.

Növekedésük második korszakában az apró csinytevésék abbamaradtak, helyettük inkább összebujtak valamelyik sarokban. Toncsi a személtárára ült és a többiek köré telepedtek. Előbb vihogtak, aztán elkomolyodtak és mikor ebedre hívták őket, az asztalnál gyanakodóan pislogtak a szüleik szemébe, aztán a tányrba sütötték a tekintetüket.

Toncsi mindent tudott, az iskolában és az utcán mindent kitanult. Azonkívül sok könyvet olvasott, egy biciklis fiatalembertől kapta őket kölcsön. A bluzában csempészte be az olvasnivalót a lakásba. A biciklis fiatalember fakeskedelmi gyakornok volt Ujpesten, biciklin járt ki az irodába. A harmadik házban lakott és Kardosék boltjába járt gyertyáért, mert nem volt villany albérleti szobájában. Mindennap elégetett egy gyertyát, mert egész éjjel olvasott. Toncsi a boltban ismerkedett meg vele, mert néha, amikor az apjának dolga akadt a kerületi előjáráságon, vagy más hivatalos helyen, Toncsi szolgált ki az üzletben. A biciklis nem ébresztett Toncsiban érzéseket, mert szeplős volt és tótos dialektusban beszélt. Nyilván felvidéki volt, mint a legtöbb fahivatalnok. Toncsinak nem tetszett, de respektálta az olvasottságát és szívesen vette a kölcsönkönyveket.

Toncsi nagy betűhűségében mindennap elolvasta az újságot is, főként a véres szenzációkat. A színház még nem érdekelte, egyelőre csak az életnél tartott. S miatt Kardos ur polgári kötelességzetből járatta a hírlapot, azzal a céllal, hogy a kerület eseményeit és a kereskedelem problémáit személtartsa, Toncsi az egész világ eseményeiről tudomást szerzett és Toncsi közvetítésével minden izgalmas hírről részletesen informálva voltak a gyerekek is. Így tört be a csunya külvilág a csodálatos házba, mely eddig a kapun túleső élet minden emóciója elől legkésőbb este félkilencor elbujt a dunna alá. Toncsi generációja volt az első, mely megismerkedett az álmatlan éjszakával.

Margit nagysága már régóta rossz szemmel nézte Toncsi ficánkolását, hangozó és pökhendi modorát. A kölyök pecces keble a felszülő dirdliben egyenesen felháborította. Margit nagysága megérezte, hogy furcsa helyzetének egyensúlyát csak az a lompos, kispolgári erkölcsösség biztosíthatja, amellyel eddig kormányozta a házat s hogy erre az erkölcsre neki kell a legszigorubbán ügyelni. Nem is mulasztott el egyetlen alkalmat sem, hogy Kardosné figyelmeztesse:

- Miért nem ad hosszabb ruhát Toncsira? Az egész combja kilátszik!
- Hiszen még gyerek! — felelt a puha Kardosné.
- Gyerek? Ezekkel a keblekkel? Én mondom magának, szomszédasszony, jó lesz vigyázni! A mai gyerekek mások, mint mi voltunk!

A kisesszi Kardosnének nem jutott eszébe, hogy Margit nagysága gyerekkorát összehasonlítsa a maga rideg, érzé-

Márk Alexandra (Marosvásárhely):

Tűzfal

Hétköznapok Naptalan-udvarának

- észre se vettem — lakója lettem...
- Az évek sora körbe szaladt az életem körül s szürke tűzfalat emelt elem...
- Kihunytak a színes táblatok, messzire-hibó utak se jönnek már felém...
- a megalkuvás egyre mélyebb árkokat ás, var-súccal ide zár, — egyre távolodik már a tulsó part: a Naptalan-udvar fogoa tart...

Réveteq szemekkel csak nézem a falat s érzem, hogy a vakolat alatt

- egyre nőnek a téglák, egyre nő a fal, — árnya sötétlen belakar...
- A fejem felett már hálót tereget az ezerslábú Pók,
- utánam nyulnak fekete karok, — innen már ki nem törhetelek, mert bärmerre megyek, elkapnak, mint legyet
- s felfalnak a Hétköznapok.

ni valamit... a városi illetékről, vagy miről... Na, de majd máskor!

Aki Margit nagyságát és Kardosnéét így együtt látta a hajnali folyosón, nem tudta volna megállapítani, hogy kettőjük közül melyik a metresz és melyik a tisztességes polgárasszony. Kócosak voltak, a slafrokjuk egyformán gyűrött és piszkos, a letaposott félcipőből egyforma kecselenséggel vöröslött ki a meztelen lábuk. Nem, Margit, a metresz, nem volt csodálatos jelenség, amint hogy a pocakos, sörtésarcu belvárosi ügyvéd a maga virtuskodó, férjgurató aglegénységében tulajdonképpen ugyanolyan férj volt, mint a ház többi családfője. De husz év óta tetszelgett magának a fölényes pózban, hogy ő nem bolondult meg, nem engedte magát jobbra-balra táncoltatni egy asszonytól. Közben egyebet sem tett, csak Margit nagysága erősen kispolgári igényeit és szeszélyeit szolgálta, egy teve-férj megadásával, anélkül, hogy észrevette volna.

A ház tehát nem azért volt csodálatos, mert Margit asszony és az ügyvédi törvényen kívül, de szigoru monogámiában a harmadik emeleten laktak. De azt hiszem, hogy ezen a keserves Pesten, ahol majd minden háznak megvan a maga rendőri, törvényszéki és botránykrónikája, egyedül áll a maga csodálatos, szinte boldog eseménytelenségével. Az embe-

rem volt a házban, de ellenforradalmár sem. Csak az öreg rövidárussegéd, akinek aránylag a legtöbb érzeke volt a közügyek iránt, sopánkodott néha a folyosón:

- Ej, ezek a vörösek!
- Hü, ezek a fehérek!
- Es közben mindenki azt escelekedte, amit a házmesterhez kézbesített rendeletek előirtak. A házmester sváb volt és analfabéta és haragudott a lakókra, mert tizenöt éven át csak kilencszer kapott kapupénzt. Kilenc gyerek született a házban és mind a kilenc nappal. De akár hogy haragudott is a házmester, nem volt alkalmá a kellemetlenkedésre, mert a ház lakói épp oly szigoruan betartották az állam törvényeit, mint a kapu alatt kiszégezett házirendet.

Tizenöt év alatt nem történt semmi és a ház idősebb lakói, az első generáció, könnyű szívvel beletörődött az eseménytelenségbe. De lassan felnöttek a gyerekek, például Kardosék Toncsija már tizenöt éves mult, az anyja már a szíve alatt hozta be a házba. Toncsi már tizenkétéves korában megmellestedt, vékony bokája és vastag lábszára nőtt, széles csipője kerekedett és a ház tempójához és hangjához viszonyítva, nagyon is izgatótt és lármás volt a viselkedése. Korban két fiu és két lány következett utána, a

melegetésükkel, már a másik oldalról költötte föbe őket egy számításukból kihagyott folyamattal.

A történelem viharába nem állnak ki, a frontok körvonalait a lehetőségig tompítják s tartózkodó álláspontjukat azzal próbálják igazolni, hogy „partatlan megfigyelői maradtak a küzdőtérnek”. A valóságban azonban tudatosan, vagy öntudatlanul, egy egészen különös perspektíva: u. n. epidermisz-perspektíva tárul ki bennük, akárcsak szerényebb foglalkozá-

osztályostársakban. Bőrük érzékenysége tisztos távolba viszi őket a „durva, napi eseményektől” s nem veszik észre, hogy ez a megvető jelző még abból a körből maradt reájuk, amikor a napi eseményeknek ténylegesen semmi történelmi ereje nem volt. Amikor a társadalmával elégedetlen s ezért elszigetelődött művész szemében egyet jelentett ez a megvetés a kicsinyességekben, aljasságokban uszó polgári élet penészszagától való irtózással. Ma azonban ez a penészszag éppen a bebalzsamo-

zott írói kakukvárákból árad felénk.

A változások miertje a napvilágra törő emherttegekben rejlik. S ha igaz, hogy egy írónak a jelenségek megértéséhez és kifejezéséhez azokkal bizonyos közösséget is kell vállalnia, úgy a polgári nevelésű és szándéku író föltétlenül az ostromolt falakon belül marad. Előbb meghuzódva, személyes érdekeit mentve, aztán egyezkedve a többiekkel, halált kiáltva mindazokra, akik a mult trágyájára épített szentélyét veszélyeztetik.

ketlen, szenvedélytelen mátészalkai gyerekkorával. Végignézte Toncsit és próbálta megállapítani, vajjon csakugyan nem gyerek-e már? De akárhogy nézte, firtatta is, nem látott mást rajta, csak a két gyerekkori szemét, a két csecsemő-kori gödröcskét a pofikáján. Hogy meg-nőtt, — Istenem, ha tizenöt éves, miért ne nőne? Hogy erős? — Istenkém, hát azért lány! Hogy hangos és sokat nevet, ó, Istenem, hát azért gyerek! Akárhogy is forgatta, sehogy se talált rajta kifogásolnivalót! Holott Kardos ur, ha az üzletre koncentrált érdeklődéséből jutott néhány pillanatnyi a családnak is, sohasem mulasztotta el, hogy ne zsörtölődjön:

— Mért nem adsz erre a lányra tisztességes ruhát? Hiszen nem lehet ránézni! — fürmedt az anyjára, de Kardosné nem vette komolyan a figyelmeztetést mert tudta, hogy az ura a fűszerüzlet ezernyi gondja közt a következő pillanatban elfelejti, amit mondott.

Vizsont Toncsi ragaszkodott a kokett ruhához, azzal az ösztönös őszinteséggel, amely a fiatal lányok bájos szemérmelenségét jellemzi. Margit nagyságát pedig gyűlölte, azzal a göggel, amellyel a minden porcikájában szerelemre termett nőcsemete a csunya nőket, akik jogtalanul használják fel a szerelmet az életben való boldogulásra. Csakugyan, Margit nagysága sohasem lehetett szép és kívánatos, ám ki tudja, mi varázsol el egy belvárosi ügyvédet? Toncsi azonban egészséges ellenszenvet táplált a vörshaju, kövér, hervatag, ápolatlan nő iránt, megérezte benne az ellenséget.

— Még ő járhatja a száját! Egy met-resz, akit kitaranak! Nagyszerű! — mondta a barátainak, amikor az anyja szeliden megdorgálta: — Látod, Margit nagysága azt mondja, hogy le kell eresztetni a ruháját!

— Csak azért sem.

*

Egy reggel Kardos ur csakugyan bement az ügyvédekhez, hogy megkérdezze tőle, hogy lehet megfélebbezni az adót. Az ügyvéd az ágyban hevert. Margit nagysága az ágy végén ült. Kardos urat leültették egy székre és az ügyvéd reggeli után szivarfüst mellett kedélyes leereszkedéssel elmagyarázta, mit kell cselekednie. Kardos ur megköszönte, távozni készült, amikor Margit nagysága megszólalt:

— Ja igaz, Kardos ur... Már régen akar tam figyelmeztetni, miért tűri, hogy a felesége ilyen ruhákban járassa a lányát? Kardos urnak a kopasz feje is belepirult a kérdésbe.

— Kérem... én már sokszor mondtam... igaza van ön nagyságának... Csakugyan felháborító...

Margit nagysága kielégülten élvezte a kopasz fűszeres szégyenét. Mikor kiment, ezt mondta az ügyvédeknek:

— Mégis csak borzasztó, hogy mit csinálnak ezek a mai lányok! Nem?

— Uhum! — felelt az ügyvéd és felült az ágyban. Aztán kidugta két hosszalsónadrágos lábszárát a paplan alól, leengedte őket a földre és anélkül, hogy tapogatózott volna, automatikusan belelalt a papucsba.

Kardos ur nagy patáliát csapott a lakásban. A láрма kihallatszott a folyosóra. Néhányan kikémleltek, hallgatóztak: mi az, mi történt, kit gyilkolnak? Csak azt látták, hogy a komoly Kardos kivörösödve, fejébujára lökött kalapja alatt, a homlokát törölgetve rohan le a lépcsőn. A dirndlit csakugyan kivonták a forgalomból és két ujjal leengedték Toncsi szoknyáját.

Megjelent és minden helyi megbizottunknál vagy a kiadóhivatalban megkapható

Héti Sándor:

AZ EZEREGYEDIK BÁBEL

című regénye.

A regény kezelési költsége 4 lej és a regényt e lap minden előfizetője és olvasója az ismert feltételek mellett megszerezheti.

NEMES FERENC:

Otthon jártam...

Három óra volt már éjfél után, amikor kábán, álmosan, sután ráleptem ismét, régi kövezet... Olyan furcsa, buta esend övezett, mintha kriptában járnék, amiben egy elfelejtett gyermekkor pihen!

Szívverésemről visszhangzott az éj, fhangalmi most tündéri szenvedély, bennelek, drága, vén sikátorok... Fájón lüktetett a kitárt torok, sürrü nyelvelés zajlott odabent, a másodperc is élményszámba ment!

Árnyam az ódon falakhoz simult, az érez alól dult arcokra hullt a Múlt parfümjé: hűvös permeteg... Beszivtalak mohón és gyermekteg, óh, bűbajos, ifjító elixir, hajdant rögzítő, mennybeli fix!

Toncsi két napig nem mozdult ki a szobából. Margit nagysága győzelme megalázta, nem tudta volna elviselni, hogy kárörömmel méricskélje végig, de harmadnap előjött és dacosan, felszegett fejével korzózott Margit nagysága konyhájába előtt. De feltűnt neki, hogy a külső ajtó, amelyiken nincs üvegablak, be van téve, csak úgy próbaképpen lenyomta a kilincset: zárva!

Mi történhetett itt? Évek óta nem fordult elő, hogy Margit nagysága bezárja a külső ajtót. El nem utazhatott, mert csak Amerikában vannak rokonai. Ha sétálni megy, sokszor még a belső konyhaajtót is nyitva hagyja.

Lement a második emeletre és közölte a cipősök idősebb lányával a szenzációt.

— Te... én olvastam, hogy az ilyen nőket a végén rendszerint megölik. A multkor is megfojtottak egyet a függönyzsinórral!

— Ki öli meg?
— Valami férfi...
— Az ügyvéd?
— Te buta... hát azt hiszed, hogy az ilyen csak egy férfivel van jóban?
— És... gondolod... — kérdezte a cipőslány rémülten — hogy...

Toncsi eltűnődött.
— Reggel mintha láttam volna egy idegen férfit az emeleten...

De maga is megjéjt attól, amit mondott. Csakugyan, mintha látott volna valakit. Lehet, hogy az ügyvéd volt, lehet, hogy a villanyember. De látott valakit, egész biztos, éppen mosdott az udvariszobában és kinézett az ablakon.

*

Estig figyelték az ajtót, de nem nyílt ki. Vacsorakor Toncsi ezt mondta az apjának:

— Érdekes, apa, hogy Margit nagyságánál egész nap csukva volt a külső ajtó!
— Tényleg — mondta Kardosné emlékezve — nekem is feltűnt.
— Na és? — kérdezte Kardos.
— Sohasem szokott csukva lenni!
— Hát aztán! Biztos nincs itthon, bezárta.

— Hol lenne, ha nincs itthon? — kérdezte egyre izgatottabban Kardosné. — Ha elmegy, mindig beszól, hogy vigyázzunk az ajtóral!

Most már Kardos ur is meghökkent, bár eszébe sem jutott, hogy valami rendellenesség rejthető a csukott ajtó mögött. De azért felállt az asztaltól.

— Ha akarjátok, megnézhetem.
Mindhármán kimentek a csukott ajtó elé, Kardos ur kopogott.

— Halló, halló!
Nem felelt senki.
Kardos ur most már dörömbölni kezdett:

— Halló... Margit nagyság! Valami baj van? Rosszul van?

A dörömbölés zajára előjöttek a lakók:
— Mi az? Ki dörömböl? Mi történt? — kérdezték izgatottan.

Kardos ur leszólt:
Valami baj lehet Margit nagyságánál. Be van zárva az ajtó és nem felel senki.

A lakók felsereglettek az ajtó köré, egymásután bekopogtak, szölongatták Margit nagyságát, hátha nekik mégis válasszol. De ott benn csönd volt.

Ekkor Toncsi ezt sugta a cipősnécnek:
— Néni kérem... én reggel láttam a folyosón egy idegen fiatalembert... szaladt a lépcsőház felé.

Vér helyett langy olajt vitt az erem, emlék sarjadt a kopott faszterem, muzsikálni kezdett minden sarok, vallottak nekem házak, udvarok, gyóntak az öreg, porlepte kövek, úgy hallgattam, mint egy boldog cövek!

Ellágyulva gyors évek rohantán, sirni kellett volna hangtalanán... Hová tűnt el az élet zamataja, az időnek hol van a kamatja? De láttam, hogy sopánkodni kár itt, füttyüktem hát, fene tudja már mit?!

Tán Csicsónét, vagy valami slágeret, szívem úgy vert, mint egy dühös „slágerk”, majd kapu nyílt, hajbókoltak árnyak, a szomszédból kihajolt egy pár nyak, két pár fáradt kézre lehajoltam s huszonnégy óráig otthon voltam!

(Nagykároly, 1934. husvét hete...)

— Hallják mit mond ez a lány? — rikácsolta rémülten a cipősné. — Hallják? Itt valami nagy baj történt! Itt történt valami!

Pillanatok alatt rémült izgalomban hullámzott az egész ház. Nagynehezen felcalták a házmezt, aki morogva próbálgatta a kulcsokat, hátha illik valamelyik a zárba. De lélekszakadva megérkezett a rövidáruság, aki a legtöbbet értett a közügyekhez és közbelépett:

— Nem szabad kinyitni. Rendőrt kell hívni. Aki jogtalanul kinyitja az ajtót, azt becsukják.

Többet helyeselték, az újságtudósításokból emlékeztek efféle. Valaki leszaladt rendőrré. Negyedóra telt el feszült várakozásban. Az arcok kipirultak, a szemek villogtak. Ebben a nagy izgalomban valahogy jelentősebbnek, önértesebbnek, öntudatosabbnak festettek, mint eddig.

A lezárt ajtó mögött lappangott az Esemény, a Szenzáció. A rendkívüli, amivel még nem találkoztak, amit nem kívántak, de most nemsokára szemtől-szemben állnak vele. Kinyílik az ajtó és olyasmit látnak, olyasmit élnék át, ami nem illik bele eddigi életükbe, ami nem ered a foglalkozásukból, nem kapcsolódik bele abba az öntudatlan programba, amely szerint a sorsukat végig akarták élni. S miközben a rémület és az izgalom kiforgatta őket eredeti jelentőségükből és egy szenzáció mellékalakjaivá fontosodtak, öntudatlanul azt érezték, hogy elérkeztek életük legfontosabb momentumához, a csúshoz.

Ennél több nem történhetik velük, minthogy szemtől-szemben látják a Gyilkosságot. A hullát. Ahogy másnap lefotografálva megjelenik az újságokban.

Most egyszerre, mintha mindnyájan büszkének lehetnek arra, hogy a Murányi-utca 143-ban laknak. Hogy fog ide tódulni a népség. Jönnek-mennek a hivatalos emberek, holnaptól állandó csődület lesz az utcán és hogy az ajtót le kell zárítani. És hetek múlva is rámutatnak majd a házra: Ez az a ház, ahol megölték a vörshaju Margitot.

A rendőr még nem érkezett meg, amikor hirtelen hangos, rekedt kiáltás csörrent meg a lépcsőházban.

— Mi van ott az ajtó előtt? Mit csinálnak ott? Jézus Mária, talán betörték? Mindenki elhallgatott. A gyilkosság hangulatába már beleélték magukat, már hozzászoktatták magukat a gondolathoz, hogy szemtől-szembe fogják látni a hullát.

De erre nem készültek el. Hogy Margit nagysága hátulról, orvul és főképpen elevenen rájuk tör...
Éppen azért, szinte pánikszerűen szétrebbentek. Csak Kardos ur makogott valami ilyesfélét:

— Azt hittük, valami baj van.
— Dehogy. Kinn voltam Palotán. Béreltem egy kis konyhakertet.

— Nagyon okos, — krakogott Kardos ur. — Legalább nem fogják kirabolni a kofák.

Szégyenkezve beódlagott a lakásba és leszdta a feleségét és a leányát.

— Csak nektek juthat ilyesmi az eszetekbe! És te? — fürmedt Toncsira — mi-féle idegen férfit láttál a folyosón?

— Lehet, hogy a villanyember volt, — felelt Toncsi gyáván.

Este félkilenckor már csönd volt a házban, az izgalom úgy, ahogy elült. Alapjában örültek, hogy nem történt semmi. De azért valahogy mindenki érezte egy kis csalódásfélét.

Nó, mindegy. Hála Isten. Nó, aludjunk.

Leányálmom tegnap és ma

Irta: Ujváry P. Erzsébet

A költők és írók által megénekelt karceu virágszállhoz hasonló fiatal lánynak, a tegnap lányának álma ragyogóan színes volt, akárcsak maga az akkori élet. A legtöbbnek voltak ábrándjai, — akárcsak ma cigaretta tárcája.

Az egyik vágyai beteljesülésének talála volna, ha minél előbb megláthatja mirtuszkoszorúval övezett homlokát a földig omló, fehér menyasszonyi fátyollal.

A másíknak álmái hullámos haju, sápadt férfi-fejet öleltek körül. A harmadik valami kedvesen felszerelt konyhában szeretett volna minél előbb, mint fiatal menyecske forgolódni, hogy fehér kötényében ide-oda libbenve készíthesse el férje-ura kedvenc ételét. Olyan és akadt és talán a legtöbb, aki pörölgető fiatal asszony helyett, szívesebben választotta volna a kis gyermek fehér bölcsője fölé hajló édesanyaságot.

Az álmok bármilyen változatosság voltak is, azért mindig egy ideálizált férfi körül forogtak, aki legtöbbszor meg is felelt a hozzászóló reményeknek s ha nem, a nő azt sem ütötte dobra, mert még akkor ismeretlen fogalom volt a megmértett asszony alakja.

A ma lánya álmaiban óceánt repül át, gépkocsi-versenyek győztese, rekordok megdöntője. Ideálja egy Mussolini, egy Dimitroff, egy Kemál pasa. A valóságban igaz, hogy meg kell elégednie egy vatta-vállu, a „leépítéstől” örökösen remegő fiatalemberrel, akinek szegény is-jére rossz napok várnak, ha Fortuna istennasszony egy ilyen nőt csöppent oldala mellé. Cigarettaíit felesége szívja el, kabátját közösen viselik és felesége még nadrágot is képes huzni, igaz, hogy ezt egyelőre még csak otthon és a strandokon mutatva. Férjem-uramat, ha hivatalból hazamegy, a régi fotós és meleg papucs helyett sirdogáló kisgyereke fogadja, akit aztán elpesztrálhat kedve szerint. Mert önagysága nincsen otthon. Önagyságára az jellemző, hogy soha sincsen otthon. Egész idejét a maga mulatgatására és ápolására fordítja. Olyan, mint egy kiállított tárgy, csak a tábla hiányzik róla, hogy hozzányulni nem szabad. Pedig ajánlatos lenne, mert nem lehet tudni, melyik része valódi és melyik a kozmetikai intézetek ajándéka. A kíváncsi kezében könnyen ott maradhat egy levált szempilla, vagy valamilyen parafincosda.

Természetesen ezek az extravagáns nők, akiket nem lehet komolyan venni s akiket nem kell a tegnap nőivel összehasonlítani. Ők csak átmenetet képeznek a tegnap és a ma asszonya között. Tulzsaikat nem is lehet tulszigoruan elítélni, sőt kirívó voltukkal hasznára fognak válni az utánuk jövőeknek, akiknek annál könnyebb lesz majd a helyes utra találniok.

Az a nő, aki méltó lesz majd arra, hogy korunk asszonyának nevezzük, már meg is jelent közöttünk és nemcsak figyelmet, hanem nagyon sok tiszteletet is érdemel. Ennek az álmai nem annyira érzélgősek, mint a tegnap lányaié, de realisabbak, minél fogva annál nehezebb a megvalósításuk.

Mint lány, már egy negyvenéves asszony komolyságával bír. Talán még gyermekkorra sem volt. Erős akarattal, fáradságosan szerzi meg diplomáját, majd esetleg egy állást, amit azután lelkiismeretesen be is tölt. Nagyon sokszor maga tartja el családját, sőt abból a kis fizetéséből még testvéreit is fölneveli és kenyérhez juttatja. Álma beteljesülése az azt tartja, ha e törekvéseit siker koronázza. Nem nyafog, elpuhult háziasszony, hanem határozott, tiszta tekintetű valaki, akinek akaratánál csak a lelke nagyobb.

Mint asszony is megállja a helyét. Nem luxuscikk és nem rabszolgatartó, hanem férje gondjainak hűséges megosztója. A legtöbb ilyen asszony a házasságban is megmarad dolgozó nőnek. Igaz, hogy erejének maximális fokozása kell ahhoz, hogy egy hivatalnoknőnek, mint család anyának megfeleljen. S ha talán a pénzügy utáni való szaladgálás lehetetlenné teszi, hogy minden percét családja körében tölthesse és emiatt bizonyos hiányt szenvedne otthona, még mindig tiszteletreméltóbb, mint olyan asszonytársa, akiből barátai és barátai között osztja meg a napnak legtöbb óráját.

Önzéstől tisztultan lép elénk a mánap ez a női alakja, aki minden elismerést és tiszteletet megérdemel már azért is, hogy a mai idők problémáit ennek az erőslelkű, dolgozó nőnek a fia fogja majd megoldani.

FEJFÁJÁSOK

idegszába, influenza, reumás fájdalmak csakis a

Dr. NANU MUSCEL-féle
ANTINEURALGIC

által gyógyíthatók. Eredeti dobozban, mely két kapszulát (ostyában) tartalmaz, fenti eredeti jelzéssel — Kapható gyógyszerárakban és drogeriákban.

Artinger Imre dr.:

A festészet Adyja

Néhány héttel ezelőtt cikket közlünk e hasábkon Artinger Imre dr., a kitűnő budapesti esztéta és az Ars Hungarica könyvsorozat szerkesztője tollából Ferenczy Noéminek, a híres nagybányai gobelinszővőnek a művészetéről. Sikerként megnyernünk Artinger dr.-t, valamint Genhon István, Fenyő Iván és Farkas Zoltán műkritikusokat arra, hogy hasonló cikkeket ismertessék az erdélyi művészetbarát közönség előtt a modern magyar képzőművészet más kiváló képviselőinek a munkáját s annak jelentőségét is. Alábbi cikkében a neves művészeti író Egry József festészetével foglalkozik, amelyről a szerkesztésében megjelenő Ars Hungarica szintén kötetet adott ki.

Egry József alig múlt ötven éves. A kor nem fogott rajta és az idő csak elsuhanhat mellette. Megőrizte ifjui kedélyét és teljes nyíltságu derűje a lélek jóra való készségének félreismerhetetlen mosolya. E mosoly egyúttal az állandó csodálatot is jelenti. A nagy festői alkotásokhoz, úgy látszik, csodálkozni kell tudni: mai magyar festőművészeink közül senkinek sincs Egrynél nagyobb csodálkozó-képessége. Állandó láng, amely minden lelki, vagy vizuális emóciónál felujjong. Művészetébe vetett hite megingathatatlan és ez a belső biztonság elűntet minden tétozást az élettel szemben való állásfoglalásában is. Egry tájékozatlan az életviszonyokban és a szónak nemes értelmében élhetetlen. Nem ért a tülekedéshez és irtózik önmaga előtérbetolásától. Amit az utóbbi évek pénzben, döntő erkölcsi sikerben juttattak neki, azt szinte akarata ellenére kapta, nem tehet róla. Nem az elismeréstől lendült előre, egyedül művészi lelkiismerete hajtotta magaszabta útján. Mestere nem igen volt, másoktól alig tanult. Évek óta a Balaton mellett él kis házában. A Balaton költője. A Balaton színei tartják állandó izgalmában. Dolgozik, fölös okoskodás nélkül, mintahogy Voltaire szerint is ez az egyetlen mód arra, hogy az életet elviselhetővé tegyük.

A művészetben a lélek levetkőzik. Egry lelkiállata nem alkalmas arra, hogy az élet történéseibe mélyedjen el, ezek nem is érdeklik. Híborítatlan lényé nem magyarázatot keres, hanem a jelenségben teljes érzelmi és értelmi gyönyörködéssel felolvad. Az élettapasztalat fanyarságának ize sohasem csordul palettájáról, művészi alkotásai megőrzik lelkiessége egyvonaluságát. Formalitása, szinizlése, a jelenséggel szemben való állásfoglalása elevadottság és lényegében örök-ké változatlan. Problémáinak elintézése sosem gondolatli tevékenység: a rázuduló feladatokban ösztöne és biztos izlése terem rendet. Képei tartalmának alig vannak gondolati elemei és vázsnaj festőiségükön kívül elsősorban lírájuk érzelmi bensőségével hatnak. Himnikus lendületű művészeté a folyton egy huron játaszás elképesztő vakmerősége, amely hasonlít a tört szavakban beszélő gyermek egyszerűségéhez, de egyúttal félreérthetetlen kifejező erejéhez is. Egry mindig patétikus, mert formáiba az ábrázolási egyszerűség pátozást önti. Fellengző pátozsa betölti a vásznat, ideges nyugtalan-sága nem engedi meg a részletező kifejezést. Tudatában van a dolgok testiségének, de művészi hitének sajátos világába szellemi őkét. Egrynél az emelkedett különölegesen van a hangsúly, nem az általánosan. Ezért egyéni stílusának lényege a különös kifejezésére alkalmatlan elemek elhagyásában áll. Tájképei nem veduták. Optikai értelmükön kívül egy festői gondolatot hangsúlyoznak ki különleges lírai étellel telítetted. Ez az alapvető líraiság folyton a tárgyasságuktól minél könnyebben megfosztható jelenségekre bukkan s így főleg ennek, valamint olajpasztellel festett képeinek nyomán kapta Egry a „fényfestő” elne-

vezést. Egry tényleg nem kolorista és látása sem a színből indul ki: a teljes jelenség érdekli elsősorban, de az is csak oly szempontból, hogy mennyiben lehet érzelmeinek tartálya.

Egry állandóan ünnepélyes lírája képeinek témáit is szük körre szoritja. Érett művei között aránylag nagyon keves olyan akad, amelynek a figura ad jelentőséget. Temperamentuma, életérzése, a tárgyaltan rajongás részére hozzáférhetőbb természeti jelenségek felé vonzza. Ódai szárnyalásának vallásossága romlatlan paraszti gyökereire mutat, ősi, kollektív áhitatérzésre, amely legendákat költ szín-fénybe törve. Egrynek Ady-rokonsága ebben a mítoszalkotó képességben nyilvánul meg leginkább. A Balatoni pásztor, a Délbábos párás fények c. festményei mutatják először ezt a magyar festészetben új szellemiséget, amely szinte ujult meotiszi legendát kelt életre. Ezeknek a mitikus gyökerekből táplálkozó képeknek rokonai azok, amelyek tárgyuknál fogva vallásos jellegűek. Itt is kétségbevonhatatlan Egry alapérzésének komolysága, a témákat megejtő líra fonja itt is keresztül, de a megszokott módon tárgyaltanított természeti elemek valahogy a meghatódás és magabaszállás jeleivel tompítják a többi képek majdnem szakadatlan ujjongását.

Egry József egyedülálló ember és kivételes festő. Elkülönítő, egyéni művészeté mélyen bennegyökerezik fájának életérzésében, kikapcsolhatatlan a magyar művészi kultúrából. A magyarság földhözkött, hirtelen lobbanó, azután csüggedten magábaroskadó lelkisége, széles nyugalomra vágyó paraszti józansága, amit azonban viharosan romantikus líraisága visszatartóerővel erővel sodor el, Egry festészetének is legfőbb jellemzője. A lírai festészetnek ehhez hasonló tiszta jelentkezését csak Balassi, Petőfi, Ady, Bartók és Kodály nemzetei termelhették ki. Lelkiségünk líraiságának egyetemes emberi jelentősége a nemzetek egyéni vérmérséklete szerint különbözőképpen értékelhető, azonban kétségtelen, hogy minden értékítéleten túl magyar.

Az európai művészeti palettáját Egry művészeté ezzel a sajátos új színnel gazdagította.

Toborzót pergetünk...

Uj sorakozóra mindenünenn, magyar írók!

A B. L. és Népujság kiadóhivatala megújítja regény pályázatát Százazres olvasóközönséghez jut az író az Ajándékregénytár utján

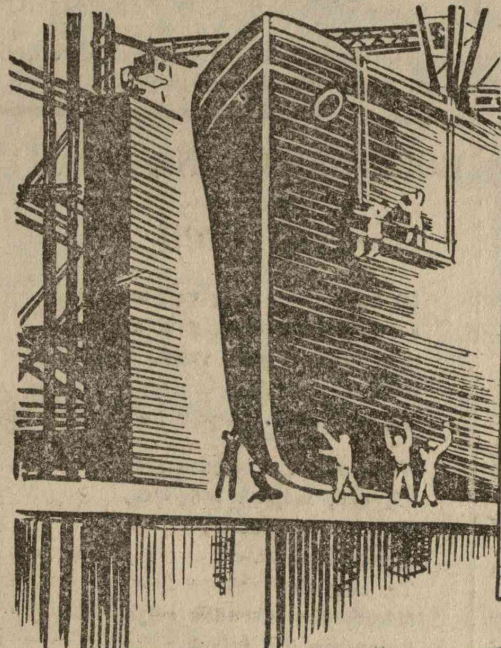
Nincs igazi író, aki önmagának, íróasztalfiókjának szánná alkotásait. Mert az igazi író minél nagyobb, szélesebbkörű tömegekhez akar beszélni, minél több embertársával szeretné közölni meglátásait, meggyőződéseit, mondanivalóit. Az igazi író társadalmi tényező, aki adott szerepénél fogva valamilyen értelemben és szellemben hatni próbál környezetére s a társadalomra, amelyben él s amelynek ellentmondásos viszonyai, fejlődési áramlati valamiképpen befolyásolják, meghatározzák az ő gondolatvilágát és magatartását is. Az igazi író nem csupán témáit formálja, hanem a maga felfogása szerint formálni, alakítani törekszik az életet, embertársai létének a módjait, egész gondolkodását.

Ezért aztán minden író ösztönszerűen, valóságos belső szükséglet és kényszer szerint a minél nagyobb, tágasabb, átfogóbb nyilvánosságot keresi.

Nem mondunk újat és nem tulozunk, nem nagyozunk, amikor azt szögezzük le, hogy az erdélyi magyar sajtó területén a legnagyobb, legteresebb nyilvánosságot a B. L. és a Népujság jelenti. A fél százazret jóval meghaladó példányszáma által ez a két lap, ez a két népszerű és sokrabecsült sajtószerv naponta — bátran állíthatjuk — százazrekhez szól, százazreknek elégíti ki a vágyát az élet tarka és bonyolult jelenségeinek a megismerésére.

S amint maguk a lapjaink, a B. L. és Népujság, ugyanugy az előfizetőink részére kiadott Ajándékregénytárunk minden egyes köteté is százazrek kezébe jut, százazernyi romániai magyar kedvelt olvasmány, sőt jobbára egyedüli irodalmi élvezete. Ilyképpen büszkeséggel és elégtétellel mondhatjuk el azt is, hogy

A nagy hajók kicsi ellenségei

elpusztítanak a hajófalakat, ha hosszabb utak után nem távolítanak el a lerakódásokat. Az ember belső szerveiben is egészséget veszélyeztető lerakódások képződnek, amelyeket legálább évenként kétszer el kell távolítani! Tehát a vese, hólyag és vizeleti szervek Helmitol-tablettákkal való alapos kitisztítása mindenkinek egészségügyi kötelessége!

a vizeletvezetékek és a hólyag antiszeptikumak

az egész kisebbségi magyar nyelvterületen az az író beszél a legnagyobb, leghatalmasabb olvasótáborhoz, akinek a regénye a B. L. és Népujság havi Ajándékregénytárában jelenik meg. Nincs tehát hivatogóbb, csábítóbb szószék az igazi magyar író számára, aki az olvasó erdélyi magyarság zömének kíván szólni, annak lelkéhez akar közelférközni, mint a B. L. és Népujság Ajándékregénytára.

A mult nyár végén felhívást intéztünk e hasábkon nemcsak Erdély, hanem az egész magyar nyelvterület szépprózairóihoz: jelentkezzenek regénykézirataikkal, mert a B. L. és Népujság kiadó-vállalata új regények megjelenését határozta el, ajándékképpen egyedülállóan nagy olvasótáborának. Felhívásunknak örvendetes visszhangja támadt. Több száz regénykéziratot kaptunk, amelyek közül lelkiismeretes átolvasás és elbírálás után hetet már meg is jelentettünk, eljuttattunk százazres olvasótáborunk kezébe. A többi — bár sok új tehetséget és írói készséget jelzett — szempontjainkhoz mérten egyelőre nem bizonyult alkalmasnak, teljesen érettnak a kiadásra. Mert magától értetődőleg igyekszünk ajándékregénytárunk színvonalát az irodalmi, művészi értékesség tekintetében is biztosítani. További regénykéziratokra, utánpótlásra van tehát szükségünk.

Tekintettel mindezekre és hivatkozva ajándékregénytárunk minden várakozást felülmúló, igen kielégítő, szép erkölcsi sikerére, — most új toborzót pergetünk, új sorakozóra szólítjuk fel a magyar írókat. Ismeretleneket és ismerteket, elismerteket egyaránt! Azokat is, akik még nem voltak ilyen irodalmi so-

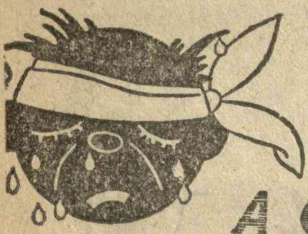
rozáson, azokat is, akikre kiadó és közönség már kimondta egyszer vagy többször az „alkalmas”-t s azokat is, akik eddig nem váltak be, még gyengéknek mutatkoztak és találtattak. Hic Rhodus, hic salta! — itt a kedvező alkalom! Itt a szabad lehetősége annak, hogy a legszabadabb elbírálás mércéjén átugorva, arra a dobogóra lépjenek, amelyről a kisebbségi magyarság legnagyobb tömegének beszélhetnek s népszerűsíthetik írásművészetüket, mondanivalóikat, önmagukat.

Az Ajándékregénytárt nem irodalmi céh, rend, vagy kaszt adja ki, nem cimborasági alapon jelennek meg a kötetek. A mi felfogásunk és célkitűzésünk az, hogy minden írónak jogot és módot kell kapnia a tömegekhez való eljutásra.

Következésképpen nincsenek is különleges kikötéseink. A téma szabad, tetszés szerinti s elfogadásra számíthat minden regény, amely irodalmi, művészi érték szempontjából érdemesnek bizonyul arra, hogy a nagy nyilvánosság elé kerüljön. A szórakoztató olvasmánytól kezdve egészen a bölcselkedő, vagy technikai beállítottságu regényig minden kéziratnak esélye van nálunk, ha megfelel a jó és érdekes regény legáltalánosabb alapfeltételeinek.

Kikötésünk csak a regény terjedelmére vonatkozólag van. A kívánt terjedelm 5800 nyomtatott sor, egy-egy sort 54 betűvel számítva. Tekintettel erre, csak gépirásos kéziratokat vehetünk figyelembe.

A kiadásra elfogadott regényeket meg-egyezős szerint tisztelteldjazzuk. A művet egyszeri és csakis erdélyi kiadásra vesszük meg, a nekünk eladott eredeti regény tehát Magyarországon, Csehszlo-

A GRIPPE

és az összes vele járó szenvedések mint: fej, hát és mellfájások, láz, ideges zavarak feltétlenül egy olyan szerrel kezelendők, amely egyidejűleg fájdalomcsillapító, megnyugtató és lázcsökkentő hatással bír. Ezeket a tulajdonságokat csakis egyetlenegy készítmény egyesíti magában és ez az

NEURALGINE JURIST

vákiában és Délsláviában másodközlésre még értékesíthető.

Az Ajándékregénytárral a B. L. és a Népujság kiadóvállalata sokoldalú, magaslatos hivatást teljesít. Az a ragaszkodás, becsülés és szeretet, amely a két újság iránt a haladó szellemű erdélyi magyarság minden rétege részéről megnyilvánul, kötelez s a kisebbségi magyar közművelődés mindig messzebbmenő szolgálatára serkent.

Ezért igyekszünk folytatni az Ajándékregénytár fejlesztését s minden lehetőségünk szerint előmozdítani azt, hogy a magyar író szabad, szoros és bensősé-

ges kapcsolatba jusson az olvasóközönség legszélesebb rétegeivel.

Magyar írók, használjátok ki ezt a lehetőséget! Sehol, egyetlen kiadóvállalatnál sem juthattok ilyen kedvező feltételek mellett szóhoz és nem mesélhetek, nem beszélhetek ilyen nagy, lelkes, hálás olvasótáborhoz.

Sorakozóra, magyar írók! Erdélyből, a többi utódállamból, Magyarországból és bárhonnan. Elő új regényeitekkel, új mesélni- és mondanivalóitokkal! Százszeres mohó, nagyszerű olvasóközönség várja írásaitokat a B. L. és Népujság Ajándékregénytárában. Vonuljatok fel a hivatásteljesítésnek erre a szabad, emelkedett, népszerű dobogójára!

ROSEN ALICE (Nagyvárad):

Te, meg én

Mi ketten egy világ vagyunk
s ha mosolyunkban gyúl a fény,
száz nemzedéknek vágya lobban.
Ősök vagyunk mi.
Te, meg én...

Nemzedékek százsodru láncba
kigyózik szájunk szögletén,
ha megcsókoljuk
egymást mi ketten:
Te, meg én.
Mérhetetlen jövőndök sulya
koronázza ilju fejünk,
életadta szent csoda-ékszer
csillog, amikor ölelünk.
Láncszem vagyunk s egy ismeretlen
Ötvös perget kérges kezén,
titkos jövőndök fénye villan,
ha összenézünk:
Te, meg én...

EGY POLGÁR VALLOMÁSAI

Írta: MÁRAI SÁNDOR

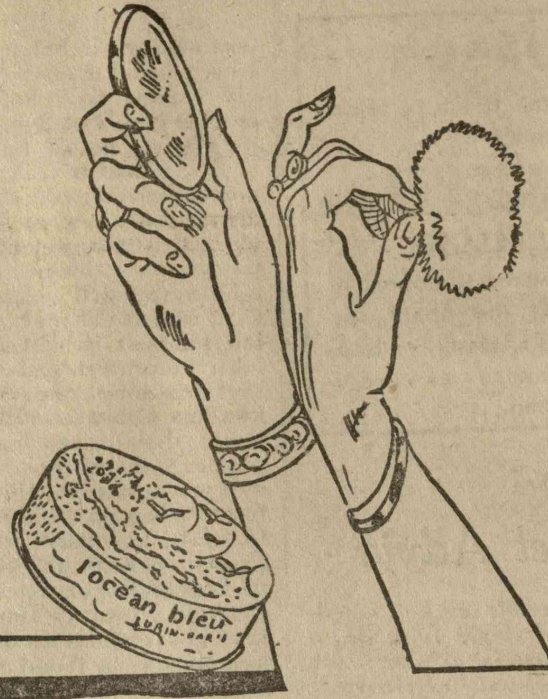
Mégis, a „szalon“-t nagy gonddal rendezték be, mahagonifából készült garnitúra állott itt, gyöngyház-berakásokkal, óriási tükrök, nagy, feketelakkos asztal, ezüst névjegytartóval, színültig tetézve előkelő ismerősök és alkalmi látogatók teljes cimet és rangot hirdető névjegyeivel, albummal, óriási tengeri kagylókkal, egy üvegdobozban anyám esküvőjén viselt mirtuszkoszorújával, bronz-hableánnyal, amely a hamutartó-tengerből kelt ki és fáklyát tartott a kezében, ki tudja, mi célból? — állt itt még egy életnagyságu, bronzba öntött dakli-szobor is, a család egyik eldöglött kedvencének hű másolata s még több „tárgy“ ezüstből, márványból és bronzból, egy megvesztett kódarab az elpusztult Messinából s egy fekete, metszett-üvegablakos szekrényben sorakoztak anyám könyvei, az a néhány, amit leánykorában gyűjtött, vagy apámtól kapott később ajándékba. A sok bronz és mahagoni persze ragyogott a portörlesztől; mentől ritkábban használták ezt a teljesen fölösleges szobát, annál gondosabban tisztogatták. A szalon butorai egyébként még anyai nagyapám butorgyárában készültek s ezért, kegyeletből, nem váltunk meg tőlük, mikor átrendeztük a lakást. A századvégi izlés remekei voltak e butorok, mahagoni és gyöngyház szellemes keverékei, karosszék, dór és ioni oszlopok ornamentikájával megstilizált széktáblák s általában minden butor darab gondosan iparkodott leplezni rendeltetését, a szék látnivalóan nem arra a célra szolgált, hogy reáüljenek, hanem éppen csak, hogy legyen. Ez volt a szalon s meg kell vallanom, ez a mi szalonunk izléses tartózkodásban, tömpített „stílusában“ még istenes volt a többi polgári szalonhoz képest, amelyeket gyermekkoromban a szomszédok és ismerősök lakásaiban láttam. Ezek a századvégi „modern“ butorok, melyeknek rajzát és mintáját nagyapám műhelyében, mint a többi magyar műhelybe, Bécsből küldöztették le minden esztendőben, két nemzedék izlését mérgezték meg. A „táblabíró világ“ biedermeieréből, e szelid, humanus és jóízű formákból átmenet nélkül nőtt elő az a palisander- és plüsszörnyűség, ami a századvégi butor volt. Az „ó-német“-ebédő igazán célszerű és izléses butor darabokból állott össze, ha összehasonlítjuk azokkal a fortuna-szelencés cirádákkal ékített „büffékkal“, préselt szőlőfűrtökkel feldíszített bőr- és fézkekkel, tükrös hálószoba-szekrényekkel, vörös plüssből összefércelt ka-

rosszékekkel, amelyeket a századforduló körül kezdtek gyártani szerte a hazában. S mind e lélektelen, szemponttalan szörnyűségekhez képzeljük hozzá az elmaradhatatlan disztárgyakat, a pálmákat a sarokban, a párnákat minden diványon és a láb alatt s a karosszékben, a kefetartót a falon, melynek gobelinje vadászjelenetet ábrázolt, az ezüst-szarvast az íróasztalon, mely aggancsának ágabogában tollszárakat tartott, a bronz bagoly-tintatartót, az emberi kéz mintájára formált márvány levélnyomókat, a színes gyöngy-függönyöket, a szivargyűrűből szellemesen és festőien összeállított és üveg alá préselt kályha-ellenzőket, a piszkafákat, melyeknek nikkelnyele zergapatát ábrázolt, a porcellán-golyókat, melyek szárnyaik között zöld évelő-nvényeket őriztek, az ezüstözött öntöttvas-gémekeket, melyek csőrükben névjegyet tartottak s a sok plüss, filcet, függönyanyagot, amellyel beborították ablakot, falat és butort, hogy hiba ne történjen, ha meg lehet őrizni valahol egy porszemet, vagy el lehet sikkasztani egy tühegyinyi napsugarat, ... ez volt együtt a „juste milieu“, magyarul az „interiőr“, a keret, melyben egy polgári nemzedék élt és nevelkedett. A mi lakásunkban talán megszürté valamennyire ezt az áradást apám jóízűsége, — de a korszak nagy terrorja elől mi sem menekültünk egészen ép bőrrel s egy-két bronz daru vagy bőrkeretbe foglalt himzéses falidisz, mely a „szarvasok etetését“ ábrázolta, akadt a szalonban, meg az „uri-szobában“. A viktoriánusi idők kispolgári izléstelenségének középeurópai feldolgozása volt ez az „új lakásművészet“ — s ahogy laktak, úgy öltözködtek, olvastak, „társalogtak“. A közelmúlt korok tiszta, szép formáit, nemes butorait a „felvilágosult, liberális polgárság“ ócska kacatnak tartotta, nagyanyák lomtárba való hagyatékának. Igaz, ekkortájt a világ hatalmasai is ezt az „izlést“ diktálták. Vilmos császár, vagy VII. Edwárd belső, meghitt szobáinak berendezése miben sem különbözött egy berlini bőrorvos várószobájának butorzatától. A korfui „Achilleion“ császár-szobájának íróasztala előtt egy forgatható zongora-szekrényre bőrnyeret szereltették fel a magas vendég s azon foglalt helyet, amikor dolgozott. Lehet-e csodálni, ha ugyanakkor egy magyar vidéki város egyik polgári lakásának előszobájában a kefetartó himzése vadászjelenetet ábrázolt?

8.

Az „uri szobában“, három üvegajtós szekrényben sorakoztak a könyvek. Anyám „könyvtára“. Már inkább csak disztárgy volt, a szalon berendezésének egyik kelleke s emléke a multból; a mahagoni-szekrény ajtaját ritkán nyitogatták. Vagy három tucat vörös vászonba kötött „Egyetemes regénytár“ adta ki a zömét anyám könyveinek s aztán nagy csapat német regény. Kedvenc írója volt Rudolf Herzog s kedvenc könyve ennek az íróknak „Das grosse Heimweh“ című regénye. Sárga bőrben, két kötetben diszhelyen állott Freytag „Soll und Haben“-je, aztán néhány kötet Schiller. Goethe a polgári könyvtárak nem kedvelték. Ugy találták, hogy „vizenyős, klasszikus“. Schiller inkább hozzátartozott a könyvtárhoz, különösen a „Haramiák“ és az „Ármány és szerelem“ kötetei, no meg „A harang“ egyik díszes kiadása. Schillerben valahogy a liberalizmus előfutárját látták, a forradalmárt. Goethe volt a „merev forma“, a „klasszikus maradiság“, az unalom. Nem hiszem, hogy a századvégi polgár sok egyebet olvasott volna Goethétől, mint a „Hermann und Dorothea“ néhány énekét az iskolában s később a „Vándor éji dalá“-t. Anyám kedvelte a „modern, német szerzőket“. Herzog és Freytag mellett

helyet kaptak kedves könyvei között Stratz, Ompteda s néhány német humorista művei. Itéletem nincs e könyvekről, mert gyermekkoromban, mikor a szülői könyvtárra reászabadultam, ösztönösen irtóztam e művektől s egyiket sem birtam olvasni. Különös módon akadt egy kötet Lilly Braun: „Memoiren einer Sozialistin“ is. Anyám izlésének igazolására mondom, hogy Marlitt vagy Court-Mahler-féle irodalom nem gyűlt fel könyveszekrényemben. Bizonyos, hogy Herzog és Freytag, a maguk érzelmes-hazafias szemléletén túl, igazibb írók voltak, mint a Dekobrák és Vicki Baumok, kiknek ponyvája ma elborítja a polgári hálószobák éjjeliszekrényeinek fedőlappjait. Verses könyvet még véletlenül sem vásároltak ebben az időben. A költészet rossz emlék volt, lidércálmom az iskolából, „memoriter“ és szorgalmi feladat. Az a kedves, naiv szokás, a „nagy költők“ aranyképeinek és halhatatlan verssorainak lemásolása az „albumba“, mely a mult század elején polgári családokban himzés, hárfázás és selyemre-festés mellett az uri leánykák „szellemi életének“ egyik bizonyítéka volt, a század végén nem divatozott már. Ma sem érem, hogyan került anyám könyvei közé Klopstock emésző-unalmas klapanciája, a „Messiás“? ... Magyar könyv kevés csak akadt e női könyveszekrényben.

Kivételes finomságu ideális puder az
OCEAN-BLEU
a különleges vonzó arcszín varázs-szere

Subin
PARIS

Az Ocean-Bleu és Donce France kölni-vizek megteremtője.

Szép fehér a fogak?

Ez a legszebb természetes ékessége az embernek.

A Chlorodont megőrzi a fogak szépségét és egészségét. Ha reggel es este használja, a

Chlorodont fogpaszta

vakító fehérre teszi a fogakat, anélkül hogy az értékes fogzománcot megtámadná.

Vita a „Háromszéki Tanalap“ körül

A történelmi múlt ébred föl abban a harcban, amit Háromszék megye a hatalmas értéket képviselő vagyonért a mai időkben folytat

Nem volt ez az alapítvány soha királyi adomány s nem volt ezekre a székely birtokokra birtokszerzési joga soha senkinek

Kézdivásárhely, április 7.

A kolozsvári „Keleti Újság“-ban néhány nappal ezelőtt közlemény jelent meg. A közlemény a „Háromszéki Tanalap“ ügyével kapcsolatos. Arról szól, hogy Szentkereszty Béla báró megyei képviselő a megyetanács határozatából kifolyólag királyi kihallgatást kért. Erről ír a „Keleti Újság“ s ezzel kapcsolatban ismerteti a „Háromszéki Tanalap“ eredetét és rendeltetését, sajnos azonban, egészen helytelenül. Nem tudom, hogy kitől kapta a lap a tájékoztatást, annyi azonban bizonyos, hogy akitől nyerte, az még felületesen sem ismeri a vagyon eredetét, rendeltetését, a vagyongazdálkodásban időközben beállott változások okait és a mai helyzetét.

A „Háromszéki Tanalap“ jelentős vagyont képvisel. Láthattuk már, hogy hasonló esetekben a tájékoztatás és a felületesség mekkora veszedelmet jelenthet. A kolozsvári lap felületes közleményében az a veszély rejtőzködhetik, hogy ennek a vagyonnak az eredetét is kétségbevonhatják, királyi adományként tekintik s ezen a címen mint állami vagyonnra, ráteszi a kezét valamelyik olyan intézmény amely a háromszéki székelység köznevelődési céljait meg nem érti, magának nem vallja s így ez a hatalmas vagyon is elvesz legalábbis a háromszéki székelyek szempontjából.

Ez a magyarázata annak, hogy helyet kérek most e lap hasábjain s röviden legalább igyekszem megvilágítani a „Háromszéki Tanalap“ eredetét és igazi rendeltetését.

A TÖRTÉNELMI MÚLT — EGY REGI KISAJÁRTATÁS TÖRTÉNETE

A Habsburg-uralomnak az erdélyi részekre történt kiterjesztése után a székely jogok teljes mellőzésével és erőszakosan létesített határőrök 2-ik számú gyalog és egyik huszárezred számára épületek voltak szükségesek különböző városokban és községekben, Háromszék megyében is. Ezeket az épületeket székely tulajdonként képező belsőségekben kellett felépíteni.

E tényadatokból önmagától következnek:

1. A „Háromszéki Tanalap“ sem eredetileg névze, sem fennállása idején, sem elkobzása alkalmával, sem visszaadása után soha nem volt állami vagyon.
2. A telkek, melyekre az épületek emeltettek, székely vagyont képeztek, melyek 1848-ig még hitlenség esetén sem voltak ugy elkobozhatók az uralkodó által sem, hogy azokkal ő mint sajátjával rendelkezhessek, avagy azokat kizárólag székelyeknek is adományozhassák, mert az elkobzott vagyont is, — ha érdemétől meg nem fosztott örökös volt, úgy ő, de ha nem volt, úgy szomszédja kellett hogy megkapja.
3. Az elkobzás ténye után és az osztrák polgári törvénykönyv magánjogi szabályainak a székelyekre történt kiterjesztése után, az 1867. évvel kezdődött ugynevezett alkotmányos korszakban történt visszaadása e vagyontömbből, bár módosította is a vagyon-tárgyak rendeltetését, de — mivel az elkobzás jogosságát senki soha el nem ismerte és semmiféle bírói fórum a székelység büntetését meg nem állapította — nem változtatott azon a jogi helyzeten, hogy a tulajdonjog a vagyontárgyakat, az azokat létesítő háromszéki székelységnek kívül nem székelyeknek is hasznára szolgáló önálló alapítvánnyá vált és ez alapítvány kezelésében a megye lakossága, mindenkor törvényes képviselője utján teljes és minden más idegen érdeket kizáró rendelkezése alá került.
4. Mint megyei kezelésben álló, megyei lakosság céljait szolgáló, a megyei székelység áldozatából származó vagyonra senkinek és semmi okból utódlási joga nincs és nem is lehet s ha mégis ez megtörténhetik, vagy megkíséreltett, úgy hitlen kezelés esetleg sorozatos intellektuális közokirathamisítás forog fenn azok részéről, akik akár tényekkel, akár tanácsaikkal ezt előidéztek.

AZ UJKORI HARCOK

Az alap ügye 1928. évben került először Háromszék megye tanácsa elé egy általam tett indítvány kapcsán, hogy ez alap jogiszemélyiségét ismertessük el és létsítsük újból, mert akkor már elkéstünk a törvényszerinti azon intézkedéssel, hogy egyszerűen bejelentsük az alapítvány létezését és bemutassuk annak alapító okmányát, mely legutóbb 1904. évben kelt. Majd 1933. évben újult fel ismét a kérdés, midőn egy 1931. év március 26-án megjelent királyi rendelet alapján elvonatott a megye

A 2-ik számú székely határőr gyalogezred, valamint a székely határőr huszárezred ingatlan javai ugy keletkeztek, hogy azokat a székelység tulajdonát képező ingatlanokból vette igénybe a határőr ezred parancsnoksága, mint üres telkeket s azokra az egyes épületek a székely határőr huszár- és gyalogezredre tartozó székelység saját pénzéből, anyagából s nagy részben munkájával, legfennebb a határőr katonaság mérnökkari tisztjeinek tervei és utasításai szerint, — akik között sokan voltak székelyek is, — épültek mindazon városokban és községekben, ahol ily épületek voltak és vannak maig is. Az épületek legnagyobb része, sőt a Kézdivásárhelyen és Sepsiszentgyörgyön lévő mindenike, a XIX-ik század elején, vagyis ezelőtt 100—120 évvel, — tehát jóval a határőrezred felállítását után — épültek s így azoknak kétségtelen megteremtői a székelyek voltak.

A 1848—49-iki, az osztrák császári ház ellen folytatott küzdelem során a székelység, főleg annak határőr katonasága és tisztikarja kiképzés alatt álló ifjúsága a forradalom mellett harcolt. Ezért a Habsburg uralkodóhoz akkori feje, a volt osztrák császár és magyar király, az ugynevezett abszolutizmus idején, e székely vagyont elkobozta. Később, 1868-ban, visszaadta, de nem azzal a jelleggel, mellyel ezek az épületek az elkobzás előtti rendeltetésüket szolgálták, hanem

„Háromszéki Tanalap“ létesítése mellett,

„Nemes Háromszékvármegye közönségének, vagyis se nem katonai, se nem közigazgatási célra és nem kizárólag a megye székely lakosainak, hanem az egész megye közönségének, tehát minden rendű, rangú, fajú, vallású polgárának, hogy e vagyon jövedelméből iskolák létesítsenek és megyei főiskolai tanulók segélyeztessenek, — amely vagyon sui generis alapítvány jelleggel bír, — és hogy azt a nemes Háromszékvármegye mindenkor törvényes képviselője kezelje, a tulajdonjog azonban mindörökké a „Háromszéki Tanalap“-ot illesse.

rendelkezése alól a tanalap kezelése. Végül 1933. évben — midőn a megyei tanács újból felváltotta az időközbi bizottságot, — egy kiküldött 3 tagú bizottság javaslatára — egyhangu határozatot hozott a megyei tanács, hogy egyidejűleg az összes illetékes miniszterek megkeresésével, öfelségéhez is felségfolyamodvánnyal fordul. Azt kérte ez a határozat, hogy a tanalap kezelését adja vissza a megyének, mert az — önálló alapítványként — arra a célra kívánja használni, melyre ez rendelkezett. A téves telekkönyvi átíratást pedig, melyet a Casa Școalelor javára a Comitetul Școlar Județean kezelési jogának feltüntetése mellett tulajdonjogszerzés gyanánt eszközöltek, semmisítse meg.

Mindennek főindoka az volt, hogy e vagyontárgyak mind és kizárólag a megye székely határőrvédők katonaságának vagyonából, munkájával és áldozatkészségéből keletkeztek és pedig a XIX. század elején. Nem képezték soha királyi adomány tárgyát s 1849 után császári önkényuralmi rendelettel törvényellenesen, a székelység büntetésének bírói megállapítása nélkül vették el a székelységtől s éppen e törvényellenes jövevényeként adatott a megye rendelkezésére meghatározott cél kitűzése: a „Háromszéki Tanalap“ létesítésének legfelsőbb elrendelése mellett az akkori magyar belügyi, pénzügyi és igazságügyi minisztériumok előterjesztésére Ferencz József akkori magyar király 1869 február 16-án kelt legfelsőbb elhatározásával.

E határozat végrehajtását azonban az akkori megyefőnök mindenáron igyekezett meggátolni. Kitalálta azt a jogi képtelenséget, hogy megkérdzte a belügyminisztert, mint a megyei tanács „tutelarís hatóságát“, hogy vajon szabad-e hozzá és miniszter társaihoz, avagy éppen öfelségéhez fordulnia a megyei tanácsnak: Aztán nem adta ki a határozatot Szentkereszty Béla báró képviselőnek, aki a küldöttséget a királyhoz vezette volna, hogy a határozatot felségfolyamodvány alakjában kézbesítse.

Az új kormány jöttekor aztán — ez év február 26-án — az állandó bizottság egyhangúlag elfogadta dr. Molnár Dénes bizottsági tag indítványát: különböző jogi indok alapján kérje a megyei képviselőt a kézdivásárhelyi és sepsiszentgyörgyi telekkönyvi hatóságok tulajdonjog bekebelezését elrendelő 2742—1932. és 43/242—932. telekkönyvi számú végzéseinek

GONDOZZA FOGAIT

A DENTOL (szájviz, fogkrém, puder, szappan) tökéletesen fertőtlenítő és nagyon kellemes ízű fogászati készítmény. Pasteur kísérletei alapján készítik, pár napi használat után megerősíti a foghúst és szájpaddást, a fogakat ragyogó fehérré teszi és megtisztítja a leheletet. Használatát különösen ajánlatos dohányzóknak. Használatát után szánkban állandóan kellemes, üde ízt érzünk. A DENTOL kapható minden gyógyszer-tárban, drogériában és nagyobb illatszertárban.

AJANDÉK: Ha beküldi GEGLAS cégnek, București, Str. Precupeții Vechi 1 sz alá ezt a „Brassói Lapokban“-ban megjelent hirdetőt, rendszeres felülbélyegezett borítékban, nevének és pontos címének feltüntetésével, teljesen ingyen küldenek Önnek egy mintacsomag DENTOL-t.

ujbóli kiadását, mivel e végzések kézbesítése nem történt a törvényes képviselőre jogosítottak kezéhez s folyamodvánnyal támadja meg azokat, mert a királyi végzés tartalma ellenére rendeltetett el a tulajdonjognak a Casa Școalelor nevére való bekebelezése.

Hangsúlyozom, hogy a „Háromszéki Tanalap“ nem elemi iskolai célokat szolgált, hanem valójában és mindig csupán felsőbb iskolákban tanult megyei ifjak segélyezését. Ennek a célnak szolgálata pedig nem tartozik a „Comitetul Școlar Județean“ hatáskörébe.

Mint hogy e tanalap sem eredetileg, sem fennállása idején, sem elkobzása alkalmával, sem visszaadása után soha nem volt állami vagyon,

ezt a vagyontömböt ma sem lehet olyanak tekinteni, mint amely királyi adományból keletkezett volna, sem olyanok, amit az állami jogutódlás jogán el lehetne venni a megye székelységétől, illetve közönségétől.

Ha pedig az idők változatával lehet és kell is arról beszélni, hogy a tanalap vagyona a megye kezelésében maradv, önálló jogiszemély gyanánt, ne csak a megye székely lakosságának érdekeit szolgálja kizárólag, hanem az 1869. évi legfelsőbb elhatározás szavaival élve, „Háromszék közönségének“ érdekeit, az egyedüli helyes megoldás csak az lehet, hogy:

- a) akár az illetékes minisztériumok előterjesztésére és intőzkedésére, a felségfolyamodvány eredményének bevétele nélkül,
- b) akár a felségfolyamodvány érdemi elintézése kapcsán állították helyre az előző jogi és törvényi állapot s kerüljön a vagyontömb vissza annak a megyének kezelésébe, amely egyedüli jogutódló a volt székely gyalog- és huszárezrednek és amelyek vagyona meghatározott rendeltetéssel kezelendő tovább is, mint önálló jogiszemély vagyona az arra illetékes megyei szerv által.

E vagyonnak tehát semmi hasonlósága nincs az ugynevezett „Csiki Magánjavak“-hoz, más, minthogy közvagyon, mely a megye közönségét illeti.

Igaz, az a királyi „Legfelsőbb elhatározás“, melyet 1869 február 16-iki kelettel az akkori magyar minisztérium előterjesztésére az akkori uralkodó, Ferencz József irt alá, „kegyelem-ből“ való visszaadásról beszél, holott a minisztérium előterjesztésében kifejtett célokra valójában in integrum restitúció-t végzett,

visszaadva az elkobzott vagyont, illetve az elkobzott vagyont Háromszék megyében lévő részét e megye közönségének.

Ez az uralkodói tény beismerése annak, hogy nem is volt joga azt elvenni Háromszék megye székely lakosságától, mely azt ha nem is szabad akarattól, de szabad földön és szabad székelyek verejtékes munkájával létesítette.

Ezt jegyezzék meg mindazok, akik könnyelműen beszélnek nyilvános helyeken az alapról s nem vesznek fáradságot a kérdés megismerésére.

Dr. Molnár Dénes

Kozmetika

Rovatvezető:

Dr. med. HERSKOVITS ERZSI

A fiatalok szépség-hibák

nem kevésbé érdemelnek figyelmet, mint az idősebb korban jelentkező rendellenességek. Szinte azt lehet mondani, hogy a serdülőkor határozza meg a nő későbbi szépségét. Ha serdülőkorban az arcon és általában a bőrön szépséghibák jelentkeznek, ezeket nem szabad az azal könnyelmű kijelentéssel nyugtázni, hogy „majd elmúlnak, ha nagyobbra nősz“, — mert bizony, ezek a szépséghibák a legtöbb esetben nemhogy nem múlnak el, de elhanyagolásuk folytán még súlyosodnak is.

A serdülőkor pedig különösen kedvez a különböző szépséghibáknak. Ilyenkor a test valamennyi mirigye fokozott munkába kezd. A túlzott mirigyműködés pedig előidézi a bőr nagyobb mértékben való zsírosodását. A bőr és különösen az arc bőr zsírosága már magában véve is kellemetlen, de ennél sokkal komolyabb következmény az, hogy ez a zsírosodás a pattanások és mitesszerek előidézésében is nagy szerepet játszik.

A serdülő leány nem sok gondot fordít mitesszereinek és pattanásainak szaksze-

MEGHÍVÓ

SZÉKELY és RÉTI BUTORGYÁR R. T.
MAROSVÁSÁRHELY — BRASSÓ — BUCUREȘTI.

szívesen látja TAVASZI BUTORKIÁLLÍTÁSÁRA.

Számtalan interieurben készen kapja a modern lakásberendezés legszebb lehetőségeit.

LEGUJABB MODELLEK!
CÉLSZERŰ ÉS STILUSOS KOMBINÁCIÓK.

ri kezelésére s inkább sajátkezűleg nyomkodja ki az arcon mutatkozó ilyen elváltozásokat. Ez persze mindenekelőtt a fertőzés veszélyével jár, de még ha a fertőzést el is kerüljük, kitesszük magunkat annak a kellemetlenségnek, hogy a kinyomott mitesszer vagy pattanás helyén csunya hegek, mély lyukak keletkeznek. Ezek a mély lyukak azután folyton megtelnek zsíradékkal s ez a zsíradék megkeményedve és feketén elcsufítja az arcot.

Igen gyakran azonban a pattanások összefolyának s az arcon komoly gennyedések lépnek fel, melyek semmiféle nyomogatásra sem mulnak el. Ha az ilyen elgennyesedett arcot nem kezeljük, az sokáig tartó gyulladáshoz vezet, ami ha el is mulik idővel, az arcon egész életünkön át tartó nyomokat hagy maga után, amelyeknek eltüntetése már igen nehéz feladatot ró az orvosra.

A fiatalkori szépséghibák tehát majdnem minden esetben nyomot hagynak a bőrön s ezért elengedhetetlenül fontos azoknak a kellő időben történt kezelése. Ezzel sok kellemetlenségtől óvhatjuk meg magunkat.

A bőr és mindenekelőtt az arc bőr hibái szinte kivétel nélkül a belső mirigyek megzavart működésének külső je-

leként mutatkoznak. Az orvos feladata tehát mindenekelőtt az, hogy a belső mirigyek eme zavarait felkutassa, mert hiába alkamazunk külső, helyi gyógymódot ott, ahol a rendellenesség okozója a mirigy működés. Természetesen a belső kezeléssel egyidejűleg külső gyógymódot is alkalmazunk, de csakis a belső kezeléssel összhangban.

KOZMETIKAI ÜZENETEK

„Ritka“. 7-10 naponként mossa kénes szappannal.

R. Z. Kolozsvár. Szőrszálaikat diathermiás eljárással nyomtalanul eltüntetheti. Csak szakorvossal végeztesse.

B. mare. N. A. Orrszirosodás és mitesszerek ellen nem elég hatásos a csak szeszkes ledörzsölésekkel való kezelés. Ennél jobb módszerek is vannak, melyeket azonban csak levélben írhatnak meg. Küldjön válaszlevelet.

„Három kislány“. Csupán sebészi beavatkozással segíthet ezen a rendellenességen.

„Háziszer“. Ne kísérletezzék háziszerrel. Saját arcra bántja meg. Kérje ki orvosa tanácsát.

„Előfizető lánya“. Vízértágulást ma már teljes eredménnyel lehet gyógyítani.

SZELLEMI TORNA

Keresztrejtvény

1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	13
K	A	S	Z	T	E	S	K	E	T			
14	15	16	17	18	19	20	21	22	23	24	25	26
M	I	C	K	I	C	Z	R	O	I			
27	28	29	30	31	32	33	34	35	36	37	38	39
I	R	A	V	A	E	C	E	T	L			
40	41	42	43	44	45	46	47	48	49	50	51	52
D	D	R	A	E	R	E	D	E	T			
53	54	55	56	57	58	59	60	61	62	63	64	65
A	M	O	T	T	N	D	B	E	D			
66	67	68	69	70	71	72	73	74	75	76	77	78
S	B	A	G	J	O	N	E	R	O	S		
79	80	81	82	83	84	85	86	87	88	89	90	91
B	E	R	E	I	D	T						
92	93	94	95	96	97	98	99	100	101	102	103	104
A	L	A	P	U	N	O	K	A	L	E	I	
105	106	107	108	109	110	111	112	113	114	115	116	117
T	A	N	I	T	G	N	G	A	J	O	N	
118	119	120	121	122	123	124	125	126	127	128	129	130
T	I	T	K	O	S	A	M	A	T	E	T	
131	132	133	134	135	136	137	138	139	140	141	142	143
A	A	N	I	S	A	D	A	P	E			
144	145	146	147	148	149	150	151	152	153	154	155	156
K	E	N	E	T	A	M	A	S				
157	158	159	160	161	162	163	164	165	166	167	168	169
Z	A	M	A	T	S	A	M	O	N			

Vízszintes sorok: 1. Szigoruan elkülönített társadalmi osztály Indiában. 6. Egyházilag összead. 10. Lengyel költő. 12. Király, franciául. 14. Nemzet. 15. ntil (Előrel) 16. Savanyu folyadék. 18. L. T. 19. Angol tengernagy, a burgonya elterjesztője. 21. Származás. 23. Helyhatározó. 25. N. D. 27. Attila testvére, alighanem bátyja. 28. Fegyver ejti. 29. Üsd de ne nagyon. 32. A szerelem istene. 33. A keleti gót mondakör központja, a német nemzeti hősmónda főalakja, az Amelungok királyi-ház sarja. 36. Fundamentum. 38. Lezármazott rokon. 39. Valuta. 42. Oktat. 44. G. N. 45. A szabadságharc egyik tábornoka (schwechati csata). 47. Diva. 49. Szeretni, olaszul. 51. Német előljáró. 52. Fűszer. 54. Női név (ritka). 55. Mászhangzó, fonetikusan. 56. Mázol, olajoz. 58. Tiberius császár öccse, Nero Claudius Drusus kapta a szenátustól kitüntető jelzőként. 60. Aroma. 61. Péter apostol eredeti neve.

Függőleges sorok: 1. Dohánykülönlegesség. 2. A. C. 3. Kártyaműszó. 4. Nyári vihar. 5. Tropicus butorfa. 6. Ime, latinul. 7. Szláv nép. 8. Ó, németül. 9. Spanyol város. 10. Mithoszbeli király, kinek számárfülei voltak. 11. I. E. 13. Részeg. 17. Bányász kifejezés; a fémtartalmu kőzetréteg neve. 19. Toppant. 20. Török Bánt szülőhelye. 22. Lektárral töltött fűtőtest. 24. reskovszkij (író). 26. Ókori íróhely. 30. Afrikai antilopféle. 31. Rag. 34. Leíró költészet. 35. Be nem ismert. 36. Lovastámadás. 37. Loyola Ignác rendalapító társa, a jezsuiták második generálisa. 40. Megyek, latinul. 41. Figyelmeztetés. 43. föld, a Brit-Zuluföld legészakibb része; . . . sziget. Barátságsgazetek Polinéziában. 46. Megszólitás. 48. Gyorsan megy. 50. Francia folyó. 53. A strontium vegyjele. 55. Kárhágó népe. 57. A nátrium vegyjele. 59. „Társaság“ angol rövidítése. A megfejtésekből beküldendő a vízszintes: 1, 10, 19, 27, 33, 43, meg a függőleges: 4, 10, 17, 20, 34 és 37-es szavak.

A B. L. március 18-án megjelent számában közölt keresztrejtvény megfejtése a következő: Vízszintes sorok: 11. Tobogán, 13. Sziréna, 16. Nizza, 19. Sulina, 37. Számum, 59. Legatus, 61. Marat. Függőleges sorok: 1. Forum Romanum, 2. Abál, 4. Agenor, 53. Lupa, 58. Malaga, 46. Kiss. Helyes megfejtést küldöttek be: Schlett Pirocska, Polacsek László, Fürstner Rezső, Bogyó János, Neumann Miklós, Cziffer Lenke, Gáll Máttyás, Gidály Bandi, Nussbaum Pál, Weisz Samu, Langos Róbertné, Bene József, Kásás Béláné, Pálmai Béla, Bokor Baba, Márton Emilia, Ugron Árpád, Fodor József, Andrásovsky Jenő, Arató Gyula, Fazekas István, Hadnagy Jolán, Nagy Ilona, Zsigmond Imre, Turcunó Bódis Karolin, Péter Jeremiás, Szolga Etelka, Vadász Mici, Sajóvits Rózi, Kósa Rózi, Bécsi Miklós, Kaszás Teresi, Sándor Gyula, Winkelmayer Ottó, Ujvárcsey Erőné, Herczeg Kálmán, Kömpfe Márta. A március 18-án megjelent keresztrejtvény megfejtői közül kisorsolt három könyvnyertes nevét, mult heti számunkban közöltük.

A B. L. március 25-én megjelent keresztrejtvény helyes megfejtése a következő: Vízszintes sorok: Nem az iskola, hanem az élet számára tanulunk. 18. Aisopos, Aigina, 25. Bolygó zsidó, 43. Erdélyi helikont, 53. Leszek a cselédje, 70. Assuan, Turini, 75. Drótköteleken. Függőleges sorok: Nobel-díjjal jutalmazott és világhírű írók. 24. Z. M. kes Kelemen. 26. Tehetetlenség, 29. A variométer, 36. Omen, kóser. Helyes megfejtést küldöttek be: Schlett Pirocska, Ro enfeld Tibor, Neumann Miklós, Bécsy Miklós, Kaszás Teresi, Smil Mancika, Szép Annus, Arató Gyula, Rózsahegy I., Balázs Béla, Indig Emil, Weisz Samu, Andrásovsky Jenő, Nagy I'ona, Mikóh Fülöp, Pálmai Béla.

E heti nyereménykönyveinket sorsolás útján a következők nyerték: 1. Smil Mancik, 2. Nagy Ilona, 3. Rosenfeld Tibor.

Rádió műsor

Vasárnap, április 8

BUKAREST. 11.50: Vallásos előadás. 11.45: Vallásos zene. 12: Szimf. hgv. hanglem. 13: Déli hangverseny hanglem. 14: Rádióújság. 14.20: Könnyű zene hanglem. 19: Rádióújság. 20: Rádiószabadegyetem. 20.20: Hawaya hármas. 20.45: Előadás. 21: Erdélyi zene. 21.20: Rádiózenekari hgv. 22: Előadás. 22.15: A hgv folyt. 22.45: Rádióújság. — BUDAPEST. 10.15: Hírek. 11: Protestáns istentisztelet. 12: Katholikus istentisztelet. 13.30: Az Opera zenekarának hgv. 15: Hanglemezek. 16: Mezőgazdának. 16.45: Kosvay hármas hgv. 17.30: Csevegés. 18: Losonczy-Schweizer szalonzenekarának hgv. 18.45: Előadás. 19.30: Budai cigányzenekara. 20.30: Pekár Gyula cseveg. 21: Kálmán Imre: Őszi hadgyakorlat c. operettje. 25.15: Táncczene. 24: Kávéházi zene. — BÉCS. 9.05: Reggeli hgv. 12.20: Zenekari hgv. 13.30: Szórakoztató hgv. 16.30: Kamarazene. 19: Szórakoztató hgv. 23.15: Táncczene.

Hétfő, április 9

BUKAREST. 13: Hanglemezek. 14.20: Könnyű zene hgl. 18: Rád.ó hgv. 19: Rádióújság. 19.20: A hgv. folytatása. 20: Rádiószabadegyetem, hgl. előadás. 21: Kardal. 21.30: Gordonka hgv. 22.15: Román zene. 22.45: Rádióújság. 23: Kávéházi zene. — BUDAPEST. 7.45: Torna, hanglemezek. 10.45: Hírek, 11. Előadás, hgl. 13: Déli harangszó. 13.05: Weidinger szalonzenekara. 14.30: Rádióhgv. 16.30: Diákok félórája. 17: Asszonyok órája. 18: A nagyadó postája. 18.50: Hangleme. 20: Klárinet hgv. 20.30: Csevegés. 21.10: A filharmonikusok Lehár hgv. Vezényel: Lehár Ferenc. 23.50: Rígó cigányzenekara. 0.20: Hetényi-Buday-Sebő hármas. — BÉCS. 13: Déli hgv. 22: Franz Schubert hgv. 23.15: Esti hgv.

Kedd, április 10.

BUKAREST. 13: Hanglemezek. 14.20: Könnyű zene hangl. 18: Délutáni hgv. 19: Rádióújság. 19.20: A hangv. folytatása. 20: Rádiószabadegyetem. 21: Régi románcok. 21.20: Rádióhangv. 22: Előadás Romániáról. Rádióhgv. 22.45: Rádióújság. BUDAPEST. 7.45: Torna, hanglemezek. 10.45: Hírek. 11: Előadás, hangl. 13: Déli harangszó. 13.05: Hanglemezek. 14.30: Cigányzene. 17: Csevegés. 18: Előadás. 18.30: Táncczene. 19: Francia nyelvlecke. 19.30: Ország Tivadar hegedűhangv. 20.10: Csevegés. 20.30: Lehár Giuditta c. operettjének közvetítése az Operaházból. 23.05: Magyar cigányzenekara. 0.30: Kurina Simi cigányzenekara. BÉCS. 13: Ismert művészek hanglemezei. 13.50: Szórakoztató zene. 14.10: A szórakoztató hangv. folytatása. 17.05: Délutáni hangv. 20: A bécsi szimfonikusok szórakoztató hangv. 21.15: Bruckner IX.-ik szimfóniája. 23.05: Cigányzene.

Szerda, április 11.

BUKAREST. 13: Hírek. Hanglemezek. 14: Könnyű zene. 18: Rádióhgv. 19: Rádióújság. 20: Rádiószabadegyetem. 21: Zongorahangv. 21.30: Előadás. Fágara-anu Olga dalhangv. 21.45: Zongorahangv. 23: Kávéházi zene. BUDAPEST. 7.45: Torna, hanglemezek. 10.45: Hírek. 11: Előadás, hanglemezek. 13: Déli harangszó. 13.05: Álom — vokál ötös. 14.30: Rád.ó hgv. 16.30: A diákok félórája. 17: Előadás. 18: Csevegés Kossuthról. 18.30: Cigányzene. 19.40: Olasz nyelvlecke. 21.10: Dalhangv. 20.45: Anyegin szerelme. Részlet Puskin regényéből. 21.45: Hanglemezek. 22.40: Sporthírek. 23: A Budapest főváros zenekarának hangv. 0.30: Cigányzene. BÉCS. 13: Déli hangv. hanglemezek. 15.50: Szórakoztató zene. 14.10: A szórakoztató hangv. folytatása. 17.05: Délutáni hangv. Régi táncczene. 20: Szórakoztató hangv. 21.45: Tarka-óra. 23.10: Táncczene.

Csütörtök, április 12.

BUKAREST. 13: Hírek. Hanglemezek. 14.20: Könnyű zene. 18: Délutáni hangv.

C
A
R
M
O
L

A
LEOJABB
BEDÖRZSOLES

SZAGGATÁSOK

HÜLÉS

REUMA ELLEN

19: Rádióújság. 19.50: Rádiószabadegyetem. Előadás. 20.30: Közvetítés a Román Operából. BUDAPEST. 7.45: Torna, hanglemezek. 10.45: Hírek. 11: Előadás, hanglemezek. 13: Déli harangszó. 13.05: Bertha szalonzenekara. 14.30: Smirnow balalajka hangv. 17: Meseóra. 18.30: Kosáry Emmi énekel. 19: Angol nyelvlecke. 19.30: Hangv. 20.30: Csevegés. 20.50: Előadás a stúdióból. 22.20: Hírek. 22.55: Cigányzene. 24: Stefániai Imre zongorahgv. BÉCS. A bécsi szimfonikusok déli hangv. 19.20: Zenekari hangv. 21.05: Richard Strauss emlékhgv. 23: A bécsi szimfonikusok szórakoztató esti hangv.

Péntek, április 13.

BUKAREST. 13: Hírek, hanglemezek. 14.20: Könnyű zene. 18: A rádió zenekarának hangv. 20.20: Rádiószabadegyetem Hanglemezek. Előadás. 21: A bukaresti filharmonikusok hgv. 22.45: Rádióújság három nyelven. — BUDAPEST. 7.45: Torna hgl. 10.45: Hírek. 11: Előadás hgl. 13: Déli harangszó. 13.05: Az állásnélküli zenészek hgv. 17.50: Magyar hármas. 16.30: A diákok félórája. 17: Csevegés. 18: Előadás. 18.50: Magyar dalok zongorán. 19.35: Varieté óra. 20.30: Verdi „Don Carlos“ c. operájának közv. az Operaházból. 0.20: Cigányzene. — BÉCS 13: Déli hgv. Ismert művészek hgl. 13.50: Szórakoztató zene. 14.10: A hgv. folyt. 14.30: Parasztzene. 17.10: Délutáni hgv. 18.15: Zongora hgv. 20: Szórakoztató zene. 23.25: Hanglemez hgv. Paul White-man dzsezz-zenekara játszik.

Szombat, április 14

BUKAREST. 13: Déli hgv. 14.20: Könnyű zene. 17.15: Gyermek órája. 18: Délutáni hgv. 19.15: A hgv. folytatása. 20.20: Hanglemezek. 21: A rádió zenekarának hgv. 21.40: Rádióposta. 22: A rádió zenekarának hgv. 22.45: Rádióújság három nyelven. 23: Kávéházi zene. BUDAPEST. 7.45: Torna hgl. 10.45: Hírek. 11: Előadás. 13: Déli harangszó. 13.05: Rádióhgv. 14.30: Magyar dalok cigányzene mellett. 17: Meseóra. 18: Csevegés. 18.30: Katonazene. 20.20: Mocsányi és Lakos hgv. 21: Tarka est. 23.10: Cigányzene. 24: Dzsezz. — BÉCS. 12.30: Hanglemez hgv. 13: Alpeli dalok. 13.50: Szórakoztató hgv. 14.30: A hgv. folytatása. 17.30: Délutáni hgv. 20: Dalok. 21.05: Háromfelvonásos vigjáték. 23.20: A néppera zenekarának esti hgv.

SZÉP IS
JÓ IS
BŐ IS

A MAUTHNER-MAG
termése!

Forduljon legközelebbi bizományosunkhoz vagy cégünkhez:

Edmund Mauthner
Arad, Bul. Regele Ferdinand 42

Telefon 269 — Telegram: Mauthner.

"A Prof. Dr. Páter-féle vese- és hólyagbajok elleni tea a vesekővemből már nagy mennyiséget eltávolított és remélem, hogy további 5 doboz elhasználása után egészségem teljesen helyreáll." Fenti írásbeli elismervényt küldte hozzánk 1927 január hó 13-án H. H. ur Bukarestből. Ilyen és számos más bizonyítvány fekszik előttünk az ország minden részéből, ami egy bizonyítéka annak, hogy ezt a kiváló és régen kipróbált gyógyszert már nagyon sok

vese- és hólyagbeteg

eredményesen használta. Ezen gyógytea használata különösen a következő betegségeknél ajánlható: vizeletelési nehézségek, vesekő, hólyagbaj, hólyagkő, vízkór, lúgykő és minden más hasonló vese- és hólyagmegbetegedéseknél, amelyeket az előrehaladott életkor okoz. Idejében való használatnál biztos a hatás. Próbacsomag ára 32 lej 50 bani, a nagy doboz ára 88 lej. Egy egész kurához 3-6 dobozt használnak, a betegség neme szerint. Kérjen a gyógyszerárban, vagy drogériában csak eredeti Prof. Dr. Páter féle vese- és hólyagbajok elleni teát. Kapható minden gyógyszerárban és drogériában. Postai szétküldés Csillag gyógyszerárban, Brassó, Hosszu-utca 5.

A modern házasság

Írta: Prof. Dr. Wilhelm Steckl, fordította és jegyzetekkel ellátta Dr. Gártner Pál. **Ára 90 lej.** Kapható a **Brassói Lapok Könyvosztályában**, Brassó, Kapu utca 56-58. sz. alatt az udvarban.

"OLLA" GUM
Követlenül kimondottan eredeti **OLLA-t**, mely évi zedek óta elismert és vezető minőségű!

Szép üzlethelyiség
Brassó, Kut utca 36.
kiadó.
Érdeklődni ugyanott.

Primăria Municipiului Braşov
No. 7410-1934 Serv. Economic
HIRDETMÉNY
A 4915-1934 szám alatt közzétett árlejtsési hirdetés — az új sportpályán épített emelvény alatti helyiségek kiépítésére vonatkozólag — ezennel kiegészítjük azzal, hogy az árlejtésen képesített építőmesterek is vehetnek részt.
Brassó, 1934 április 3.
Com.sia interimară:
Presedinte: Secretar General:
Dr. F. Bogdan mp. Socaciu mp.

Esakis
al jó a kávé

Bevásárlásnál a címke superoxydot jelezhet,
de néhány hét múlva az üveg már csak vizet tartalmaz, bal, minden fertőtlenítő hatás nélkül.

A superoxyd a legismertebb fertőtlenítőszer,

mert hatása teljesen biztos és mert a legérzékenyebb szöveteket sem sérti meg. Azonban a superoxydnak **frissnek** kell lennie. Ha néhány hétig üvegben áll, szétbomlik és elveszti hatóerejét. Tegyen egy tablettát Hyperolt egy fél pohár vízbe és azonnal rendkívül erős, **friss superoxydja** lesz. **Őn és gyermekeit öblögessék szájukat minden reggel Hyperollal és védve lesznek a baciilusokkal és betegségekkel szemben!** Gondoljon arra, hogy egy jó, hatékony fertőtlenítőszer sem lenyelni sem mint egy cukorkát a szájban szétoladni hagyni nem lehet.

FRISS superoxyd HYPEROL

ből készítve, a legjobb fertőtlenítőszer és nem mérgező.
Kapható minden gyógyszerárban és drogériában
Kis tubus 10 tablettával 30 lej
Nagy tubus 20 tablettával 47 lej

APRÓHIRDETÉSEK

Egy szó 4 lei, vastag betűkből 8 lei. Legkisebb hirdetés 10 szó. Aláírást keresőknek, vagy ugyanazon szövegű hirdetés négyszer feladásánál 25% engedmény. A hirdetési díjak előre fizetendők. Támpéldányt nem adunk.

Véte'-e'adás
Mégvételre keresetük kisebb, üzempépes gőzfejlesztő kazán. Cim 11219. szám alatt a brassói kiadóban.
Eladó 7 vagon typ. 30-as sin. aprányaggal. Eisner et Fritsch Braşov. 11628

BIRI NENI szakácskönyv egyetlen háztartásban sem nélkülözhető. **Ára kötve 100 LEJ** Megrendelhető a Brassói Lapok Könyvosztályától.
M. A. V. 6 lóerős, 10 légkörű kazán és ugyanaz a cséplőszekrény, 4 láb széles Hoffherle's herefejtő eladó. **János Károlynál, Ghidfalju, Traiscuane. 11518**

Huszonnégy éves, tanult kémefestő, vegyértészti ó segéd állást keres. Cim 11632. szám alatt a kiadóban.

Veóyes
Hölgyek! Biztos jövőt csakis kozmetikai iparral szerezhetnek maguknak. Allandó tanfolyam Bucureşti, Berthelot 5.

Az Ön egészségét
óvja meg, ha lakásának és irodájának padlóját a higienikus **LINOLEUM**-burkolattal látja el. Linoleumot nagy választékban talál.
Tellmann & Wocet cégnél,
Brassó, Buzasor 8.

Regin városától 2 km-nyi távolságra eladó 110 kat. hold elsőosztályú birtok épületekkel és felszereléssel. Esetleg kisebb rész is eladó. Érdeklődni dr. Schwartz József, Reghin.
Jóhangu Wolff-zongora helyszüke miatt sürgősen eladó. Cim 11625. szám alatt brassói kiadóban.

Kirándulás Bukaresibe
190.- lej
Jelentkezni április 10 ig **EUROPA MENETJEGYIRODÁBAN**
Brassó, Korona szálloda épületében.

Állást nyer
Kávé- és teaimport cég Erdélyben és Bánátban jól bevezetett utazót keres. Ajánlatokat „Garanciaképes” jellegre Rudolf Mossehoz, Cluj. 11626

TÁRSASUTAZÁS BUDAPESTRE
kollektiv utlevéllel
Jelentkezni:
EUROPA MENETJEGYIRODÁBAN
Brassó, Korona szálló épületében

Állást keres
Külföldön képzett, három nyelv tudásával rendelkező, kiváló zongorista, vizsgákra előkészít, nevelőnői állást keres. Grassl V., Arad. Orczy-utca 14. II. 11631

Szőllőoltványokat
a legismertebb fajokban, garantált tisztán szállít
CASPARI FR. Medgyes
A „Csabagyöngye” muskotály a legkorábban erő csemegefaj. Árjegyzék ingyen.

Gyógyszertár eladó
erdélyi mezővárosokban előnyös árban és fizetési feltételekkel. Helyben szolgabíróság és írásbíróság. Cim 11441 szám alatt a kiadóhivatalban

Prima szaraz **kükkütüzifát** szállít napi áron
ORBAN és KELEMEN
BRASSÓ, MIRCEA VODÁ 8. - Telefon 3-86
Megrendelések feladhatók:
Kapu-utca 42 sz az udvarban - Telefon 242;
Gonser R, Fete-utca 23 és az „Agysz” rozatéri üzletében

Méhészeti gyakorlati tanácsadó méhészek számára. Írta **IGNACZ S.** 122 szövegrajzzal. 260 oldal. Ára 120 Lei.
Kapható a Brassói Lapok Könyvosztályában

Felszámolás
Gőzkazánok, 40-100 méterig, Villany-motorok, transzformátorok, Vaslemez-kemények, vascsövek, vas I. 320 profil, vaslemezek minden méretben eladók. „Incomtec” Bărcăneşti 18. Plojeşti.

MUSCHONG CSERÉPGYÁRAK LUGOJ BANAT

Pat. Mod. 253 15 Buc. pro

kiváló gyártmányait, amelyek jószág, szépség és eleven piros színűnél fogva páratlanul álnak. **Ezer és ezer megelégedett vevő dic éri.**
Duplahornyolt 213-as ELEFÁNT-vedie gyű redőcserepek, hadfarku cserepek, kü ülegességek, választás- és nyers-talítéglak
a legnagyobb elismerést váltják ki.
Dobrudzásban egész falvak a páratlanul szép **MUSCHONG** cseréppel van ak fedve.
Az **Of Nat al Coloni** áril 8 év óta cserépszükségletének több mint 750-át ezen hírneves gyáraknál fedezi.

Évek során végzett lelkiismeretes kísérletek után, ezen cserépgyárak kihozták az új, duplahornyolt 333-as **Elefánt** vedjegyű szabadalmazott, az utóbbi évek legkötelesebb cserépet,

mert a hosszanti duplahornyokon kívül kereszt duplahornyok is vannak, amelyek által ugyiszó van le mentes fedés lenets ges. Ezen cserép a 354 1934 sz Királyi Dekretummal lett szabadalmazva

Nem fut a szél por, erő, havat a padlásra o t, a o ezzel a cseréppel fednek.

MUSCHONG
Cserépgyárak **Lugoj, (Banat)**, a le jobbat, legszebbet és legújabbat nyújtják. Kérjen ingyen mintát és árjegyzéket.

MUSCHONG-LUGOJ BANAT.

Könyvbarátok figyelmébe !!!

ATHENAEUM KÖNYVÁRLESZÁLLÍTÁS!

Fillérekért — világirodalmat vásárolhat a Brassói Lapok Könyvosztályában, Brassó, Kapu-utca 56-58 szám alatt az udvarban.

Csak rövid ideig! Keressen fel bennünket, kérjen ingyen könyviegyzéket és győződjék meg eddó még nem létezett árszállításról.

Felelősszerkesztő: Kocsis Béla

Kiadó, lap- és nyomdatulajdonos: **Lap- és Könyvkiadó Rt., Braşov-Brassó.**